

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
OCTOBER 11

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXV Nr. 38 (5687)

2014. gada 11. oktobris – 17. oktobris

GUNDEGA
SAULĪTE

Divu dienu garumā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā – jaunajā *Gaismas pili* – 6. un 7. oktobrī norisinājās konference „Latvija ārpus Latvijas”. Kultūra, vēsture, emigrācija un nacionālā identitāte”. Tās rīkotāji PBLA Kultūras fonds, Latvijas Nacionālā bibliotēka, J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas Nacionālais arhīvs, Latvijas Republikas Ārlietu ministrija un Kultūras ministrija vēl sakopos iespaidus, vērtēs ieguvumus, izdos grāmatā referentu ziņojumus. Brīdī, kad tapa šis mūsu laikraksta numurs, vēl pilnā sparā ritēja konferences otrā diena, domu apmaiņa un pārrunas turpinājās. Taču dažu dienu laikā piedzīvotais emocionālais pacilājums, gaisotne, kas virmoja ap šo vērienīgo un nopietni gatavoto sarīkojumu, liek dalīties iespaidos „uz karstām pēdām”, saprotot, ka esam bijuši līdzdalībnieki kaut kam ļoti svarīgam un nozīmīgam.

Par skaistu ievada akordu konferencei noderēja iepriekšējā nedēļas nogale, kurā Latvijas ainavu sāka izkrāsot lielais meža galu un birztaļu apgleznotājs – rudens, savukārt par dvēseles pacilāšanu gādāja divi koncerti Vidzemes koncertzālē Cēsis. Pirmajā tika atskaņota latviešu komponistu kamermūzika, otrs bija veltīts pasaules latviešu komponistu simfoniskajiem skaņdarbiem. Lai aistētiskais baudījums būtu vēl pilnīgāks un koncertu apmeklētāji iepazītos arī ar citiem Cēsu pilsētas jauniešiem, interesentiem starp abiem koncertiem bija iespēja apmeklēt tikai šovasar plašākai apskatei atvērto Pasaules latviešu mākslas centru (PLMC). Viesus laipni sagaidīja māksliniece Guna Mundheima, viena no entuziastēm, kas kopā ar citiem domubiedriem mākslinieces Leldes Kalmītes vadībā desmit gadu laikā ideju par šādu galeriju pārvērtuši īstenībā. Par lietpratīgu gīdu darbojās mūsu kollega Dainis Mjartāns, arī viens no mūzeja īstenotāju pulka. Viņš pastāstīja, ka centrs arī pēc atklāšanas joprojām saņem mākslas darbu ziedojumus, piemēram, šai dienā PLMC bija kļuvis bagātāks par divām Frīdriha Milta gleznām. Jau šobrīd centra apmeklētājiem pieejamas gaišas, labi apgaismotas un pārdomāti iekār-

totas telpas, turpinās citu telpu remontēšana un iekārtošana, paredzēta telpa mūzeja kolekcijas glabāšanai un vēl viena ekspozīcijas zāle.

Mākslas darbu izlasē, kas šobrīd skatāma izstāžu zālē, apmeklētājus uzrunā vitāla, iedvesmojoša enerģija un latviska krāsainība. Šī ekspozīcija ir daudzveidīga gan mākslinieku rok rakstu, gan izvēlēto izteiksmes līdzekļu ziņā, turklāt tā nepārstāv visus kolekcijā aptvertos

Cēsis. Izcili izveidotā programma, par ko bija gādājusi PBLA Kultūras fonda Mūzikas nozare Daces Aperānes personā, palīdzot Jurim Ķeniņam, skanēja Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas simfoniskā orķestra atskaņojumā. Diriģents bija nu jau pasaulē tālu pazīstamais Ainārs Rubiķis, soliste – vijolniece Laura Zariņa. Tā bija augstas klases sadarbība, kad daudz radošu cilvēku iedvesmoti un aizrautīgi darbojas vienam

Nevēloties izcelt nevienu atsevišķu runātāju, jāatzīst, ka atgādinājums par trimdas likteņiem un jaunākajām ārzemju latviešu sabiedrības tendencēm bija daudzpusīgs, pārdomas rosinošs. Ieguvēji, šķiet, bija gan referenti, gan klausītāji. Turklāt, kā jau parasti šādos sarīkojumos, īpaši nozīmīgas bija arī sarunas un tikšanās sesiju starpbrīžos, kad izdevās satikt labi pazīstamus, bet sen neredzētus draugus vai kollegas.

simt recenziju krājums „Par grāmatām un dzīvi” un filoloģijas doktores, arī *Laika* autore Ingūnas Daukstes Silasproģes darbs „Tāla zeme, tuvi ļaudis” par Austrālijas latviešu rakstniekiem un literātūru. Laimīga sagādīšanās, ka abu šo darbu „pirmizrāde” varēja notikt vienā dienā un vienā stundā. Apsveicot abus autorus, *Laika* redaktore Ligita Kovtuna aicināja abus darbarūkus vienam otru apsveikt apkampjoties. To svi-

Starpbrīdī aizrautīgi diskutē (no labās) Alberts Legzdiņš (ASV), Jānis Krēslīns jun. (Zviedrija) un žurnālists Gints Grūbe (Latvija) // FOTO: Ligita Kovtuna

māksliniekus. Tai drīzāk ir iedvesmotāja nozīme, lai apmeklētājs tiktu rosināts apjēgt latviskās mākslas daudzveidību, spilgtumu un spēku. Vai tas būtu Niklāva Strunkes dzimtenes nostalgijas apdvests pastelis, Margaritas Kovaļevskas zīmētais meitēns, E. Dajevska dekorāciju metu klāsts vai J. Kalmītes rija un V. Avena durvis, – šie darbi uzrunā silti un sirsnīgi. Darbu kopumā precīza vieta atrasta arī Ģerdas Rozes dzīvespriekam un J. Mintika mākslas neslēpatajam drāmatismam.

Sarunā ar Guna Mundheimu pūdam atziņu, ka Cēsu pilsētai, atrodot un dodot patvērumu pasaules latviešu mākslas darbiem, ir laimējies iegūt jaunu tūrisma objektu, un māksliniece uzsvēra, ka mākslas centram ir veicies, sastopot pašvaldības un mūzeja ļaužu sapratni un premtīnākšanu. „Turpmāk varēs notikt visstākā sadarbība,” uzsvēra Guna Mundheima.

Sadarbība, sapratne, raudzīšanās vienā virzienā un kopdarbība – par šiem jēdzieniem bija jādomā atkal un atkal. Arī klausoties pasaules latviešu simfonisko mūziku koncertzālē

mērķim. Un notiek brīnums – latviešu skaņražu devums skan varenā atvērīnā. Lolita Ritmane un Imants Ramiņš, bet pa vidu Bruno Skultes artistiskais „Nerrs” un vijolniekam Olafam Ilziņam veltītais Jāņa Kalniņa vijolkoncerts – emocionāli piesātināts trauslas dvēseles ceļojums; turpat līdzās Tāļivalža Ķeniņa Ceturtās simfonijas atskaņojums, – lieliski izturēts pārbaudījums jaunīšu orķestrim. Šī vakara programmā varējām lasīt: „Visas šī vakara muzikālās kompozīcijas vieno latvisks gars, bet katrā no tām izpaužas cita ideja, cits liktenis, sava sāpe, skumjas, savs prieks, savas atmiņas.” Nākamajā vakarā šis koncerts veiksmīgi tika atkārtots Rīgā, Mūzikas akadēmijas zālē.

Šī mūziķu sadarbība ir auglīga ne tikai divu koncertu garumā, – jau tūlīt tika kaldināti jauni plāni, jaunas idejas, jo rezultāts iedvesmojis sapņot par nākotni, kad, kopā darbojoties, varam aizsniegt jaunus mākslinieciskos apvārsņus.

Konferences pirmās dienas gaitā bija vairāki saistoši ziņojumi, kas klausītājus uzrunāja gan ar precīzu faktu izklāstu, gan ar aizrautīgu sniegumu.

Tikšanās brīdī Cēsis, Pasaules latviešu mākslas centrā (no kreisās) Eleonora Šturma, Dace Aperāne un Guna Mundheima // FOTO: Marika Zeimule

Pirmās dienas pievakarē turpat, konferencē zāles priekštelpā, tika vērtas vaļā divas jaunas grāmatas – *Laika* eruditā literatūras vērtētāja Eduarda Silkalna

nību „vaininieki” arī labprāt darīja, jo dienas norise pavisam nemanot bija ievirzījies ģimeniski sirsnīgā noskaņā.

Svētdien, 2014. gada 19. oktobrī, plkst. 13:00
Trimdas draudzes telpās, 58 Irving St, Brookline, MA.

MUSIC BY PĒTERIS ALDIŅŠ

Programmā Pētera Aldiņa ievads un viņa komponēti darbi

„River songs” pirmatskaņojums

Rīko Jaunanglijas baltiešu apvienība
ar Latviskā mantojuma fonda Bostonā atbalstu.
Ieeja: \$25,- bērniem zem 12 gadiem – bez maksas.

Lūdzu, atbalstiet Mārča Braunfelda bērnu izglītības fondu!

Apmeklējiet mūs. Saliņa vadīto Iekšpilsētas novada dievkalpojumu 18. oktobrī 2:00 pēcpusdienā
Seafarers & International House, 123 East 15th Street
New York, NY – netālu no Union Square.

Kollekte būs par labu fondam.
Sekos sabiedriska pakāvēšanās ar maltīti.

Zvaniet / rakstiet Andrejam Lazdam ar jautājumiem:
andrelsazda@gmail; 646-228-1184

ŅUJORKAS LATVIEŠU EVAŅĢELISKI LUTERISKĀ DRAUDZE

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 144.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams

114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543

e-pasts: rasma@laiks.us**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers

104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1

Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca,**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

275 Spring St. Apt. 11E, Red Bank, NJ 07701

e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**275 Spring St. Apt. 11E,
Red Bank, NJ 07701
laiksdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet

[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 144.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- sešus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes

Gadā.....ASV \$30.00

Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Latvieša gramatika jeb valodas mācība Latvijā un svešumā

Ar lielu interesi izlasīju mūsu oregonietes Gundegas Šnepstes rakstu: „Viedoklis par latviešu gramatiku (Laiks Nr. 36, 2014. g. 27. septembris – 2. oktobris).

Apskaužu Gundegu, ka viņa varēja mācīties prasīgu un stingru skolotāju uzraudzībā samērā stabilos apstākļos (lai gan Latviju bija okupējuši komunisti) un apgalvot, ka viņai latviešu gramatikā ir stingrs pamats. Turpretim mana izglītība jau kopš 1941. gada bieži bija ar pārtraukumiem, bez grāmatām, bez laboratorijām un citiem mācību līdzekļiem. No latviešu ģimnazijas paredzētajiem pieciem mācību gadiem man iznāca tikai trīs, turklāt vēl četrās ģimnazijās, jo angļu kungi (arī UNRRA, IRO) pēc kara (ar mīksto r!) bēgļu noņemšanas, iedzīvotāju un arī skolas pārcēla, apvienoja un arī slēdza dažreiz bez redzama un saprotama iemesla. Latviešu vidusskolas Ziemeļvācijā (bet ne visur) slēdza pavisam 1949. gada pavasarī. Lai izglītību turpinātu, bija jāmacās vācu ģimnazijā. Pēc viena gada vācu skolā mēs, seši latviešu skolēni, piepalīdzot mūsu bijušajiem skolotājiem, izturējām ap 30 pārbaudījumu gan rakstveidā, gan mutvārdos un saņēmām latviešu ģimnazijas Gatavības apliecību kā eksterni.

Lai gan bija sarežģījumi, tomēr domāju, ka mums, daļēji izglīotiem svešumā, bija arī dažas priekšrocības. Mums mācīja to valodu, ko bija pētījuši un ieteikuši mūsu valodnieki – profesori J. Endzelīns, A. Ābele, E. Blese, skolotāji A. Dravnieks u. c.

Gundega Šnepste latviešu va-

lodu, literatūru un gramatiku mācījās laikā, kad latvieši bija zaudējuši noteikšanu par savu zemi, likteni un arī valodu, jo visu noteica Maskava. Viens otrs valodnieks ir aizrādījis, ka okupācijas laikā „lielais brālis” ir vienkāršojis latviešu valodu un to „pietuvinājis” krievu valodai, lai tā būtu labāk saprotama „īstajiem” noteicējiem Latvijā.

Liekas, ka vispirms latviešu valodu vienkāršoja, atmetot burta r mīkstināšanu. Tiesa, mīksto r gandrīz nekad vairs nedzird sarunu valodā. Kādreiz gan kurzemnieki teikuši jūra, kaņote, grūti u. c. Citi viņus ķircinājuši ar Kurzemes jūras krupim grāvi grūti. Tomēr bez r var rasties pārpratumi, neskaidribs un vārdi var zaudēt nozīmi un izpratni. Piemēram, tautasdziesmā

*Kalnā kāpu raudzīties,
Kas ar manu tēvu zemi:
Vai ar krievi, vai vācieši,
Vai irbite rušināja.*

Ja atmetam r mīkstināšanu, tad lasītāji nezinās, vai runa ir par aršanu vai ar ir saiklis jeb prepozīcija un var nozīmēt – „kas notiek ar” manu tēvuzemi.

Kāds latvietis Latvijā, aizstāvojot r, rakstījis apmēram šādas rindas:

*Tā aru es un tā vēl tagad aru,
Lai zeltā pārvērst varu vaŗu;
Un bezgalīgo baru baru un
Laivai jaunū buru buru.*

Buru rakstu ar īsu u ne ar gaŗo, kā to var vērot šad tad Latvijā. „C” atmešanu pirms „h” vācu īpašvārdos kā Bachs, Minchene, Minchhauzens u. c. kāds valodnieks uzskatījis par barbarismu. Ieteikums: arī latviešu valodā vajadzētu turēties pēc iespējas tuvāk oriģinālajai rakstībai. „Chemoterapijas” (pirmais „a” īss) Latvijā raksta „hemoterāpija”, kas to neatšķir no asins terapijas, kas svešvārdā ir „īstā” hemoterapija. Vai šahs ir labāks par šachu?

„Ja krievu valodā nav burtu kopas „ch”, tad to vajag izskaust arī latviešu valodā!” Tā varētu kādreiz teikt Maskava.

Liels skaits grieķu un latīņu vārdu, kurus daudz lieto vēl šodien visā pasaulē zinātnē, arī medicīnā un citās specialitāšu nozarēs, bieži ienākuši latviešu valodā ar vācu un krievu starpniecību (ne vidūtājību!). Mūsu abi lielie kaimiņi grieķu un latīņu vārdus pieskaņojuši savai rakstībai un izrunai. Tā pedagogģija nevi pedagogģija, aistēts nevis estēts; geografģija, kosmografģija, stenografģija, nevis geografģija, kosmografģija, stenografģija. Latvijā raksta „muzejs” (ar īsu „u”) ne „mūzejs”, lai gan šis vārds cēlies no Mūzas, grieķu mākslas dievietes. Turpretim vārdi baze, krīze ir ar īsu pirmo patskani, nevis bāze, krīze.

Šeit manis uzskaitīto vārdu „pareizā” rakstība jau parādījās 1944. gadā izdotā Latviešu pareizrakstības vārdnīcā. Vārdnīcas materiālus sakopojusi un manuskriptu sagatavojusi Mag. phil. V. Rūķe, bet pa daļai to grozījusi un papildinājusi īpaša komisija, kurās priekšsēdis bija prof. J. Endzelīns. Šīs vārdnīcas 3. Izdevums iznāca Vācijā 1947. gadā (Authorised by Gouvernement Militaire and UNRRA Team 130; Druck: Buchdruckerei J. Walchner D. H. G.; Wangen in Allgäu). Liekas, ka valodas vienkāršošana notiek lielā mērā arī ASV skolās un universitātēs, kur bieži katrs var runāt un rakstīt gandrīz kā grib un prot, vai labi saprotams, vai ne.

Valodas vienkāršošana, burta „r” izmešana un citu vārdu rakstības mainīšana varbūt padara valodu vieglāk saprotamu un iemācāmu, bet tajā pašā laikā valoda zaudē savu skaistumu, daudzveidību, nianse, precizitāti un vairo paviršību un pārpratumus.

Oregonas saime ar Gundegas Šnepstes pārcelšanos uz Aļasku zaudē darbīgu latvieti. Cerams, ka viņu atkal redzēsim vasaras vidusskolā Kursā kā skolotāju. Gaidīsim viņu atkal Oregonā!

JURIS ORLE,
Oregonā**Riga Ven Travel Inc.****Pavadīsim atvaļinājumu kopā ar
bērniem BEECHES kūrortā
vai bez bērniem pie SANDALS.
Viena cena (All Inclusive)****BŪSIET PRIECĪGI**zvaniet – inese zaķis
tālr.: 727-623-4666
6301 d pelican creek crossing
st. petersburg, florida 33707
e-pasts: rigaven@aol.com

Andris Nelsons uzsācis Bostonas simfoniskā orķestra mūzikālā vadītāja gaitas

Bostonā 27. septembrī notika latviešu diriģenta Andra Nelsona inaugurācijas koncerts, viņam stājoties Bostonas simfoniskā orķestra mūzikas vadītāja posteni. Biļeti uz koncertu bija palaimējies dabūt arī dažiem latviešiem, klausītāju vidū bija arī komponiste un *Laika* autore **Dace Aperāne**. Viņa labprāt dalījās iespaidos par šī notikuma neatkārtojami spēcīgo mūzikālo pārdzīvojumu.

Dace Aperāne:

Vasarīgi siltajā sestdienas vakarā elegantajā un klausītāju pārpildītajā Simfonijas hallē Bostonā valdīja reti svinīga gaisotne, gaidot diriģenta Andra Nelsona stāšanos pie diriģenta pulsta kā Bostonas simfoniskā orķestra direktoram. Jau tuvojoties Simfonijas hallei, varēja just, cik ļoti visa Bostonas pilsēta iemīļojusi sava iecienītā orķestra jauno diriģentu. Uz ielu stūriem bija redzami karodziņi ar dažādiem fotouzņēmumiem no Andra Nelsona diriģētajiem Bostonas simfoniskā orķestra koncertiem. Simt lapušu biezajā, greznajā koncerta programmā bija plaša Maestro biogrāfija, kā arī viņa un šī vakara koncerta izcilo solistu soprāna Kristīnes Opolais un tenora Jonasa Kaufmana fotoattēli. Un mirkli, kad Andris Nelsons uznāca uz skatuves, klausītāji zālē viņu sumināja ar ovācijām.

Iestājoties klusumam, ieskanējās Vāgnera „Tanheizera” uvertīras pirmie akordi. Andra Nelsona aparotā un tembrāli niansētā interpretācija, kā arī orķestra krāsainais skanējums sniedza vien-

reizēju mūzikālu pārdzīvojumu jau koncerta pašā sākumā. Tad Jonass Kaufmans meistarīgi nodziedāja āriju no R. Vāgnera „Loengrina” 2. cēliena orķestra ievērotā pavādījumā. Koncerta turpinājumā brīnišķīgās tonu krāsās atplauka Andra Nelsona diriģētā prelūdijs Vāgnera operai „Tristans

Andris Nelsons mēģinājumā // FOTO: BSO

un Izolde”, orķestra skanējums uzbūra ļoti romantiski izjustu noskaņu, un šo noskaņu ar savu dziedājumu turpināja Kristīne Opolais.

Koncerta otrā daļa iesākās ar Jonasa Kaufmana meistarīgi interpretētu Turidu āriju no P. Maskanji operas „Zemnieka gods”, Kristīne Opolais bija savā elementā, kvēli atskanodama Čio-čio-sanas āriju no Dž. Pučīni operas „Madama Butterfly”. Sekoja *Intermezzo* no operas „Zemnieka gods”, tad Opolais un Kaufmans degsmīgi un spoži dziedāja duetu no Dž. Pučīni ope-

ras „Manona Lesko”, saņemdami ilgstošus aplausus un „bravo” saucienus. Diriģentam Andrim Nelsonam nācās pieteikt abu solistu piedevu – duetu no operas „Bohēma”.

Koncerta beigu daļā Andris Nelsons virtuozī nodirģēja O. Respīgi simfonisko poēmu „Romaspīnijas”, orķestris sekoja ikvie-

nam Maestro žestam un spēlēja tā, ka šķita, – klausītāji zālē ir aizturējuši elpu. Izskanot pēdējam akordam, koncertzālē atskanēja „bravo” saucieni. Latviešu diriģenta Andra Nelsona vēsturiskais inaugurācijas koncerts bija izskanējis ar brīnišķīgu, aizkustinošu pacēlumu. Visa vakara gaitā šķita – koncertzālē valda vienreizīgs milestības starojums, atliek tikai vēlēties, lai klausītāju milestība, uzticība un cieņa turmāk arvien pavada jaunā orķestra šefa gaitas.

Sagatavojusi G. SAULĪTE

Svinības Denveras draudzē

VALDA LĒVENŠTEINA

Svētdien, 21. septembrī Denveras draudze ar īpašu dievkalpojumu atcerējās sava dievnama krāsaino logu iesvētīšanu pirms pieciem gadiem, reizē svinot arī visas draudzes vēsturi. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītāja Helēne Godiņa, kas šoreiz bija izvēlējusies citādāku dievkalpojuma secību nekā parasti. Viņa savā sprediķī runāja par draudzes locekļu dzīves gājumu, kas attēlots krāsainajos dievnama logos.

Visus septiņus logus ir zīmējusi māksliniece Ingrīda Lēvenšteina, vadoties no garīgajām dziesmām, kuras reiz bija izvēlējusies logu komiteja mācītāja Mārtiņa Rubena vadībā. Dziesmas atspoguļo daudz draudzes locekļu vēl laimīgo bērību dzimtenē, tad skaudro dzimtenes atstāšanu līdās un asarās, jaunas mājvietas atrašanu Kolorādo, ticības turēšanu, Latvijas neatkarības atgūšanu un Dieva svētības izlūgšanos, ejot pretim nezināmai nākotnei. Draudze tad arī dziedāja tikai šīs septiņas dziesmas.

Īpaši aizkustinoši izskanēja dzejnieka Leonīda Breikša dziesma „Daudz vētru mums reiz pāri gājis”, kas vēl dažiem klātesošiem atgādināja dzimtenes atstāšanu 1944. gada rudenī, tieši pirms 70

gadiem. Dziesmu „Tuvums un tālums” bija sarakstījis draudzes dibinātājs mācītājs prof. Ludis Bērziņš (1870-1965), attēlojot Kolorādo kalnus un augļu pilnās lejas. Svinīgi atskanēja ev. lut. Baznīcas un Latvijas Valsts himnas, pēc tam lūdzoši pēdējā dziesma „Pie rokas ņem un vadi...” Pēc sprediķa draudzes loceklis Rīks Jergensens, kas draudzi ir vairākkārt iepriecinājis ar savu priekšnesumu, šoreiz ģitaras pavādījumā nodziedāja īpaši šim dievkalpojumam veltītu dziesmu.

Sekoja svinības draudzes sabiedriskajās telpās, kur Ingrīda Lēvenšteina pastāstīja savu pieredzi krāsaino logu tapšanā, rādot arī video no darbnīcas, kur logi bija profesionāli izgatavoti. Ir bijis īpaši jāpiestrādā, lai atrastu Latvijas karoga pareizo tumši sarkano krāsu, kas lietota gandrīz katrā no logiem.

Pēc draudzes dāmu gatavotajām siltām pusdienām, baudot ilggadējās draudzes locekles Titas Jergensenas tradicionālo klingeri, klātesošie noklausījās arī viņas stāstu par draudzes vēsturi (draudze dibināta 1952. gadā) un pašas pieredzi draudzē. Viņa iepazīstināja ar prof. Luda Bērziņa mazmeitu, viņa dēla Anša meitu Ievu Bērziņu *Hart*, kas bija ieradusies

no *Colorado Springs* pilsētas un atvedusi izstādīšanai sava tēva mākslinieka Anša Bērziņa darbus no viņa grāmatas „*Book of Revelations*”. Bija iespēja iegādāties arī īpaši gatavotas kartītes sūtīšanai pa pastu ar visu septiņu logu attēliem.

Raimonds Staprāns (ASV). Sarkanais saliekamais krēsls. 1988.

LAIKA Mākslas kalendārs 2015 LATVIEŠU MĀKSLA TRIMDĀ ceļā pie Jums!

Šogad *Laika* kalendārs arī abonentiem ir par ziedojumu – pēc jūsu ieskata un iespējām. Daļa no ziedojumiem paredzēta PASAULES LATVIEŠU MĀKSLAS CENTRA atbalstam. Diemžēl *Laika* budžets vairs neatļauj kalendāru piesūtīt bez maksas. Ziedojumu, kā arī maksu par papildu eksemplāru sūtiet uz "Laiks" Inc. vārda.

Kalendārus papildus pasūtīniet pēc adreses:

"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

Čeku izrakstīt uz Laiks, Inc.

Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu. Pa tālruni pasūtīnājumus nepieņemam.

2015. gada kalendārs: gab. X US \$18,00

Ziedojums US \$

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2.50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Aicinām atsaukties!

Meklējam latviešu izcelsmes devējus jeb donorus 18-44 gadu vecumā ārstniecības nolūkos mūsu mazdēlam Magnusam Kaļiņam (Zemjānis).

Mūsu mīlais mazdēliņš slimo ar retu leukēmijas paveidu (JMML), kuŗa vienīgais ārstniecības veids ir kaula smadzeņu transplantācija (*Bone Marrow Transplant*). Mūsu ģimene ļoti lūdz Jūs būt atsaucīgiem un palīdzēt Magnusam! Ar join.bethematch.org (PROMO Code: *Match4Magnus*) starpniecību var bez maksas saņemt paraugu komplektu pa pastu un līdz ar to Jūs varat izdarīt un nosūtīt vaiga glotādas paraugu (*mouth swab*). Ļoti lūdzam to darīt drīzi, jo analīžu rezultātus jāgaida 6-8 nedēļas!

Dr. Jānis un Inta Zemjānis,
Ēriks un Anna Kaļiņš (Zemjāne),
Paulis, Jūlijs, Sarma, Liene un Aurora Zemjānis,
Kaļiņa un Janson ģimene Kanadā

ANDRIS
RITMANIS

Ir jauki sapņot un gaidīt, bet ir vēl jaukāk, ja skaistie sapņi piepildās! Atgriezīsim uz brīdi laika ratu atpakaļ!

1962. gada jūlija pirmajās dienās drosmīgi, enerģiskie latviešu emigrantu pirmās paaudzes vīri ar Pēteri Pēteronu un Hariju Mindenbergu priekšgalā pacēla augstu Latvijas sarkanbalti sarkano karogu Sietlā, Vašingtona pavalstī, un uz dzimtenes pusi aizskanēja liela trimdnieku pulka dziedātā: "Dievs, svētī Latviju!" Tika atklāti PIRMIE AMERIKAS RIETUMKRASTA LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI!

No tām dienām latviešu dziesma ir lepni vijusies pa Amerikas Rietumu krastu, nu jau 52 gadus. Mūsu krasta Dziesmu svētki ir notikuši divas reizes Portlandē, Oregonā, divas – Vankuverā B.C., Kanadā, trīs reizes Sanfrancisko, piecas reizes Losandželosā un Dienvidkalifornijā un Sietlā – 3 reizes.

Ir aizvadīti 15 Dziesmu svētki, vieni skaistāki par citiem – tāda vismaz man ir bijusi sajūta, kad stāvēju un dziedāju vai nu koristu pulkā, vai klausījos skaistajās latviešu dziesmās, vai priecājos, kā braši virpuļoja mūsu jaunatne plūstošajās tautasdejās. Un kur nu vēl daudz citu skaistu sarīkojumu – vienmēr kas jauns un pacilājošs.

Jā, mūsu Rietumkrasta Dziesmu svētki nav bijuši masu svētki, kā lielie svētki Latvijā, taču ir izcēlušies ar savu intīmo noskaņu. Šādā mazākā saimē vienmēr varēja viegli atrast savus draugus un paziņas: pārskatīt aizgājušos

gadus, papriecāties par jauno, aktīvo latviešu viņiem. Priecāties, ka mūsu trimdas otrā paaudze sekmīgi turpina būt lepmi un darbīgi Latvijas un Latvijas neatkarības atgūšanas labā.

Dziedājām: "Vēl mūsu dziesmas pie Gaujas skan, vēl mūsu dziesmas šeit tālē skan", "Dod

*Jel ļauj, lai tā mūžīgi mūžos
Bez vagariem ceļus iet...*

Brīvība beidzot atnāca... Ilgas pēc šīs skaistās dienas bija sāpējušas mūsu sirdīs jau turpat vai 50 gadus. Diemžēl daudzi pirmās paaudzes trimdnieki šo ilgoto brīdi vairs nesagaidīja. Pārējiem no trimdas pirmās paaudzes jau

mūsu trešā paaudze, kuŗa vairs nebija trimdnieki, bet Latvijas salīnas dalībnieki – tālu no savas Tēvzemes. Varam patiešām būt lepmi, ka tik ilgi, tik tālu projām no Latvijas vēl braši turamies!

Mūsu Dziesmu svētki mums, latviešiem, tālu no mūsu Tēvzemes, ir kā gaidīta, skaista dāvana, kas padara mūsu dzīves gaišākas un palīdz uzturēt ciešākas saites ar mūsu Latviju

Šodien ir patiešām liels prieks vērot, ar kādu sparū un veiksmi XVI Rietumkrasta Latviešu Dziesmu svētku rīkotāji ir metušies svētku organizēšanas darbā. Viņi saka – līdz svētku pirmajai dienai – 2015. gada 3. septembrim – vairs palikuši tikai 11 mēneši. Viss ir labi jāizplāno un jāorganizē, kas prasa daudz laika, enerģijas un līdzekļu.

Vērojot no malas, varu teikt, ka rīkotāji jau daudz ko ir teicami paveikuši. XVI Amerikas Rietumkrasta Latviešu Dziesmu svētki notiks jaukajā Silīcija ielejas galvaspilsētā SANHOSE (SanJose) 2015. gadā no 3. līdz 6. septembrim.

Par ļoti mērenām cenām (\$99.00 dienā) var jau sākt rezervēt istabas elegantajā *Marriott* viesnīcā Sanhosē pilsētas centrā, kur būs arī svētku centrs. No viesnīcas varēšot, kājām staigājot, viegli sasniegt sarīkojumu vietas.

Ir jau nodrukāti ļoti glīti sagatavoti kuŗa dziesmu krājumi, ko ar milzu rūpību, dedzību un pacietību sakārtoja XIV Dziesmu svētku Sanfrancisko dvēsele un nenoliedzami arī galvenā šo XVI Dziesmu svētku izcila organizē-

tāja – Ziemeļkalifornijas latviešu kuŗa diriģente – Zinta Zariņa, kuŗa ir Sanhose svētku mākslinieciskā vadītāja un pārzinās mūzikālos un citus sarīkojumus. Internētā var lasīt Tairas Zoldneres ļoti labi sagatavotu ievadrakstu un ziņas par svētku organizāciju, kā arī par pievilcīgo Sanhosē pilsētu un tās tuvumā esošām atrakcijām, kā Lika observatoriju, Klusā okeana pievilcīgajām pilsētiņām u.c. Redzams arī efektīgs svētku simbols, ko radījis latviešu izcēlnis mākslinieks, Mārtiņš (Martin) Zunte.

XVI Amerikas Rietumkrasta Latviešu Dziesmu svētku vadība: Aldis Simsons (priekšsēdis), Zinta Zariņa (mākslinieciskā daļa un sarīkojumi), Normunds Melbārdis (finances), Andris Ramāns (telpas), Taira Zoldnere (informācija), Una Veilande (sekretāre un administratore).

Svētku organizācijā tās vadība ir pratusi iesaistīt palielu darbinieku pulku, tā kā par sekmīgu svētku izdošanos nav ko šaubīties. Es ticu, ka XVI Amerikas Rietumkrasta Latviešu Dziesmu svētki Sanhosē būs skaisti un neaizmirstami un gan dalībnieki, gan viesi no tiem aizbrauks pacilāti un smaidošām sejām.

Šī diena būs svētku diena mums visiem,

Jo gaisma pār tumsu svētību lies,
Un mūsu dziesma, kā jauna skuķe,

Kā meitene stalta,
Uz pirkstgaliem lepni pacelsies!...

Daudz, daudz laba svētku rīkotājiem vēlot, uz redzēšanos Dziesmu svētkos Sanhosē!

Sanhose

manai tautai brīvību!", "Palīdz, Dievs, visai latviešu tautai".

Kad beidzot brīvība jau bija tikpat kā atgūta, 1989. gadā dziedājām:

*Dievs, mana tauta tik maza,
Pie Daugavas gadsimtiem dzied,*

bija kļuvušas sirmas galvas, taču sirdis bija lepnas, jo viņi bija izaudzinājuši trimdas otro paaudzi, kuŗa veiksmīgi un ar entuziasmu turpināja paust Latvijas vārdu un mūsu latviskos centienus. Galvas lepmi sāka pacelt arī

Dziesmu svētkiem siltas atskaņas Rīcības komiteja rīko pateicības vakaru visiem palīgiem

VITA GAIĶE

Tā liekas, ka Dziesmu svētkus uzriķinot tāds nieks vien ir. Ja tā nebūtu, kur tad svētku rīcības komitejas locekļiem būtu spēks vēl rīkot arī pateicības vakaru visiem saviem palīgiem? Un ne jau tikai vienu, veselus divus – gan Hamiltonā, gan Toronto!

Gandrīz trīs mēneši pagājuši kopš skanīgajiem XIV Latviešu Dziesmu svētkiem Kanadā, kas notika Hamiltonā. Līdz ar svētku izskaņu visi dalībnieki var atviegloti uzelpot un krāt spēkus nākamajiem svētkiem, bet rīcības komitejai darbs gan nebeidzas, viņiem vēl jānokārto pēdējie rēķini un jāsavēd viss kārtībā. Tomēr, neskatoties uz visām rūpēm, komiteja domā arī par saviem palīgiem, kas, cits ar lielāku, cits mazāku devumu, darīja šos svētkus patīkamākus. Nevar nemaz uzskaitīt visus darbus, ko paveica kāds no čaklajiem rūķiņiem, lai svētki ritētu raitāk. 23. septembrī pateicības vakars tika rīkots Hamiltonā, savukārt Toronto tas notika 24. septembrī.

Juris Ķeniņš no Latviešu Dziesmu svētku biedrības Kanadā, pats gan arī darbojoties rīcības komitejā, izrēķinājis, ka trīs gadu laikā,

gatavojoties svētkiem, rīcības komitejas locekļi ir nostrādājuši divus vai trīs tūkstošus stundu. Vislielākā pateicība priekšniecei Baibai Bredovskai, kas strādājusi vismaz 24 stundas dienā.

Dziesmu svētku rīcības komitejas priekšniece Baiba Bredovska norādīja, ka visi 175 brīvprātīgie darbinieki nesauņēma aplausus un ziedus svētkos, tāpēc tagad tiek rīkotas šādas atziņas vakariņas. Arī Latvijas kultūras ministres Dace Melbārde, kuŗa pati viesojās svētkos, sacīja paldies visiem darbiniekiem. Izsakot pateicību organizācijām, kas ziedoja līdzekļus svētku rīkošanai, Baiba Bredovska atzīmēja, ka līdz ar to svētki ir aizritējuši bez iztru-

kuma un, iespējams, varētu būt ap \$ 35 000 atlikums. Arī Hamiltonas pilsētas vadība ir priecīga par šo sarīkojumu, izrēķinot, ka ekonomiskā ietekme pilsētai no Dziesmu svētkiem bijusi \$2 800 000.

Kopā svētkos ieradās ap 3000 apmeklētāju. Kopējais dalībnieku

skaits varētu būt ap 1150. No citām zemēm ieradās 374 dalībnieki, no tiem 307 no Latvijas, 36 no Īrijas, 10 no Vācijas, 17 no Zviedrijas un 4 no Austrālijas. No ASV un Kanadas svētkos piedalījās 702 dalībnieki.

Abi pateicības vakari aizritēja siltā un sirsnīgā noskaņā, kavē-

joties svētku atmiņās, ko atdzīvināja Inas Legzdīnas saliktā Jāņa Taņņa, Ērika Bredovska un Andra Matīsa fotografiju izrāde. Vakara viesi tika arī paēdināti; Hamiltonā par to rūpējās svētku galvenais pavārs Pēteris Eglītis, bet torontieši mielojās ar Aleksandra Ķeniņa gatavotiem gardumiem. Par kafijas galdu Hamiltonā rūpējās rīcības komiteja, toties Toronto viesi saldā ēdienā saņēma mīlestības pilnu koncertu, ko sniedza dziedātāja Anna Black un pianists Pēteris Zariņš – abi Dziesmu svētku „Debess mannā” dalībnieki.

Ar bezgala lielu sirsnību rīcības komiteja bija sarūpējusi katram brīvprātīgajam darbiniekam dāvanīni, ko pa vienam arī iedeva, uzskaitot katra veikumu svētku labā.

Juris Ķeniņš izdalīja vēl papildus suvenīrus tiem, kas pareizi atbildēja uz viņa jautājumiem par Dziesmu svētku Kanadā vēsturi.

Lai nu kā, bet rīcības komitejas locekļu sejās bija tomēr jūtams atvieglojums, ka tas viss ir garām, un arī gandarījums par paveikto.

Nu jādomā par nākamajiem svētkiem. Kur tos rīkos? Kas tos rīkos? Kas tajos piedalīsies?

Darbinieku kopbilde: Hamiltonas pateicības vakarā

LAIKA 65. GADSKĀRTU GAIDOT

DZIDRA
ZEBERĪNA

Dzīve plūst kā upe. Deviņdesmit viena gada vecumā nevaru vairs pateikt, kurā gadā kas notika. Bet *Laikam* sešdesmit pieci gadi!

Izdevēju Helmaru Rudzīti gan pazinu daudz agrāk, kopš bērnības. Viņš bija manu vecāku draugs, viens no gados jaunākajiem un izskatīgākajiem. Redzēju viņu mūsu lielajās ballēs, arī Jānos Siguldas „Daudās”. Turklāt viņa birojs bija blakus Pēterā baznīcai, mājā, kas piederēja manam tēvam Fricim Nārunam. Tur iesāka Lata grāmatas. Baznīcas tornim degot, vēlāk nodega arī tā māja.

Kaut kā Helmaram Rudzītim izdevās uz Ameriku atklāt kādu gadu agrāk nekā vairumam trimdinieku. Kad mana ģimene atkuģoja 1951. gada vasarā, ostā mums visiem dāvināja *Laika* numuru. Protams, pasūtīnājām.

Man kaut cik bija angļu valoda. Domāju, cik apmulsušas lielajos pārtikas veikalos ir tautietes, kas valodu vēl nemāk. Varbūt pat ģimenei nopērk lētāku gaļu, kas īstenībā ir konservēta kaķu un suņu barība. Sāku avizē rakstīt sleju par pārtiku, vārišanu. Drīz izdevēs ieteica rakstīt pavāru grāmatu. „Ģimenes pavardam” bija lieli panākumi, to izdeva astoņas reizes. Sākuma gados man bija maz naudas, pārdevu autortiesības izdevējam. Izdevējs bija

ļoti godīgs, nebija jāslēdz līgums, tikai visu norunājām vēstulēs. Pēc gadiem pārsteiguma čeks – 500 dolaru svētku kūkām.

Helmars Rudzītis laikam bija kārums, ieteica gatavot grāmatu „Cepumi – kā vēl nekad”. Sāku *Laikam* rakstīt par daudz ko citu, kas tik ienāca prātā, ar virsrakstu „Es esmu visur”. Dariju dažas dullības, lai būtu par ko rakstīt – jāju uz kamieļa, un, ko nekad bērnībā nebiju darījis, pieaugusi decembrī sēdos klēpī Ziemsvētku vecītim iepirkšanās centrā.

Kārlis Rabācs bija ļoti labs redaktors. Necieta liekvārdību, mācījos rakstīt koncentrēti. Helmars Rudzītis teica, ka, jaunam laikrakstam iznākot, manu rakstu izlasot pirmo. Mazliet grūtāk bija, kad Rabācam sekoja citi redaktori. Vienam, aizmirsu vārdu, nepatika mana sievišķīgā plāpāšana, gribēja nopietnus „vīrišķīgus” rakstus par karjiem, politiku. Tad draudzene savervēja Kalifornijas tautiešus, tie parakstīja prasību pēc maniem rakstiem.

Daudz vēlāk, kad vairs nerakstīju, citā jubilejā bija aptauja, kādus rakstniekus *Laika* lasītāji vēlētos. Mazliet baigi, visi citi jau miruši, tikai es tāda pusdzīva...

Izdevējs bija sajūsmināts par manu bērnības atmiņu grāmatu „Kad es maza biju”. To vēl vērtī-

gāku padarīja draudzenes, klasesbiedrenes Vijas Bergas-Lusebrinkas, kas ir mākslas terapijas profesore, linogriezuma ilustrācija. Lielais pulkstenis, pat tapetes tieši tādas, kā bija.

Helmars Rudzītis pats rakstīja sludinājumus. Manu grāmatu bija saslavējis. Par to ļoti uztraucās mana māte – kā nu tā

var slavēt! Ja nu lasītājiem nepatīk, būs kauns! Tiem, kuri nopirka, patika, tomēr daudzi domāja, ka tā bērnu grāmata – kaut nav – un nepirka. Grāmata dabūja Goppera fonda balvu. Sekoja stāstu un eseju krājums „Es esmu visur”. Izdevējs mudināja, lai tik rakstu.

Tagad lasu slavenu amerikāņu

rakstnieku darbus, kas pārdoti miljonos. Visiem autoriem ir aģenti, redaktori, korektori, kas pieprasa romānus labot, pārrakstīt. Cik man bija viegli!

Neiederos gan modernā pasaulē ar e-pastiem, tīmekli. Vēlu *Laikam* vēl gadiem iznākt laikraksta formā. Vai vēlū brīnumu?

Cik man bija viegli!

Laika vēstule

Ņujorkā 1969. gada 18. novembrī adresēta Dzidrai Zeberīnai

LATVIAN NEWSPAPER
LAIKS
HELMARS RUDZĪTIS, Publisher

7307 – Third Avenue, Brooklyn 9, New York, USA
TErrace 6-6382

Ņujorkā 18 novembrī 1969.

Ļoti godātā Damerel kundze.

Jūsu 10 novembra vēstuli saņēmu. Prieks, ka grāmata patik arī pašai autorei. Ka grāmata laba, to jau izteicu arī reklamā. Tās reklamas peršas pa lielākai daļai rakstu es un jāēdaka, ka man briesmīgi apnicis visas grāmatas lielīt. /Un kā nu reklamā nelielīsi./ Bet par Jūsu grāmatu varēju ar skaidru sirdsapziņu teikt tikai labu un tieši to ko domāju. Cerams, ka arī lasītāji manā piekritīs un gluži par meli mani nenoturēs.

Tās spilgtās krāsas uz vāka ir tieši Jūsu draudzenes izraudzītas. Manuprāt tās varēja būt drusku "pasteligākas". Bet tagad jau modē kontrasti un modēm jāseko.

Grāmatas vienmēr nosūtu Kultūras Fondam un tās, kas varētu cerēt uz Goppera Fondu, arī tam.

Iepriekšpasūtīnājumu grāmatai bija tā vidēji. Domāju, ka lielā Klives grāmata kopā ar Jūsējo uzsītīs lielāku vilni. Tas nu gluži nenotika, bet katrā ziņā rezultāti jau tagad ir labāki, kā ar "kāku grāmatu" /kas to būtu domājis, ka neviens vairs negrib kūkas cept/. Nemaz nešaubos, ka grāmatu pirks arī grāmatnīcās, kad viens otram būs pastāstījis "cik tā laba".

Jūsu jaunā domā, rakstīt "bodes grāmatu" ir laba. Ķeraties tik pie darba. Ar Jūsu nogērotājas talantu šāda grāmata var iznākt visai intresanta. Tā tad pie darba.

Ar sirsnīgiem sveicieniem.

Helmara Rudzīša dibinājums man ir gandrīz vai otras mājas

FRANKS
GORDONS

Nu jau esmu sirms *Laika* veterāns, vai ne? 40 gadu, 50 gadu, 60 gadu jubilejas numuros atļāvos izteikties. Un nu klāt 65. gadskārta – šķiet, vecuma rekords latviešu preses vēsturē, ja neskaita *Ciņu*, kas no 1904. gada likločiem prata aizvilkties līdz pat padomju okupācijas beigū cēliem. Taču šodien es godbijībā pieminu ne jau tikai avīzi *Laiks*, bet tās dibinātāju Helmaru Rudzīti. Atzīstos, ka Helmara Rudzīša dibinājums man ir gandrīz vai otras mājas.

Helmars Rudzītis manuprāt nav pienācīgi novērtēts, aplūkojot latviešu preses, grāmatniecības un kultūras vēsturi. Nenovērtējami ir Helmara Rudzīša pasākumi pirmskaŗa Latvijā: 1926. gadā nodibinātais apgāds *Grāmatu Draugs* ar savu

Lata grāmatu seriju un pašmāju un ārvalstu izcilo rakstnieku darbu laidiem, ar *Mākslas vēsturi*, *Mūzikas vēsturi*... Un ar *Latvju mazo enciklopēdiju* vienā sējumā: 1616 lappušu, 3932 slejas, vairāk nekā 1000 attēlu, daudzas kartes. Kāds veikums! Un tas bija gados, kad ne visiem bija pa kabatā iegādāties *Latvju konversācijas vārdnīcas* 22 sējumus. Un *Bellacord Electro* skaņu plates!

Un trimdā? Tas pats „aizjūrā” atjaunotais *Grāmatu Draugs* saglabāja un turpināja latviešu brīvās grāmatniecības tradīcijas.

Labs ir, pats sāku rakstīt savas slejīņas *Laikā* 1977. gadā. Taču Rudzīša *Grāmatu Draugs* manas dzīves un darba kalendārā ienāca agrāk: 1974. gadā tika

izdots „Alberta Sāŗa” *Lokanums un spīts*, kā arī Solžeņicina *Gulaga arhipelags* manā latviskojumā.

Tātad „esam kopā” jau četrdesmit gadus. „Šis kantoris” pēc Atmodas un Latvijas neatkarības atjaunošanas pārcēlās no *Brooklyn, NYC* uz Rīgas Doma laukumu, Ausekļa ielu, Ģertrū-

des ielu, kur nenogurdināmās Līgatas Kovtunas vadībā top divi ārlatviešiem paredzēti laikraksti: *Laiks* un *Brīvā Latvija*.

Tagad, vecumdienās, četrūlidojuma stundu attālumā no Rīgas, atskatoties uz noieto ceļu latviešu žurnālistikā, esmu gandarīts par savu darbu, rediģējot 1957. gadā dibinātās *Rīgas Balss*

8. lappusi, kas bija veltīta ārzemju informācijai, taču atrāsīta „mana spalva” tika, ik gadu un ik nedēļu rakstot *Laikam*. Un arī tagad, kad nu jau gadus desmit esmu *Latvijas Avīzes* publicists, *Laika* 65. gadskārtā nolieku virtuālus ziedus pie Helmara Rudzīša portreta Ģertrūdes ielas redakcijā...

Ziemeļblāzmas atspīdumā

grāmatizdevējam Jānim Abučam būtu 100

INGUNA DAUKSTE-SILASPROĢE

Darbs kultūras laukā svešuma apstākļos ir bijis un ir sirds darbs. Rakstnieki, dzejnieki, aktieři, koristi, dejotāji utt. ar jaunradi nodarbojas brīvajos brīžos, un nav iedomājama latviešu kultūra bez periodiskajiem izdevumiem un grāmatām. Tāds entuziasma pilns sirds darbs, ne vienmēr ienesīgs, bija arī grāmatizdevēja darbs trimdā. Maijā simtgade bija pieminama Hugo Skrastiņam ASV vidienē – apgāda „Tilts” vadītājam, bet vasaras vidū jāatceras grāmatizdevējs Jānis Abučs, kuŗa dzīves gadi aizritēja Zviedrijā.

Jānis Abučs dzimis 1914. gada 1. jūlijā Ternejas muižā. Pats gan atzinis: „Ir diezgan jocīgi – mani vecāki tur nav dzīvojuši, bet gan vectēvs un vecmāmiņa. Tēvs, kalējs, tai laikā bijis Rīgā iepazīties ar jaunām mašīnām, māte nav gribējusi palikt viena un aizgājusi pie saviem vecākiem.” Tēvs bijis kalējs Ķonu muižā, gadu vēlāk mobilizēts, kritis Pirmā pasaules kara cīņās Karpatos, kad zēnam bija divi gadi. Par tēvu zēnam nav nekādu atmiņu, bērnu dienas aizritējušas vectēva – tolaik muižas stallmeistara Ādama Lūša ģimenē.

No 1919. gada rudens līdz pat 1934. gada sākumam Jāņa Abuča dzīves vieta pamatos ir Rūjiena. Un sevi viņš lepnī sauc par rūvienieti. Vasaras aizritējušas arī ganu gaitās. 1929. gadā zēns pabeidz pamatskolu un nu jāmacās kāds amats, bet tēva –

kalēja amata apguvei zēna augums ir par sīku. Klases audzinātājs pierunā spiestuves īpašnieku, lai zēnu ņem par mācekli, apgalvodams, ka puika vēl augs. Tā Jānis Abučs izmācās par burtliči. Te paveras interesanta pasaule, kultūras dzīve. Rūjienas puse ir bagāta ar latviešu kultūras cilvēkiem, tostarp rūvienietis ir arī dzejnieks un erudītais rakstu pazinējs Jānis Krēslis sen., kuŗam augustā apritēja deviņdesmit.

Jānis Abučs strādājis Rūjienā (spiestuvē 1929-1933), Madonā, Pļaviņās un beidzot Rīgā. Rīgu gan viņš īsti neiemlēja un ilgojās pēc Rūjienas arī svešumā. Kopš 1934. gada Jānis Abučs ir ridznieks, strādā Armijas spiestuvē (1934-1940), kara gados – Valstspapīru spiestuvē (1940-1943). 1944. gadā viņš tiek iesaukts leģionā, šķirts no ģimenes – sievas un diviem dēliem. Pēc ievainojuma Dancigas ielenkumā nonāk Mēklenburgā, tad Lībekā, kur strādā vācu spiestuvē. 1948. gadā Lībekā aizsākas apgāda „Ziemeļblāzma” trīsdesmitgade, un, kaut arī ir problēmas ar papīra iegādi, viņš izdod vairākas (14) latviešu grāmatas, tostarp arī divus Elzas Ķezberes dzejoļu krājumus.

1950. gadā Jānis Abučs pārceļas uz Zviedriju, dzīvo Vesterosā, un, kaut arī pirmais gads aizrit meža darbos, viņam izdodas atkal iegūt darbu profesijā, kas ļauj brīvajos brīžos izdot

virtni latviešu rakstnieku un dzejnieku grāmatu, turklāt ne vien no Zviedrijas, bet arī no ASV, Kanadas, Vācijas, pat Austrālijas. Izdoto autoru vidū ir Alfrēds Dziļums, Jānis Širmanis, Jānis Jaunsudrabiņš, Knuts Lesiņš, Veronika Strēlerte, Mirza Čuibe, Anna Dagda, Anslavs Eglītis u. c., kā arī Edvarta Virzas, Kārļa Zariņa, Erika Adamsona u. c. darbi, arī Dzintara Soduma tulkotais Džeimsa Džoisa „Uliss” (1960). Vēstulē Jānim Jaunsudrabiņam 1954. gada 9. maijā viņš rakstījis: „Es te ņemos ar darbiem kā pustraks, un, kad pārnāku mājās, spēka vairs nav. Svētdienās skatos uz gultu vai izlasu avīzes un jaunākās grāmatas. Paša galva tik tukša, ka par rakstīšanu negribas domāt.” Viņš dzīvoja pieticīgi, visus līdzekļus ieguldīdams grāmatizdošanā. Līdzās grāmatizdošanai Jānis Abučs arī kopš 1953. gada salika *Brīvību*, strādāja Vesterosas laikrakstā.

„Jāņa Abuča čaklās rokas palīdzēja ceļā no grūti salasāma manuskripta uz skaistu saliktu rindu daudziem jo daudziem periodiskiem izdevumiem, tostarp mēnešrakstam *Brīvība*, *Raiņa un Aspazijas Gadagrāmatai* un gaŗai, gaŗai rindai citu. [...] Kas redzējis Jāni Abuču mīļām rokām turot jauniznākušu grāmatu, zina, kādēļ viņš strādāja,” rakstījis arī šī gada simtgadnieks Jānis Rītums. Viņš arī atzinis, ka Jānis Abučs bijis

savāds grāmatu izdevējs – izdeva grāmatas, bet nebija veikalnīeks. Jau kopš zēna gadiem visā pilnībā izmācījies burtliča amatu, viņš čaklām rokām paveicis fantastisku darba daudzumu. „Čaklas rokas, sūrs darbs un silta sirds. Tas bija Jānis Abučs. Viņš nekad nemeklēja to, ko atmaksātos izdot. Viņš izdeva to, kas viņam likās nepieciešams un vajadzīgs.” (J. Rītums)

Jāpiebilst, ka Zviedrijā ilgus gadus sekmīgi darbojās arī Georga un Dagnijas Šleieru vadītais apgāds „Daugava” un īslaicīgāk bērnu grāmatu apgāds „Atvase”.

Jāņa Abuča izdodās grāmatas ir glītas un saturiski bagātas, īpaši uzteicama viņa vēlme svešumā izdot Raiņa Kopotus rakstus 17 sējumos ar Niklāva Strukes zīmējumiem, kaut arī finansiāli tas bija sarežģīti un problēmātiski. „Līdz oktobrim biju piemaksājis pie Raiņa ap 30 000 kronas, resp., palicis parādā spiestuvei. Lai pilnīgi nekristu, nobremzēju. [...] Esam gan palikuši mājās tik sīkstī, ka nekur neejam, nekā nepērkam, bez kā varam iztikt. Izteikam ar manu algu, tikai dzīvokli maksājam no apgāda naudas.” (1954. g. 8. dec.)

1974. gadā kādā vēstulē Ainaī Zemdegai viņš atzīst: „Laikam esmu viens no retajiem burtličiem, kas ne vien saliek, bet arī reizēm redīgē, lasa korektūras un arī visu aplauzumu paveic bez redaktora klātienē. Tiesa, kur tie gadi, kopš jau

strādāju šai laukā! 15. decembrī paliks 45, kopš devos „laulībā ar burtiem”.”

Rūjienas pusē, no kurienes nācis Jānis Abučs, ar Vīto Lapsas gādību iekārtota grāmatnīca-veikals Jāņa Abuča vārdā. Dēls Andris atminas, ka darbs tēvam bijis ļoti nozīmīgs, viņš bijis prasīgs un korekts; tipografijā irējis saliktuves galdu, tur bijis arī vecs amerikāņu linotips, īpašnieks ļāvis par brīvu izmantot novelkamās preses, krāsu, papīru slejām, bet par visu pārējo tēvs maksājis pats, arī algojis iespiedējus, grāmatasējējus, maksājis par papīru un transportu, bet grāmatas pakojuši mājās sieva un audzubērni.

„To, kas veikts un kā, taču zinu labāk kā neviens. [...] Esmu darījis tikai to, kas jādara. Bez padoma, bez palīdzības. Tā sakot – viena vīra teātris. Sākumā kā joks, vēlāk kļuva dzīves saturs,” vēstulē Ainaī Zemdegai paudis Jānis Abučs. Ap divsimt grāmatu, tas ir nozīmīgs piensums latviešu trimdas grāmatniecībā. 1978. gada 28. jūlijā grāmatizdevējs Jānis Abučs aizgāja mūžībā.

Lasot grāmatas, mēs ne vienmēr pievēršam uzmanību tam, kas šīs grāmatas izdevis un cik tas varētu būt bijis sarežģīti. Apgādā „Ziemeļblāzma” ar Jāņa Abuča gādību un rokām izdotās grāmatas ir bijušas un ir nodēriņas arī man. Par to liels paldies, kaut arī novēlots, bet no sirds.

SANITA KITAJEVA

Gaismas pils atvēršanas svētkos 29. augustā, klātesot kultūras ministrei Dacei Melbārdei, Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktoram Andrim Vilkam, LNB Atbalsta biedrības biedriem, ziedotājiem, jaunajā bibliotēkā svinīgi tika atklāta Lielā ziedotāju siena. Katram ziedotājam ir bijusi iespēja iemūžināt savu vārdu. Šo iespēju līdz šim izmantojuši gandrīz 400 ziedotāji: ziedotāju vārdi lasāmi gan Lielajā ziedotāju sienā, gan uz plāksnītēm pie krēsliem, galdiem, plauktiem bibliotēkas lasitavās. Trīs ziedotāji iemūžinājuši savu vārdu pie auditorijām.

LNB Atbalsta biedrība *Gaismas pilij* ziedot acina kopš 1998. gada. Līdz Gaismas pils atklāšanas brīdim – 29. augustam kopumā ziedoti gandrīz 1,5 miljoni eiro. Lielākie ziedotāji, kas kopš 1998. gada ziedojuši vairāk nekā 14 000 eiro: *Microsoft Latvia*, Mecenāte, Augusts un Ruta Grasis ar ģimeni, *Eko Investors*, LU studentu korporācija *Fraternitas Latavienis*, Māris Bensons, *Lattelecom*, *Swedbank*, Komerccentrs Dati grupa, *Eco Baltia*, *Tilde*, *RečRe*, Latvijas Valsts meži, *AS Diena*, Jānis Liepkalns, *Adam Auto*, SEB banka, Veltas Tomas piemiņas fonds.

Ziedojumi palīdzējuši atbalstīt

un populārizēt Latvijas Nacionālo bibliotēku un bibliotēkas visā Latvijā, bagātinājuši to saturu un attīstījuši bērnos lasīprieku.

mam, katra latvieša pašapziņai un izpratnei par to, no kurienes mēs nākam un kāda būs mūsu nākotne”.

Vieni no pirmajiem ziedotā-

No kreisās: Rita Sprūdza, Uģis Sprūdžs un Kaira Jansone

LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēde Undīne Būde: “Ziedotāju sienas atklāšana bija saīlņojošs brīdis. Biedrība vienmēr ir uzsvērusi, ka nav lielu un mazu ziedotāju. Ir cilvēki, kuŗi gadiem ir ticējuši, ka Bibliotēka ir svarīga, Bibliotēka būs un tā ir ļoti būtiska Latvijas valstisku-

jiem, kuŗi klātienē varēja aplūkot savas ģimenes iemūžināto vārdu, bija Sprūdžu ģimene. Rita Sprūdža, daloties savos iespaidos stāsta: “Adolfs Sprūdžs, mans tētis, ilgus gadus sadarbojās ar Latvijas bibliotekāriem, iesaistot viņus starptautiskās bibliotēku apvienībās, piemēram, *IFLA*

(*International Federation of Library Association*), atbalstot viņu darbību finansiāli un garīgi. Protams, mana māte Janīna atbalstīja šo pasākumu ar padomiem un daudzām diskusijām pie siltām vakariņām mūsu mājās un apvienības konferencēs. Viņu gars bija starp klausītājiem *Gaismas pils* atklāšanā, un mūsu ģimene ir gandarīta, ka viņu lielais darbs ir iemūžināts uz visiem laikiem gan ar plāksnītēm pie bibliotēku plauktiem, gan ierakstiem grāmatās! Šai svarīgajā ēkā apvienotas daudzu cilvēku pūles un atbalsts abās “diķā” pusēs!”

Aicinām ziedotājus viesoties *Gaismas pilij* un atrast tajā iemūžinātus arī savus vārdus, Lūdzam apmeklējumu iepriekš pieteikt pa tālruni +371 67843767 vai e-pastu gaisma@gaisma.lv, un mēs, LNB Atbalsta biedrības pārstāvji, jūs sagaidīsim! Arī LNB Atbalsta biedrības birojs tagad atrodas jaunajā Nacionālās bibliotēkas ēkā, Mūkusalas ielā 3.

LNB Atbalsta biedrībā ikvienam joprojām ir iespēja ziedot Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, tās krājumam, attīstībai un nākotnes iecerēm, tādējādi iemūžinot savu vārdu īpašā Ziedojumu grāmatā, Ziedotāju sienā pirmā stāva vestibilā, plāksnītēs pie Bibliotēkas krēsliem, galdiem,

plauktiem vai pie lasitavām. Par ziedošanas un vārdu iemūžināšanas iespējām interesēties LNB Atbalsta biedrībā (+371 67843767, gaisma@gaisma.lv).

ZIEDOT IESPĒJAMS:

ar kredītkarti mājaslapā

www.gaisma.lv

nosūtot ziedojumu čeku:

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai, Mūkusalas ielā 3, Rīga, LV1048, Latvija

biedrības birojā:

Gaismas pili, Mūkusalas ielā 3, iepriekš piezvanot pa tālruni +371 26470109.

bankā

Beneficiary:

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība

Registration Nr.: 50008034971

Account Nr.:

LV84HABA0551006763188

Beneficiary's bank: Swedbank

Address: Balasta dambis 1a,

Rīga, Latvia

SWIFT code: HABALV22

Korespondentbanka ASV

DEUTSCHE BANK TRUST

COMPANY AMERICAS,

New York

ABA/FW: 021001033

Ziedojam Gaismas pilij

12. SAEIMAS VĒLĒŠANAS PASAULĒ

12. Saeimas vēlēšanas Floridā

GUNDEGA VILEMSONE

12. Saeimas vēlēšanām tuvojoties, Sv. Pēterburgas latviešu sabiedrībā sākās satraukti minējumi par to, vai vietējās Latviešu biedrības ļaudis organizēs vēlēšanu iecirkni Biedrības telpās, vai būs iespējams piedalīties šoreiz tik nozīmīgās vēlēšanās. Iepriekšējos gadus organizēt šo pasākumu uzņēmās Andris un Māra Ritumi, tāpēc arī šoreiz visu skati bija vērsti uz viņiem. Tikko izskanēja ziņa par to, ka Māra ir ar mieru kārtējo reizi izpētīt visus balsošanas procedūras noteikumus un instrukcijas, kas ar katru reizi kļūst striktākas un sarežģītākas, un kļūt par vēlēšanu komisijas sekretāri, viņai pieteicās palīgi. Rezultātā tika izziņots, ka 2014. gada 4. oktobrī Sv. Pēterburgas Latviešu biedrības telpās darbosies 12. Saeimas vēlēšanu iecirknis Nr. 1006. Uzskāms Floridā dzīvojošo Latvijas pilsoņu mudināšana doties pie vēlēšanu urnām un balsot tā, lai jaunā Saeima spētu Latvijā nodrošināt drošību un stabilitāti.

Īsi pirms vēlēšanu dienas izrādījās, ka visi rezultāti vēlēšanu dienas gaitā Centrālāi vēlēšanu komisijai Latvijā jāiesūta elektroniski. Tas radīja sarežģījumus, jo Sv. Pēterburgas Latviešu biedrībā nav datora un interneta pieslēguma. Sekretārei darbs jāveic no mājām, vēlēšanu komisijas priekšsēdētājam vai locekļiem par notiekošo vēlēšanu vietā jāziņo viņai telefoniski!

Neskatoties uz visu, pat uz pamatīgo lietussgāzi, 4. oktobrī rītā, melnā tumsā Biedrības telpās rosījās Vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Andris Ritums, komisijas locekļi – Māra un Māris Prāvi, Anita un Richards Roļļi un Gundega Vilemsone. Pulksten 7:00 vēlēšanu iecirknis Nr. 1006 vēra durvis, un tūdaļ arī pirmais balsotājs – Aivars Vilemsone nodeva savu balsi. Pēc tam sākās minējumi, kas atnāks, cik atnāks, vai informācijas darbs par šīm vēlēšanām būs bijis pietiekošs. Ap pusdienas laiku šaubas par to, ka varētu atnākt tikai daži vēlētaji, sāka pagaist, jo komisijas locekļiem nebija laika vairs par tādām lietām domāt, bija jāreģistrē balsotāji, jānodod tehniski norādījumi, jāraugās, lai viss tiktu izdarīts pareizi. Gandrīz katrs, kurš bija mērojis tuvāku vai tālāku ceļu līdz vēlēšanu iecirknim, nāca ar savu stāstu. Vieni bija tikai dienu iepriekš saņēmuši savas jaunās Latvijas pilsoņu pasēs, citi īsti nebija zinājuši, kur atrast Latviešu biedrības namu, jo nekad iepriekš nebija tur bijuši. Bija vietējie latvieši, kuri Biedrībā nebija redzēti gadiem, bet šoreiz nolēmuši, ka jāierodas, lai pildītu savu pilsoņa pienākumu, bija arī viesi no Latvijas, kuri Floridā ciemojās. Prieks bija par katru, kurš bija nolēmis, ka viņa balsojums ir nozīmīgs un svarīgs. Īpašs prieks un lepnums bija par universitātes

studentu, kurš ieradies studēt Floridā no Latvijas; par gados vecu cilvēku, kurš vēl nav pilnīgi atlabis pēc smagas slimības, vai jaunu māmiņu ar savu meitiņu, kuŗas uz Sv. Pēterburgu bija braukušas trīs ar pusi stundas no Floridas Austrumu krasta.

Dienas beigās izrādījās, ka vēlētaji bija ieradušies 80 balsotāji, kuŗu

Pirmais balsotājs Aivars Vilemsone tiek pierēģistrēts

vairums (48) savas balsis bija nodevuši par partiju *Vienotība*, 23 balsis tika Nacionālai apvienībai *Visu Latvijai/LNNK*, pa 2 balsīm no mūsu vēlētajiem saņēma *Latvijas Reģionālā apvienība* un *Zaļo un Zemnieku savienība*, bet pa

vienai balsij katra – *Jaunā konservatīvā partija*, partija *No sirds Latvijai* un sociāldemokrātiskā partija *Saskaņa*. Ļoti žēl, ka divi biļeteni izrādījās nederīgi – vēlētajiem tos bija mēģinājuši izmainīt, taču izmaiņas neatbilda norādītajiem noteikumiem. Liels, liels paldies visiem, kas piedalījās 12. Saeimas vēlēšanās gan kā balsotāji, gan kā

brīvprātīgi vēlēšanu komisijas darbinieki. Tagad jācer, ka mūsu visu balsojums un kopējais darbs būs devis savu pozitīvo ieguldījumu un jaunievēlētā Saeima tiešām darbosies tautas labā un tautas interesēs.

Čikāgas vecākā balsotāja

Margrietai Bušs 12. oktobrī būs 102 gadi. Šogad Saeimas vēlēšanās viņa bija vecākā balsotāja Čikāgā. Sveicinām dzimundienā!

12. Saeimas vēlēšanas Ņujorkā

ĒRIKS NIEDRĪTIS, MD

Sestdiena, 4. oktobris, Ņujorkas latviešiem bija nozīmīga diena. Par spīti sliktajam laikam visi, gan veci, gan jauni devās uz Ņujorkas centru, lai balsotu Latvijas misijā 50. ielā. Iela bija pilna ar tautiešu automašīnām. Pie durvīm balsotājus laipni sveica Latvijas vēstnieks Jānis

Mažeiks, kurš aicināja iekšā. Telpās jau rindā stāvēja tautieši no Ņujorkas, Ņudžersijas un Konektikutas. Pie galda dežurēja misijas darbinieces, kuŗas saņēma pasēs un izdeva balsošanas lapiņas. Gaisotne bija ļoti priecīga un pozitīva.

Balssotāšana Ņujorkā. Pie galda no kreisā: Dace Zalāne, Agnese Vilde, Dace Patmalniece apkalpo tautiešus un pasniedz balssotāšanas lapiņas

Eksprezidente Vaira Vīķe Freiberga balso Bostonā

ĒRIKS NIEDRĪTIS, MD

Bostonas vēlēšanu komiteja: Madars Virza, Tālis Sēja, Kristis Kārklīņš, Mārcis Voldīns un Juris Raudseps. Priekšā – Vaira Vīķe Freiberga un Imants Freibergs

Latvijas Valsts prezidente (1999-2007) aicināta vieslekcijām *Northeastern*, Harvarda un Bostonas universitātēs.

Pirmā lekcija par tematu “*Quo vadis Russia after Georgia and Ukraine?*” notika Bostonas *North-eastern* universitātes *Fenway* centrā kā Globālo vadītāju forums. Amanda Lipacis, latviešu skolas skolotāja, bija ieteikusi fakultātes vadībai Bostonas latviešu skolas līdzdalību šajā pasākumā. Tā programmu ievadīja Bostonas latviešu skolas

koris tautastērpos ar dziesmu “Mazs bij’ tēva novadiņš”. Skolas vadība bija parūpējusies, ka auditorijas priekšā blakus Amerikas karogam bija arī Latvijas karogs. Auditorija bija pilna līdz pēdējai iespējai un bez iepriekšējas pieteikšanās nevienu neieļā.

Nākamā rītā prezidente ar dzīvesbiedru prof. Imantu Freibergu piedalījās Saeimas vēlēšanās, savas balsis nododot Bostonas Trimdas draudzes namā iekārtotā vēlēšanu iecirknī.

DAINA LĪZENBERGA
ROBERTS ĀBELE

13. jūnijā "Sveika, Latvija!" – XXXI ceļojumā septiņas meitenes un audzinātāji Roberts Ābele un Daina Lizenberga devas no Čikāgas O'Hare lidostas uz Latviju, kur viņas sagaidīja vēl divas dalībnieces, tātad kopā – deviņas meitenes! Sešas no ASV vidienes, viena no Austrumkrasta, viena no dienvidiem. Iesākām ceļojumu, kas bija vienreizējs gan dalībniecēm, gan audzinātājiem.

Rīga mūs sagaidīja ar lietu, bet tomēr spējam nofotografēties pie Saules Bankas – ar Rīgas panorāmu aiz muguras. Meitenes, ļoti ātri sadraudzējušās, ar lielu prieku un entuziasmu fotografējās. Vispirms devāmies pie Brīvības pieminekļa nolikt ziedus. Tā kā

ja pāris meitenes nebūtu iekritušas ūdenī, kāpjot pa nogāztiem kokiem krasta malā. Bet viņas satinās divieļos, un viss beidzās labi.

Ceļojumā viss bija labi – jaukas dalībnieces, kas savā starpā ļoti labi satika, un laba programma, vienīgi – ne laika apstākļi, kas tiešām nebija labvēlīgi. Auksts un lietains laiks mūs pavadīja gan drīz divas nedēļas. Mēs nevarējām uzvilkt līdzpaņemtās vasaras drēbes, bet staigājām siltās jakās un lielāko daļu – garās biksēs. Bet tas mūsu prieku nemazināja!

Viena no visjaukākajām pilsētām mums šķita Ventspils. Skaisti apstādīta ar puķu „skulptūrām”, Ventspils izskatījās ģimeniska pilsēta ar jauku gaisotni. Patika bibliotēka, kas bija ļoti moderna un

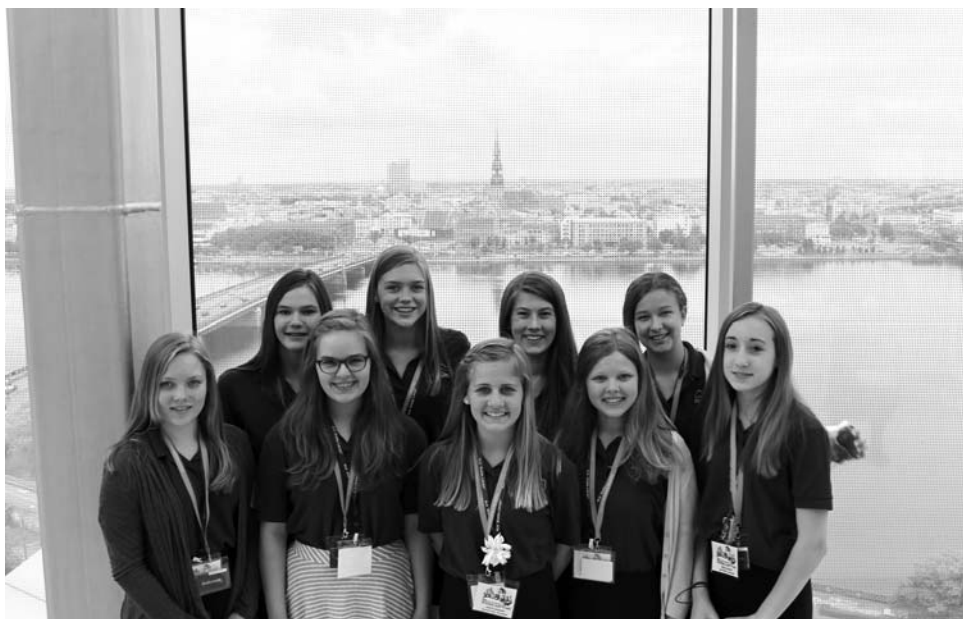
strādāt. Pēc garšīgām pusdienām Amatu mājas pagalmā, braucām uz Ēvalda Dājevskas izstādi Liepājas mūzejā. Meitenes izpildīja mākslas vēstures uzdevumu, ko viņas pēc tam iesniedza Gaŗezera vasaras vidusskolas mākslas skolotājam. Iznāca vēl pāris stundas pavadīt vējainā, vēsā jūrmalā. Uz īsu brīdi uzspīdēja pat saulīte.

Tālāk pa Kurzemi devāmies uz Kalpaka piemiņas vietu „Airītes”, kur pāri ceļam interesi saistīja arī milzīgais skudru pūznis. Pēc tam braucām uz Lestenes Brāļu kapiem, kur meklējām savu radnieku vārdus un uzmanīgi klausījāmies gīdes stāstījumu par kapiem un skaisto Lestenes baznīcu, kas tiek atjaunota. Lielvārdē iegriezāmies Pumpura mūzejā un mācījāmies

Vakarā ar tramvaju braucām uz Mežaparku, kur skatījāmies izrādi „Saulgriežu mistērija”. Meiteņu vērtējums: „Neticami burvīgi, skaista mūzika un vienreizēja izrāde”. Publika sēdēja Mežaparka estrādē, parastie skatītāji soli bija noņēmti, un to vietā bija lauku skats – ar zirgiem, šķūņiem, siena gubām, sētām, strūklaku, dejotājiem, dziedātājiem. Neticami. Meitenes daudz ko iemācījās par Jāņu vakara un saulgriežu tradīcijām. Mēs visi tā baudījām šo vakaru! Apbrīnojām māksliniekus, kas veidoja šo lielisko izrādi!

Tālāk ceļš veda uz Zemgali un Rundāles pili, pēc tam – uz Tērveti, kur izstaigājām Brigaderes mūzeju. Tērvetes Dabas parkā piedzīvojām Sprīdīša stāstu caur

Pēdējā dienā Rīgā satikāmies ar Makašānu un Seces skolas bērniem un skolotājiem. Kopā apmeklējām Saeimu, un bija īsa tikšanās ar Saeimas priekšsēdētāju Solvitu Āboltiņu. Pie Brīvības pieminekļa nolikt ziedus, redzējām sardzes maiņu, fotografējāmies. Tad devāmies uz jauno Nacionālo bibliotēku, kur izstaigājām visus stāvus. Tik moderna, milzīga ēka ar tik daudzām grāmatām! Pēc apskates ALAs vārdā audzinātāja Daina pasniedza grāmatu, kas bija darināta īpaši bibliotēkas Tautas grāmatu plauktam. Tā bija ASV latviešu skolu audzēkņu pašu izgatavota, kas bija ceļojusi no Rietumkrasta līdz Austrumkrastam un katra ASV latviešu skola tajā ievietoja

Nacionālajā bibliotēkā. Pirmā rindā no kreisās: Anneli Cera, Ūve Strautmane, Agate Māgure, Krista Kubuliņa, Ērika Heinze. Otrā rindā no kreisās: Tija Kubuliņa, Larisa Šulcs, Aija Ābele, Laila Ģermane

Rundāles pils dārzā. No kreisās: Ūve Strautmane, Larisa Šulcs, Anneli Cera, Krista Kubuliņa, Albertiņa, Aija Ābele, Agate Māgure, Ērika Heinze, Laila Ģermane un Tija Kubuliņa

mūsu pirmā diena Rīgā bija 14. jūnijs, īpaši piemērots bija Okupācijas muzeja apmeklējums. Visi pēc tam bija noguruši un knapi „uzrūpās” Pēterģimnāzijas tornī.

Nākamajā dienā staigājām pa Rīgu un apmeklējām „Stūra māju” – smags temats, bet daudz ko uzzinājām. Tālāk devāmies uz Krišjāņa Barona mūzeju, kur iepazināmies ar Kr.Barona mazmazdzēlu (!), mācījāmies par dainām, kā arī redzējām Dainu skapja atdarinājumu (īstais Dainu skapis turpmāk atradīsies Nacionālajā bibliotēkā). Vakarā gājām uz Losandželosas vīru korā koncertu. Tas bija jautrs un mums patika (kaut gan mums bija „jet lag” un brīžiem „galvas klanijās”), un meitenes beigās pasniedza koristiem ziedus.

Viens no interesantākajiem piedzīvojumiem bija uzņēmuma Draugiem.lv apmeklējums. Meitenes tūlīt labi saprata, par ko ir runa, jo Draugiem.lv ir līdzība ar Facebook, tikai latviešu valodā. Birojs bija ļoti jauks, spožās krāsās, bija laba gaisotne. Jānis Palkavnieks un Jūlija Gifford (no „Sveika, Latvija!” 2003!) ļoti saprotami stāstīja, un meitenes viegli iesaistījās sarunās. No Draugiem.lv braucām gar Rīgas jūras līci uz Enguri, kur mācījāmies tīrīt zivis un uzēdam svaigas zivis Kafe Būda. Labi paēduši, braucām uz Kolkasragu, kur varējām izstaigāties, izskrieties un arī drusku pamērcēt kājas jūrā. Nebūtu jau viss ideāli,

iespaidīga. Vakarā meitenes varēja kārtīgi izskrieties parkā Bērnu pilsētā un izlēkāties uz batutiem. Izbaudījām tirgu, un tad visi devāmies uz Cara laika skolu, kur skolotāja Līga Reitere mums pasniedza matemātikas, fizikas un vēstures stundas. Meitenes novērtēja savas skolas un skolotājus, jo, salīdzinot ar tiem laikiem, tagad ir daudz vieglāk un patīkamāk mācīties. Tad iepazināmies vēl arī ar dažādām zālēm – gan indīgām, gan dziedinošām, un nogaršojām dažādas zaļu tējas. Diena beidzās ar jauku braucieni pa Ventu ar kuģīti.

Kuldīgā satikām sportistu grupu no ASV, kas piedalījās ALAs rīkotajās draudzības spēlēs Latvijā. Noskatījāmies volejbola sacīkstes un atbalstījām Amerikas latviešu spēlētājus.

Mēs ar audzinātāju Robertu gudrojām, ko darīt, lai rosinātu sarunas, dziedāšanu un arī skatītos uz Latvijas skaisto dabu. Nopirkām pītu groziņu un, pirms meitenes kāpa autobusā, viņām bija grozā jāieliek tālruna aparāti. Šī bija vienreizēji lieliska ideja. Lidz ar to pārbraucienos radās jaukas pārrunas un jautra gaisotne.

Liepājā – tirgus, pastaiga pa pilsētu un dzintara darbnīca, kur meitenes varēja atkal pašas darboties – pulēt dzintaru un izveidot karulīti, ko tūlīt kārt kaktā. Radošās darbnīcās, Amatu mājā, meitenēm bija iespēja izvēlēties rokdarbu vai amatu, pie kā pie-

par Lāčplēsi un Melno bruņinieku. Meitenes, saģērkušās kostīmos, tēloja Lāčplēša teiku. Pēc garšas dienas ieradāmies viesnīcā, kur mūs sagaidīja pārsteigums – slīddēlis, kas ieslidināja meitenes tieši Daugavā. Laiks bija ļoti vēss, bet meitenes tomēr drosmīgi slidinājās Daugavas aukstajā ūdenī, tad – aukstā baseinā un beigās – karstā pirtī sasildīties. Jauki!

No rīta braucām uz Latgali viesoties Makašānu skolā. Mūs sagaidīja bērni dažādos vecumos, vilcējas ar dziesmām un liela viesmīlība. Makašāni ir amatu skola, tātad mūs visus lika pie darba – filcēt, tamborēt, zīmēt un dejojot tautasdejas. Pēc gardām pusdienām mūs aizveda pie vietējā podnieka Viktora Pankova, kur meitenes pašas varēja taisīt svilpītes. Skola sarīkoja vakaru ar apmaiņšanos dāvanām un dziedāšanu. Ēdām uz ogleņiem ceptas desinās ar garšīgiem salātiņiem un dārzeņiem. Pēc brīnišķīgās dienas braucām tālāk uz viesnīcu ar cerībām iet peldēties Rušonas ezerā. Taču bija ļoti auksts un vējains, tāpēc visi gājām agri gulēt.

Latgales apciemojums turpinājās ar Rēzekni un skaisto Aglonas baziliku. Aglonā Maizes mūzejā, latgaliski mums stāstīja par maizes tradīcijām un parašām. Visiem garšoja pusdienas un maizīte. Uzzinājām, ka jāņem maizes šķēlīte, kas smaida uz tevi. Ar pilniem vēderiem kāpām autobusā un braucām 3 stundas uz Rīgu.

koku tēliem. Tur arī satikām Raganu un Lutausi.

Nu jau pienācis 23. jūnijs un jāligo! To darījām kopā ar Seces skolu. Viņi mūs sagaidīja ar koncertu un ekskursiju pa skolu. Tad visi kopā dejojām un dziedājām. Seces skolā puikas bija tieši mūsu meiteņu vecumā; visiem lustīgi gāja, un meitenes bija priecīgas. Kopā braucām uz Staburagu un Vigantes parku. Bet kas tad Jāņu vakars bez vainagu pišanas! Meitenes ar lielu sajūsmu pina vainagus, kuŗi bija galvā visu pārējo dienu līdz vēlam vakaram. Iegriezāmies Sēļu maizes ceptuvē, kur mūs cienāja ar pīrāgiem, Jāņu sieru un maizīti. Liktenīdārzā, Koknesē, iestādījām liepu ar vēltījumu: „Latvijas nākotnei – lai tauta zied un ze!” ALA, „Sveika, Latvija!” 31. grupa, 2014. g. 23. jūnijā”. Tas bija 2032. iestādītais koks Līgo vakarā dejojām un dziedājām līgo dziesmas, bet bija lietains un auksts, tāpēc vakaru pavadījām skolā.

Cēsis iepazināmies ar rotkali Daumantu Kalniņu viņa darbnīcā Cēsu pils dārzā. Ar lukturiem izstaigājām Cēsu pili līdz pašam tornim un iegriezāmies Svētā Jāņa baznīcā. No Cēsīm devāmies uz Āraišu Ezerpili, kur mums rādīja, kādi senos laikos bija darbarīki un apģērbi. Siguldā izstaigājām bobsleja trasi, fotografējāmies bobslejakamanās. Uz kāpām Turaidas pils tornī un izstaigājām Dainu kalnu. Atgriezāmies Rīgā, un nu – brīvs laiks, lai paciemotos ar radiem.

aprustus un fotografijas, kas atspoguļoja skolas dzīvi.

Šī grāmata sagādāja aizkustinošā jūsmu un prieka asaras mūsu gīdei. Tad gatavojāmies uz atvadu balli, kur dejās un dziedās mūs pavadīja folkloras grupa. Pēc jaukās dienas atvadījāmies no skolniekiem un skolotājiem, un meitenes apmainījās e-pasta adresēm ar saviem jaunajiem draugiem, lai varētu turpināt draudzību arī pāri okeānam.

Kas par burvīgām divām nedēļām! Paldies ALAi par neticami skaistu ceļojumu! Mēs jutām, ka visi šīs programmas mērķi ir sasniegti. Ceļot pa Latviju, lai iepazīstinātu jauniešus ar latviešu bagāto kultūru un ar mūsdienu Latviju, veidot jauniešos vēlēšanos uzturēt kontaktus ar Latviju – piepildīts! Veicināt mūsu jauniešu savstarpējo draudzību un veicināt kontaktus ar Latvijas jauniešiem, paplašināt Latvijas sabiedrības zināšanas par ASV latviešiem – tas viss veikts ar uzviļu! Ceram, ka ASV sabiedrība novērtēs šo ALAs programmu un arī turpmāk to atbalstīs!

Varam tikai teikt, ka „Sveika, Latvija!” brauciens ir vienreizīgs piedzīvojums jaunajiem, kā arī pavadoņiem! Tik daudz, ko redzēt, tik daudz, ko uzzināt un mācīties! Paldies ALAi par „Sveika, Latvija!” braucieni! Ja jums rodas iespēja, – brauciet un atbalstiet!

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

12. Saeimas vēlēšanās uzvar *Saskaņa*; *Vienotība* - otrā...

Latvijā 4. oktobrī notika 12. Saeimas vēlēšanas. Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas informācijas, vēlēšanu vislielāko atbalstu ieguvusi sociāldemokrātiskā partija *Saskaņa*. Par *Saskaņu* nobalsojuši 23,13%, par *Vienotību* - 21,76%, par *Zaļo* un Zemnieku savienību (ZZS) - 19,62%, par Nacionālo apvienību *Visu Latvijai! Tēvzemei un Brīvībai/LNNK (VL/TB/LNNK)* - 16,57%, par *No sirds Latvijai (NSL)* - 6,88%, par Latvijas Reģionu aliansi (LRA) - 6,55%.

Balsojam...

Pārējās partijas šajās vēlēšanās nav pārvarējušas 5% barjēru. Par Latvijas Krievu savienību nobalsoja 1,58%, par partiju *Vienoti Latvijai* - 1,18%, par *Latvijas attīstībai* - 0,9%, par Jauno konservatīvo partiju - 0,7%, par partiju *Brīvība. Brīvs no bailēm, naida un dusmām* - 0,19%, par politisko partiju *Izaugsme* - 0,17%, par *Suverēnitāti* - 0,11%.

Šā gada vidū balsstiesības bija 1 551 440 Latvijas pilsoņiem. 12. Saeimas vēlēšanās piedalījās 58,78% balsstiesīgo vēlēšanu, nobalsoja 913 211 vēlētaji. Par derīgām atzītas 905 096 vēlēšanu zīmes.

Pēc *Latvijas faktu* veiktajam aptaujām, socioloģisko aptauju kompanija secinājusi, ka šajās Saeimas vēlēšanās par *Saskaņu* balsojuši 80% krievvalodīgo vēlēšanu un 20% - latviski runājošo. Iepriekšējās vēlēšanās par *Saskaņu* balsojuši 10% latviski runājošo. „Salīdzinājumā ar iepriekšējām vēlēšanām latviešu atbalsts *Saskaņai* ir būtiski audzis. Nevar, protams, teikt, ka būtu notikusi kāda etniska revolūcija un *Saskaņa* būtu kļuvusi par dažādu tautību vienādi atbalstītu spēku, uzsvērts pētījumā.

Savukārt, runājot par krievvalodīgo vēlēšanu atbalstu latviskajām partijām, sociologs Aigars Freimanis norādīja, ka šis atbalsts palicis nemainīgs. „Katru no latviskajām partijām atbalsta neliels procents krievvalodīgo. Piemēram, Nacionālo apvienību - ap 2-3%, *Vienotību* - gadu no gada ap 5-9%, bet lielākais atbalsts ir *Zaļo* un Zemnieku savienībai - ap 10%,” atzina sociologs.

Pēc provizorisksajiem vēlēšanu rezultātiem *Saskaņa* jaunajā Saeimas sasaukumā ieguvusi 24 deputātu vietas, nedaudz atpaliek *Vienotība* ar 23 mandātiem un *Zaļo* un Zemnieku savienība (ZZS) ar 21 vietu parlamentā. Nacionālā apvienība *Visu Latvijai! Tēvzemei un Brīvībai/LNNK (VL/TB/LNNK)* saņēmusi 17 deputātu vietas. Mārtiņa Bondara vadītā Latvijas Reģionu apvienība (LRA) Saeimā ieguvusi astoņus deputātu

mandātus, Ingūnas Sudrabas vadītā *No sirds Latvijai (NSL)* - septiņus. LRA ieguvusi astoņus mandātus, kaut gan par to nobalsojuši mazāk vēlēšanu nekā par *NSL*. Par *NSL* nobalsojuši 62 472 vēlētaji, par LRA - 60 553 balsstiesīgie.

Politologu ieskatā *Vienotībai* visvairāk kaitējis jautājums par banku *Citadele*. Partijai biedri paši nav apzinājušies, ar ko tas beigsies. Paši sev iešāvuši kājā, un oponenti to prasmīgi izmantojuši pret viņiem. Vēlētajiem atsegtās *Vienotības* kļūdas (Gruzijas brauciens, slepenība, bankas cena), visticamāk, likušas viņiem pārdomāt savu izvēli.

Uz deputātu vietām 12. Saeimā kandidēja kopumā 1156 pretendenti no 13 sarakstiem.

Kopumā vēlēšanās piedalījās 913 211 pilsoņi, saņemtas 911 096 aplokšnes un 905 096 derīgas vēlēšanu zīmes.

Vairāk nekā pēc 99% balsu saskaaitšanas iezīmējies provizorisksais 12. Saeimas sastāvs - konkrēti politiķi, kas turpmākos četrus gadus strādās 12. Saeimā. Vairāk nekā pusei jeb kopumā 59 parlamenta deputātiem vēlētaji pagarinājuši mandātu, taču jaunajā Saeimā būs redzamas arī vairākas jaunas personības, piemēram, aktieris Artuss Kaimiņš un ārsts Mārtiņš Šics, kā arī ZZS pārstāvis Guntis Belēvičs u. c. Kopumā 41 no ievētajiem deputātiem būs jaunpienācēji vai arī deputāti, kuŗi 11. Saeimā bija ievēlēti, tomēr mandātu nolikuši šī sasaukuma laikā.

Āboltiņu izvītro

Pašreizējā Saeimas priekšsēde, partijas *Vienotība* vadītāja Solvita Āboltiņa netika ievēlēta 12. Saeimā. Pēc Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) sniegtās informācijas, *Vienotības* vēlētajai Kurzemē Āboltiņai pauduši ceturto lielāko atbalstu partijas sarakstā, līdz ar to viņa palikusi pirmā aiz Saeimā iekļuvušo deputātu „stripas”. Saskaitot biļetenos veiktās atzīmes - pieliktos plūsus (6540) un svītrojumus (6289), ar pirmo numuru startējuši Āboltiņa ieguvusi par 263 punktiem mazāk nekā trešo vietu ieņēmušais bijušais kultūras ministrs Ints Dālde-ris. Uzzinājuši rezultātus, Āboltiņa sacīja, ka respektē vēlēšanu izvēli, un pateicās „ikvienam vēlētajam, kuŗš aizgāja uz vēlēšanām un nobalsoja par Latvijas ģeopolitisko izvēli”. Āboltiņa pateicās arī tiem balsotājiem, kas viņai ielikuši plūsus, kuŗu „nav tik maz”.

Ārzemju prese par 12. Saeimas vēlēšanām

Lielā interese par Latvijas parlamenta vēlēšanām ārvalstīs bija vērojama jau pirms 4. oktobra. Uzsvārs preses apskatos tika likts uz to, ka Saeimas vēlēšanās šajā Baltijas valstī notiks Ukrainas krīzes un Krievijas agresijas ēnā. Arī 5. oktobrī virsraksti ārzemju presē daudz neatšķīrās. Pārsvarā tika norādīts uz „krievu” partijas uzvaru vēlēšanās, lai gan dažādi izdevumi tomēr pievērsa uzmanību tam, ka valdošajai koalīcijai

izdevies saglabāt varu.

Britu raidorganizācijas *BBC*, aģentūras *Reuters* un citu ārvalstu plašsaziņas līdzekļu ieskatā Latvijas centriski labējā koalīcija izvirzījies vadībā parlamenta vēlēšanās tāpēc, ka ieņēmusi stingru nostāju saistībā ar Krievijas darbībām Ukrainā. Konflikts Ukrainā uzmanības centrā izvirzījies drošības, nevis ekonomikas jautājumus,

Deutsche Welle un *ABC News* konstatējuši, ka, prokrieviskām partijām zināmus panākumus gūstot, centriski labējās un proietumnieciski noskaņotās partijas parlamentā saglabās vairākumu.

Citi apskatnieki tomēr precīzē, ka „krievu” partijai Latvijā tikusi uzvara, taču ne vara. Vai arī - „krievu” partija uzvarējusi bez triumfa.

The Guardian, rakstot par vietu sadalījumu jaunajā Saeimā, pie toposajiem *Saskaņas* biedriem pieskaitījis arī Ingūnas Sudrabas vadīto *No sirds Latvijai*. Abas partijas veido kreiso politisko grupu, ko galvenokārt atbalsta krievvalodīgo minoritāte.

Balso Londonā

12. Saeimas vēlēšanas Londonas iecirknī jaunās konsulārās nodaļas telpās. Latvijas vēstnieks Lielbritānijā Andris Teikmanis ar palīgiem pieņem balsotājus, kuŗu skaits bija ap divi tūkstoši

Valdis Dombrovskis eksāmenu izturēja

Valdi Dombrovski par Eiropas Komisijas (EK) viceprezidenta amata kandidātu ar portfeli „Eiro un sociālais dialogs” jūlijā nominēja EP ievēlētais EK prezidents Žans Klods Junkers.

Komisāru kandidātu „darba intervijas” sākās 29. septembrī un norisinājās vēl 7. oktobrī. Katram amata kandidātam tiek dotas 15 minūtes, lai teiktu runu, pēc kuŗas viņiem jautājumus uzdod atbildīgo EP komiteju deputāti.

6. oktobrī Valdis Dombrovskis Eiropas Parlamenta (EP) priekšā izturēja trīs stundu jautājumu maratonu, atbildot gan par taupības politiku, gan par Latviju krīzes laikā

Trīs stundas gaŗo noklausīšanās procesu Eiropas komisāra

amatam izvirzītais Valdis Dombrovskis sāka ar 15 minūšu uzrunu, kuŗā minēja savu darbu Latvijas valdībā, argumentēja, kāpēc viņš būtu piemērots jaunajam amatam un kā saredz savus pienākumus.

Zālē, kas bija pilna ar Eiropas Parlamenta „Ekonomikas un monētārās”, kā arī „Nodarbinātības un sociālo lietu” komitejas deputātiem, Dombrovskim nācās atbildēt uz dažādiem jautājumiem - gan par portfeli pašu, par sevi, gan par kandidāta taupības politiku un nodomiem, kā risināt sociālās problēmas. Dombrovskis patlaban ir nominēts Eiropas Komisijas (EK) viceprezidenta amatam ar atbildības jomu „Eiro un sociālais dialogs”, un tas nozīmē, ka viņam būs cieši jāsadarbojas un jākoordinē vismaz sešu komisāru darbs.

Viskritiskākie bija Dombrovskim pretējā spēka - kreiso frakciju deputāti, kuŗi, īpaši no dienvidu valstīm, interesējās, vai taupības politiku viņš gatavojas pārnest arī uz pārējo Eiropu.

Pēc noklausīšanās Dombrovskis atzina, ka tas ir bijis pamatīgs pārbaudījums. „Noklausīšanās bija visai sarežģīta, jo ekonomikas un finanču joma ir tā, kuŗā mēs redzam skaidras atšķirības starp dažādām ideoloģiskām grupām Eiroparlamentā. Tālākais jau ir EP rokās.”

Vaicāts, vai viņa nākotnes portfelis būs tālu no vienkāršajiem Eiropas iedzīvotājiem, Dombrovskis atzina, ka viens no uzdevumiem būs sarunu ar sabiedrību padarīt tai saprotamu. „Šis procedūras šobrīd ir ļoti sarežģītas, ļoti kompleksas un tajās orientējas tikai speciālisti, tāpēc viens no uzdevumiem būs tās padarīt vienkāršākas un dalībvalstīm un cilvēkiem saprotamākas.”

Dombrovskis arī atzina, ka cieši līdzdarbosies ar Latviju un arī tai palīdzēs, kad tā nākamgad veiks Eiropas Savienībā prezidējošās valsts pienākumus. Pat, ja komisāram jāstrādā visai Eiropai, tā valsts, kas viņu izvirzījusi, nav jāaizmirst.

„No labēji centriskajām partijām kopumā tika justa atbalstītāja nostāja, bet no kreisi centriskajām izskanēja daudzi jautājumi par Eiropas Savienības makroekonomiskās uzraudzības mehānismu pārskatīšanu. Un arī tieši EK prezidenta Junkera nostādne, ka jānodrošina ciešāka sasaiste starp ekonomikas un sociālo politiku. Tieši eiro un sociālā dialoga jautājumu viceprezidenta kompetencē ir šo koordināciju nodrošināt,” žurnālistiem jautājumu un atbilžu sesiju raksturoja Dombrovskis.

„Dombrovskis ir izturējis pārbaudījumu,” - sarunā ar *Latvijas Radio* atzina eiroparlamentārietis Roberts Zīle (Nacionālā apvienība). Viņš Dombrovskim arī uzdevis jautājumu par sociālo dempingu. „Dombrovskis ir pierādījis to, ko Latvijā viņš ir pierādījis neskaitāmas reizes, - ka var nomierināt jebkuŗu auditoriju. Jā, būs dažas kreisās grupas, kas pēc noklausīšanās izrādīs zināmu neapmierinātību, taču

tās nebūs izšķirīgās, jo vadošās četras grupas, ieskaitot liberālus, būs pozitīvi noskaņotas,” sacīja Zīle.

NATO ģenerālsēkretāra amatā stājas Jenss Stoltenbergs

Atbilstoši Ziemeļatlantijas padoles lēmumam 2014. gada 30. septembrī Anderss Fogss Rasmussens beidza NATO ģenerālsēkretāra pienākumu veikšanu. Kopš 2009. gada 1. augusta Rasmusena vadībā NATO pieņemti vairāki būtiski lēmumi: 2010. gada novembrī apstiprināta NATO Stratēģiskā koncepcija un 2014. gada septembrī pieņemts Rīcības gatavības plāns (*Readiness Action Plan*). Rasmusens ir devis ievērojamu ieguldījumu NATO attīstībā un Latvijas drošības stiprināšanā. Ar viņa aktīvu darbību Latvija panāca tādu svarīgu lēmumu pieņemšanu kā NATO militārās klātienē stiprināšana, tostarp - pastāvīgu NATO gaisa telpas patrulēšanas operāciju Baltijas valstīs.

NATO ģenerālsēkretāra amatā Andersu Fogu Rasmusenu nomainījis Norvēģijas bijušais premjērministrs Jenss Stoltenbergs (*attēlā*). Stoltenbergs savas politiskās karjeras laikā ieņēmis vairākus augstus amatus Norvēģijas valdībā, bijis Norvēģijas valdības vadītājs no 2000. līdz 2001. gadam un no 2005. līdz 2013. gadam. Būdam Norvēģijas premjērministrs, Stoltenbergs pakāpeniski palielināja valsts aizsardzības izdevumus, tā nodrošinot efektīvu nacionālo aizsardzību un spēju sniegt ieguldījumu alianses kolektīvā aizsardzībā. Stoltenbergs amatā stājas laikā, kad alianse gatavojas uzsākt jaunu misiju Afganistānā, turklāt Krievijas agresijas dēļ saglabājas spriedze Ukrainā.

Uzsveŗ nepieciešamību stiprināt NATO militāro klātienē reģionā

Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs ar Nīderlandes Karalistes aizsardzības ministri Ženīnu Henisu-Plashertu (*Jeanine Hennis-Plasschaert*) pārrunāja Latvijas un Nīderlandes iespējas sadarbībai gan divpusēji, gan Eiropas Savienībā un NATO, kā arī Baltijas - Beniluksa valstu formātā.

Abas puses bija vienprātīgas par NATO galotņu Velsas apspriedes lēmumu īstenošanas nozīmīgumu saistībā ar reģionālo drošību.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Latvijā ierodas ASV karavīri un bruņutehnika

Saskaņā ar operāciju *Atlantic Resolve* Ādažu militārajā bazē izvietotos ASV gaisa desantniekus nomaina ASV armijas Pirmās kavalerijas divīzijas smagās bruņutehnikas rota. Jaunā vienība ieradās kopā ar pieciem tankiem *Abrams* un 12 bruņumašīnām *Bradley*, kas tiks izmantotas ar Latvijas karavīriem kopīgajās mācībās Ādažos. Kara tehniku atveda ar kuģi līdz Ventspilij, un no turienes ceļš turpinājās ar kravas vilcējiem līdz dzelzceļam un tad līdz Gaŗkalnei. Uz Ādaziem tanki aizbrauca paši.

Pirmā kavalerijas divīzija ir viena no ASV armijas visvairāk godalgotām kaujas vienībām. Tā izveidota 1921. gadā un ir piedalījusies Otrā pasaules karā, kaŗojusi Korejas, Vjetnamas un Persijas liča karā, piedalījusies situācijas stabilizācijas misijā Bosnijā un Hercegovinā, cīnījusies Irakas un Afganistānas karā.

Krievijas „melns saraksts”

Krievija savā Eiropas Savienības personu melnajā sarakstā iekļāvusi Saeimas deputātu Andreju Judinu, Satversmes aizsardzības biroja vadītāju Jāni Maizīti un režisoru Alvi Hermani. Ārlietu ministrijas preses sekre-

tārs Kārlis Eichenbaums norādīja, ka Latvija izsaka nožēlu par šādu Krievijas rīcību, jo neredz nekādu loģisku pamatojumu, kāpēc tieši šīm personām liegta iecelšana Krievijā. Acīmredzot Krievija rīkojusies pēc principa „nepalikl parādā”.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs saņem atzinību

Biedrība „Latvijas Sieviešu nevalsts organizāciju sadarbības tīkls” (LSOST) ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam pasniedza Dzimumu līdztiesības balvas atzinības rakstu par nozīmīgu ieguldījumu vienādu iespēju nodrošināšanā sievietēm un vīriešiem.

LSOST atzinīgi novērtējis ārlietu ministra sniegto atbalstu attīstības sadarbības politikā, īstenojot Latvijas attīstības sadarbības projektus Centrālāzijā un Austrumu partnerības valstīs, kā arī aktualizējot sieviešu līdztiesības jautājumus, gan gatavojoties Latvijas Eiropas tematiskajam gadam, gan arī Latvijas prezidentūrai ES Padomē. Augstu novērtēta aktīvā rīcība grantu programmu atbalstīšanā un Latvijas vēstniecību ārvalstīs ciešās sadarbības nodrošināšanā ar nevalsts organizācijām dažādu projektu īstenošanā.

Briseles latviešu nedēļas nogales skola uzsāk jauno mācību gadu

27. septembrī jauno mācību gadu jaunās pagaidu telpās uzsāka Briseles latviešu nedēļas nogales skola, kuŗā šogad mācās ap simt bērnu.

Līdz šim skolas nodarbības notika Latvijas Pastāvīgās pārstāvības Eiropas Savienībā un Latvijas vēstniecības Beļģijā kopīgajās telpās. Šobrīd, Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sagatavošanas un norises periodā, diplomātiskās pārstāvības telpas ir pārāk noslogotas, tāpēc ar Ārlietu ministrijas, Latviešu valodas aģentūras un, protams, pašu vecāku finansiālu atbalstu tika atrastas piemērotas pagaidu telpas skolas nodarbībām 2014.-2015. mācību gadam.

Dainis Īvāns Moldovas TV raidījumā

Moldovas televīzija „Moldova 1” 2014. gada augustā uzsāks raidījuma ciklu „1989”, kuŗā Austrumeiropas un Centrāleiropas valstu pārstāvji diskutē par pag. 80. gadu beigu un 90. gadu sākuma notikumiem savās valstīs.

Dainis Īvāns

4. oktobrī Latvijas Tautas frontes pirmais priekšsēdis Dainis Īvāns un Latvijas Tautas frontes muzeja direktore Meldra Usenko kopā ar viesiem no Lietuvas dalījās atmiņās par *Baltijas ceļu*, Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanu, kā arī pārrunāja kultūras un vēstures mantojuma saglabāšanas iespējas.

Latvijas vēstniecībā Kanadā pieņemts 131 Latvijas pilsonības pieteikums

Kopš 2013. gada 1. oktobra, kad stājās spēkā grozījumi Pilsonības likumā, Latvijas vēstniecība Kanadā pieņēmusi 131 pieteikumu reģistrēšanai Latvijas pilsonībā. Ar vēstniecības starpniecību Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei Rīgā iesniegti 111 pieteikumi reģistrēšanai Latvijas pilsonībā, 16 pieteikumi ārvalstīs dzimušu bērnu reģistrēšanai Latvijas pilsonībā, kā arī četri pieteikumi Latvijas pilsonības atjaunošanai. No iesniegtajiem pieteikumiem 99 gadījumos Latvijas pilsonība jau iegūta. Vēstniecība pieņēmusi 51 paziņojumu par dubultpilsonību.

Gaismas pili PBLA Kultūras fonda konference „Latvija ārpus Latvijas”

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 6. un 7. oktobrī notika Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) Kultūras fonda kultūras konference „Latvija ārpus Latvijas. Kultūra, vēsture, emigrācija un nacionālā identitāte”. Konferences mērķis bija noskaidrot, ar kādiem jautājumiem ir izaicinājumiem šobrīd saskaŗas latviešu diaspora ASV, Austrālijā, Kanadā, Eiropā, Krievijā un Dienvidamerikā latviskās kultūras un izglītības, kā arī latviešu valodas saglabāšanas jomā, jo kopš PBLA Kultūras fonda pirmās kultūras konferences apritējuši tieši desmit gadi un šai laikā būtiski mainījusies latviešu sabiedrība ārēmēs.

Vācija nodod „Miera maizes” klaipu Latvijai

No 29. septembra līdz 1. oktobrim Brandenburgā un Berlīnē norisinājās „Miera maizes” konference.

Svinīgajā nobeiguma ceremonijā „Samierināšanas kapellā” bijušā Berlīnes mūŗa teritorijā Vācijas zemkopības ministrs Kristiāns Šmits nodeva simbolisku „Miera maizes” klaipu Latvijas vēstniecei Elitai Kuzmai (*attēlā*). Vēstniece pārstāvēja Latviju kā starptautiskās pārtikas izstādes „Zaļā nedēļa” partnervalsti 2015. gadā.

Pedalās starptautiskajā laikmetīgās mākslas mesē Vīnē

No 1. līdz 5. oktobrim Vīnē 10. reizi notika starptautiska laikmetīgās mākslas mese *VIENNAFAIR – The New Contemporary*. Šogad mesē piedalījās 99 galerijas no 25 valstīm, arī no Latvijas. Galerija „Alma” augsta prestiŗa mākslas gadatirgū piedalījās trešo reizi. Šoreiz „Alma” bija izstādījis jaunā mākslinieka Kristiāna Brektes akvareļus un tēlnieka Ivara Drulles skulptūru.

VIENNAFAIR atklāšanas sarīkojumā piedalījās arī Latvijas vēstnieks Austrijā Edgars Skuja un apmeklēja Latvijas standu.

Kristiāns Brekte un galerijas „Alma” vadītāja Astrīda Riņķe viesus iepazīstināja ar izstādes darbiem un to tapšanu. Skuja uzaicināja mākslinieku un pārējos mākslas meses dalībniekus no Latvijas uz tikšanos Latvijas vēstniecībā Vīnē. Vēstnieks informēja par iespēju 4. oktobrī piedalīties 12. Saeimas vēlēšanās vēstniecības telpās iekārtotajā vēlēšanu iecirknī.

Filmas „12 gadi verdzībā” režisoram Eiropas Kino balvu piešķirs Rīgā

13. decembrī Rīgā norisināsies Eiropas Kinoakadēmijas balvu pasnieŗšanas ceremonija. Tajā tiks godināts britu režisors Stīvs Makvīns (*attēlā*).

Verdzības laikmeta drāmas *12 Years a Slave* („12 gadi verdzībā”) režisoram tiks pasnieŗta balva par sasnieŗgumiem pasaules kino industrijā. Makvīna filma *12 Years a Slave* ASV Kinoakadēmijas balvu ceremonijā saņēma trīs *Oskarus*, tostarp par gada labāko filmu.

Cenzē filmu „Padomju stāsts”

Pēc NRA sniegtās informācijas, Latvijā tapušajai filmai par Padomju Savienības zvēŗībām „Padomju stāsts” (*The Soviet Story*) *Youtube* kanālī atkārtoti atslēgta skaņa. Tas jau atkal darīts ar „Kremlja svētību”. Pirmoreiz šāds paziņojums parādījās pavasarī – brīdī, kad vēsturnieks un filmas autors Edvīns Šnore izlēma kandidēt uz Eiroparlamentu. Pēc šīm vēlēšanām filmas skaņa atgriezās, bet tagad, vēsturniekam kandidējot Saeimas vēlēšanās, skaņa nobloķēta atkal. Skaņas trūkums neļauj dzirdēt liecinieku stāstīto informāciju. Oficiālajā cenzūras paskaidrojumā norādīts, ka „video iepriekš saturēja ar autortiesībām aizsargātu audio celiņu. Autortiesību turētāja pretenziju dēļ skaņas celiņš ir padarīts mēms.”

Miris pirmais Latvijas goda konsuls Nilss Dālmans

2. oktobrī mūŗībā aizgājis pats pirmais Latvijas goda konsuls Nilss Dālmans. Šajā amatā viņš tika iecelts 1991. gadā. „Skumju brīdī Latvijas Ārlietu ministrija ir kopā ar Nilsa Dālmāna ģimeni. Ministrija izsaka visdziļāko līdzjutību viņa tuviniekiem un draugiem. Ar Nilsa Dālmāna aiziešanu mūŗībā Latvija zaudējusi uzticamu draugu un lielisku cilvēku,” teikts ministrijas paziņojumā plašsaziņas līdzekļiem.

Nilss Dālmans dzimis 1937. gada 22. oktobrī. Par nozīmīgo ieguldījumu Latvijas valsts labā viņš 2001. gadā apbalvots ar Triju Zvaigzņu ordeni.

AM pārstāvji norāda, ka savā amatā Nilss Dālmans ir aizstāvējis un sekmējis Latvijas valsts intereses Beļģijā. Viņš sniedzis atbalstu Latvijas ārpolitisko mērķu īstenošanā, Latvijas ceļā uz iestāšanos Eiropas Savienībā, kā arī ekonomisko sakaru, kultūras projektu attīstīšanā un kontaktu uzturēšanā ar latviešu diasporu.

Ziņas sakopojis
P. KARLSONS

“Sudrabas šaubas” // Zīmējums: Zemgus Zaharāns

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

12. Saeimas vēlēšanu priekšspēle parādīja, kas ir kas. Ir personas - un ir personības. Personu ir papildnam, bet personību pamaz. Neatkarīgi no tā, vai runa ir par deputātu kandidātiem vai sabiedriskajiem darbiniekiem un „mediju ļaudīm”. Viņu, var teikt, istā daba izšķīlās taisni priekšvēlēšanu burzmā.

Letland ist ein baltischer Saisonstaat: šādu definējumu es atradu, uzklikšķinot tīmeklī „**Metapediju**” - pilnīgi nacistiskā garā ieturētu Vikipēdijas atdarinājumu, kuŗa redakcija un serveris atrodas Zviedrijā. Tātad - Latvija kā **sezona** valsts, kā pārejoša parādība! Šāds skatījums uz Latviju raksturīgs ne tikai nacisma, bet arī boļševisma epigoniem un, tā vien šķiet, mūsdienu lielkrievu imperistiem, kas pietuvināti Kremlim, - no Dugina līdz Naročnickai. Un 12. Saeimas vēlēšanu priekšvakarā kļūst vieglāk pazīstami tie, kas ir gatavi samierināties ar šādu Latvijas

definīciju, un tie, kuŗi cieši apņēmušies nepieļaut, lai šī 1918. gadā dibinātā un 1991. gadā atjaunotā valsts kādam šķīstu efemera jeb pārejoša.

Zem „**Mobilizācijas pavēstes**” un uzsaukumiem, kas aicina neizvairīties no balsošanas, nebalsot par sīkpartijām un/vai balsot par **Vienotību** parakstījušies, lai piedod man lasītājs, nevis personas, bet personības - cilvēki, kas iemantojuši pelnītu cieņu: akadēmiķis Jānis Stradiņš un Māra Zālīte, Anna Žigure un Vilis Vītols, Ilmārs Mežs un Sandra Kalniete, Andris Piebalgs, Valdis Dombrovskis, Artis Pabriks - jā, arī viņš, lai nu ko par viņu domātu Melngalvu namā...

Ja Saeimā noteicošais kvorums būs uzticīgs tiem principiem un tām vērtībām, ko pauž minēto uzsaukumu parakstītāji, tad **Saisonstaat** liktenis Latvijai nedraud.

Kad uzzināju, ka ZZS izvirzījusi Aivaru Lembergu par savu

kandidātu ministru prezidenta amatam un ka šis kungs šo aicinājumu pieņēmis, es gandrīz nokritu no krēsla. Kāda stipra nabas (vai „trubas”?) saite „**Hūti**” ar viņa sarkastisko smīniņu saista gan ar savu „kabatas avīzi” **NRA**, gan ar ietekmīgiem un ņipriem darboņiem. Nemaiznīgais Ventpils lielvecākais, kas savu pilsētu gan, jāatzīst, sako-pis, bet apsūdzēts smagos noziegumos un tiek izsaukts uz tiesas sēdēm Latvijā un ārzemēs. Bija mums Izraēlā tāds Ehuds Olmerts - spējīgs politiķis. Taču pret viņu samilza tāds financiālu un ētiski morālu apsūdzību lērums, ka bija vien jāatkāpjas no premjēra ministra amata. Bet Lembergs tik smīn. Ir plaši pazīstami viņa izteikumi, kas vērsti pret Eiropas Savienību un NATO, viņa prokremliskie mājiēni, taču uz Saeimas vēlēšanu sliekšņa viņš intervijā „savas” avīzes **NRA** publicistei Elitai Veidemei, ne aci nemirkšķinot,

apgalvo: „Jūs neatrastu par mani uzticīgāku cilvēku Latvijas neatkarībai.” Lembergs Valža Dombrovska kreslā Brīvības ielā 35? Kaut kas neiedomājams.

Šķiet, ka īpaši *Laika/BL* lasītājiem veltīts Daiņa Lemešonoka raksts DELFI portālā. Raksta virsraksts vien ir ko vērts: „1001. vēlēšanu iecirknis. *Washington DC.*” Lemešonoks izsmej PBLA vadību sakarā ar dubultpilsonības atvieglošanu un zobojušas bijušo trimdu: „Tagad, kad Latvija brīvību atguvusi, šie čīkst un vaid, ka nevarot pamest savu ierasto sadzīvi, ka te joprojām ir par daudz krievu un dzīvošana tik padomiska...”

Kā zināms, bijusi Valsts kontroliere Inguna Sudraba nodibinājusi savu partiju - *No sirds Latvijai* cerībā pārvarēt 5 % barjēru. Un te nu portālā *TVnet* Toms Ostrovskis vaicā: „Kas darās Sudrabas galvā?” No raksta izriet, ka Ingunai Sudrabai diez vai varētu uzticēt atbildīgu valsts

amatu, jo viņa „nav adekvāta, kā mēdz teikt psihologi. Inguna Sudraba regulāri cīmojas pie dziedniecības un meditācijas centra „Uranija (Gaismas mācība)” vadītājas, īpašnieces un dziednieces Skaidrites Aleksejevas un apmeklē šī centra nodarbības, kļūstot par šīs „mācības” adepti. Minētā centra mājaslapā ir runa par drakoniem (pūķiem), reptiļiem (rāpuļiem) un „pelēkajiem” (?), kuŗi ieviešot „jauno pasaules kārtību”, par „zelta eliti” (laikam t.s. zelta miljards), par „Zemei naidīgām civilizācijām”, par Vladimiru Putinu kā „gaismas dvēseli”. Un baltā rase kā „gaismas nesēja”. Patiešām, kas darās Sudrabas galvā?

Un te nu arvien tai pašā *NRA* Sudrabai talkā nāk (kuŗš tad cits?) Juris Paiders, uzsverot, ka „Inguna Sudraba iet savu ceļu savas esības meklējumos”. Un tāda meklētāja grib tikt valdībā. Nopietni.

KĀRLIS
STREIPS

12. Saeimas vēlēšanas nu ir notikušas, un, pirms runājam par to, kas šķiet ne īpaši pozitīvs, paraudzīsimies uz to, kas ir nūdien apsveicams. Rakstu brīdī, kad gluži visas balsis vēl nav saskaitītas, lai gan pagaidām informācijas nav vienīgi no dažiem ārvalstu iecirkņiem. Manā dzimtajā Čikāgā nobalsojuši 275 Latvijas pilsoņi, lielākoties par **Vienotību**. Labs rādītājs.

Tātad - pirmkārt, kārtējo reizi Latvijas vēlētajiem iedevuši kurvīti tām partijām un partijai apvienībām, kuŗas nekādi nav varējušas ļaudis pārliecināt par savu nopietnību vai saviem plāniem. It īpaši tas sakāms par kādreiz pat ļoti pazīstamiem politiķiem, kuŗi šoruden cerēja atgriezties Saeimā, bet kuŗiem nekas nesanāca. Runa ir par kādreizējo visai ekscentrisko Einaru Repši, kam ne pēdīgi neizdevās vēlētajiem iestāstīt, ka Latvijai būtu jākļūst par Singapūru. Vēl vairāk tas sakāms par tā dēvēto *bijušo premjēra ministru* partiju. Tas bija kārtējais allaž hiperaktīvā Aināra Šlesera jaunākais projekts, bet vēlētajiem acimredzot tomēr nevēlējās piedzīvot atgriežamies tāds cilvēkus kā Aigars Kalvītis, kas bija pie valsts stūres tad, kad valdība Latviju un tās tautsaimniecību iestūrēja *pa tiešo* ļoti dziļā grāvī.

Tāpat nekas nesanāca sīkākajām no sīkpartijām. Iespējams, daudzi vēlētajiem pat nepamanīja, ka šajās vēlēšanās piedalās partijas ar nosaukumu *Suverēnitāte* (0,11 procenti balsu), *Brīvība*

(0,19%), *Izaugsme* (0,17%). Mazliet žēl ir kādreizējā tieslietu ministra Jāņa Bordāna veidotās Jauno konservatīvo partijas, jo J. Bordāns bija viens no sakarīgākajiem ministriem aizejošajā valdībā, bet acimredzot pārrēķinājās, uzticoties savam personiskajam šarmam, jo JKP ieguva tikai 0,69 procentus balsu.

Vēl pozitīvā kategorijā ierindojams fakts, ka Kremļa labās draudzenes Tatjanas Ždanokas Latvijas Krievu savienība palika kandidātos ar tikai 1,59 procentiem balsu. Pirms vēlēšanām daudz tika runāts par to, ka šāda radikāla spēka līdzjutēji savas simpatijas sabiedriskās aptaujās neatklāj un tāpēc te varētu būt tumšs zirdziņš, kam tomēr izdosies pārvarēt piecu procentu balsu barjēru, taču nekā. Tas ir lieliski. Acimredzot Latvijā nav pieprasījuma pēc partijas, kuŗa drīzāk pārstāv Krieviju vai, pareizāk sakot, - tās pašreizējo diktāturu.

Savukārt sešām partijām izdevās minēto barjēru pārvarēt. Četras no tām pārstāvētas arī aizejošajā parlamentā, bet divas tika izveidotas īpaši šīm vēlēšanām.

Viena no tām ir kādreizējās Valsts kontrolieres Ingunas Sudrabas veidotā partija *No sirds Latvijai (NSL)* (6,91% balsu). Tas bija visnotaļ klupšus krišus process. Kad partija bija izveidota, no tās izstājās vairāki nozīmīgi biedri, apgalvojot, ka partijas veidošanā notikušas nelikumības. No partijas aizgāja, piemēram, Liene Čipule, kas jau bija ie-

kļauta **NSL** kandidātu sarakstā. Acimredzot vēlētajiem to pamanija. Sudrabas partijas pārstāvji jaunajā Saeimā, visticamāk, tiks atstāti opozīcijā, jo, pamatoti vai ne, - konkurenti Sudrabā saskata sava veida Trojas zirgu, kam ir pārāk tuvas attiecības ar kādu kaimiņvalsti. Priekšvēlēšanu kampaņas laikā Sudraba nāca klajā ar visai savdabīgiem paziņojumiem, piemēram, nekādu koalīcijas līgumu viņa Saeimā negrasoties parakstīt. Nu, ja tā, tad arī nekāda ielūguma tur piedalīties, jādama, nebūs.

Citādi ir ar Latvijas Reģionu apvienību. Tā par savu veiksmi (6,47% balsu, astoņi mandāti) lielā mērā var pateikties diviem cilvēkiem, proti, fotogeniskajam Mārtiņam Bondaram - savulaik Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas biroja vadītājam, bet it īpaši Nacionālā teātra aktierim Artusam Kaimiņam, kas kampaņas laikā bija ļoti aktīvs. Iespējams, lasītājiem nav jāatgādina, ka A. Kaimiņš tīmeklī vada raidījumu „Suņu būda”, kuŗā viņš mazāk intervē, bet vairāk noprotina savus viesus, turklāt dara to izcili „krāšņi”. Galu galā viņš no 35. vietas sarakstā pakāpies līdz pirmajai vietai, tātad kļuvis par deputātu. A. Kaimiņa raidījums atrodams *YouTube* - paskatieties un spriediet paši, kāds parlamentārietis no viņa iznācis. Lielo partiju pārstāvji vēlēšanu naktī atzina, ka LRA varētu ņemt koalīcijā. Provizoriskie rezultāti liecina, ka abām minētajām mazajām

partijām ietīkšana Saeimā ir nodrošināta - un varbūt pat iekļūšana koalīcijā, kas tāpēc kļūtu vēl stiprāka.

Protams, jo vairāk partiju, jo mazāks ir katrai partijai iespējams ministru portfēļu skaits. Ministru kabinetā ir 13 ministru. Premjēra ministres krēslā, visticamāk, atgriezīsies pašreizējā Ministru prezidente Laimdota Straujuma (*Vienotība*). Visnotaļ automatiski pieņemts, ka no premjēra partijas nāk arī finanču ministrs. Viss pārējais būs nopietnas kaulēšanas objekts, piemēram, Nacionālā apvienība jaunajā Ministru kabinetā noteikti vēlēšies lielāku portfēļu skaitu nekā tos divus, kuŗi viņiem valdībā ir patlaban. Ja vēl ņemam vērā, ka ārlietu ministra posteni droši vien saglabās *Vienotību* pārstāvētais Edgars Rinkēvičs, tad stīvēšanās ap atlikušajiem portfēļiem solās būt gana sīva.

Lielāko balsu skaitu kārtējo reizi vēlēšanās ieguva Kremļa diktatora partijas līgumpartnēri no politiskā spēka, kam ir ar gramatiku ne īpaši saskaņots nosaukums „*Saskaņa* sociāldemokrātiska partija”. Vēlēšanu naktī partijas pārstāvji cerīgi bilda: viņi ir saņēmuši vislielāko balsu skaitu, tāpēc Valsts prezidentam būtu valdības veidošana automatiski jāpiedāvā viņiem. Valsts prezidents Andris Bērziņš, jādama, labi zina, ka, pirmkārt, Saeimā gandrīz noteikti neatradīsies pietiekami liels skaits deputātu, lai veidotu vairākumu, un,

otrkārt, *Saskaņas* izvirzītajam valdības vadītāja amata kandidātam, Rīgas pilsētas galvam Nilam Ušakovam Satversmes aizsardzības birojs diez vai piešķirtu pielaidi valsts noslēpumiem, jo līgumattiecības ar Putina partiju rada šaubas par šīs partijas nolūkiem.

Ir arī iemesls drusku šaubīties par tām partijām, kuŗas acimredzot veidos nākamo koalīciju. *Vienotība* ir ieslīgusi visnotaļ dziļā pašapmierinātībā, un tās ļaudis šķiet domājam, ka var darīt jebko. Nu jau gan ir skaidrs, ka vēlētajiem Latgalē par Dzintaru Zaķi balsojuši tik naski, ka no trešās vietas sarakstā viņš pacēlies uz pirmo. It kā spītējot vispār zināmajam faktam, ka Dz. Zaķis savulaik nopircis automašīnu ar tādējiem paņēmieniem, kas nozīmēja izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, kā arī bija viens no tiem politiķiem, kuŗi šovasar atpūtās Gruzijā kopā ar tās investoru grupas pārstāvjiem, kuŗiem neilgi pēc tam valdība lielā slepenībā piešķīra tiesības nopirkt t banku *Citadele*. Pat ja minētā atpūtas ceļojuma laikā politiķi ar investoriem neko slepus nav sarunājuši, arī tad tas tomēr labi neizskatās vis. Par *Vienotību* vēl jāpiebilst, ka partijas priekšsēde un arī Saeimas priekšsēde Solvita Āboltiņa savā vēlēšanu apgalā no pirmās vietas kandidātu sarakstā izsvītrotā līdz ceturtajai vietai un tātad, šķiet, jaunajā Saeimā vairs neieklūs.

(Turpinājums 13. lpp.)

VARĒJA BŪT SLIKTĀK

PAULS
DAMBIS

Ši ir viena no tām Džuzepes Verdi operām, bez kuņas grūti iedomāties kāda opernama repertuāru. Latvijas Opera „Rigoletto” izmantojusi neskaitāmos uzvedumus. „Rigoletto” iestudēta, sākot ar 1915. gadu, un par to Jānis Zālis savā atsauksmē *Lidumā* raksta: „Galvenais italiešu trūkums, ka viņu lirisko un drāmatisko skatu virknējumā maz izvirzīts pārdzīvotuma psiholoģiskais patiesīgums, bet pārsvarā ir pati dziedāšana bez ciešāka sakara ar vārdu kā idejas nesēja būtisko pusi.” (*Lidums*, Nr. 120, 1916.) Un tālāk Zālis raksturo šo uzvedumu kā „tradicionālu”, kur tradīciju labumi nav bez saviem ļaunumiem”. Uzteicis galveno varoņu lomu atveidotājus: Ādolfu Kaktiņu Rigoletto, hercoga ākstu, Džildu, viņa mīloto meitu (Ada Benefelde) un vieglprātīgo hercogu Paula Saksa atveidojumā, viņš nobeidz ar vārdiem, ka „izrāde bija reti labi apmeklēta”. Savukārt Jānis Sudrabkalns *Sociāldemokratā* par 1926. gada operas uzvedumu raksta vēl skarbāk, ka „Rigoletto Nacionālajā operā nodilis kā ilgi apgrozībā maisījies santims”. „Ērīgais saturs, strinkšķošā un drausmīgi dārdošā Verdi mūzika dažam līdz nāvei apnikusi.” Apmeklētāju bijis mazāk par pusi. Kaut

galveno lomu dziedātāji: Ādolfis Kaktiņš – Zelma Gotharde-Bergkinde – Maris Vētra spoži nodziedājuši savas lomas.

Šo latviešu kritiķu brāķēto Džuzepes Verdi operu autors sacerējis nepilnās 40 dienās 1851. gadā. Piecdesmit gadu laikā radās vēl daudzas operas! Taču tajās nav jaunšama ne steiga, ne paviršība.

Viņa veikaliņa īpašnieka dēls Džuzepe labi pazina savu arodu. Taču pretēji savam tēvam viņš nenorādēja apziņu katru savu operu. Viņu steidzināja dāsni mecenāti, operteātri, kas gaidīja jaunus darbus, un klausītāji, kuŗi viņa operas mīlēja. „*Bravo – Encore!*”

Verdi teicami pazina teātri, mīlēja to, teicami kontrolēja drāmas gaitu, izkalkuleja vadtemu atkārtotumus, turklāt darot to visai irracionāli, spontāni. Viņa metode bija vienkārša un tieša saistībā ar drāmas sižetu. Mūzika ir cēla, cildena. Viņš izvairījās no teātrāliem efektiem, kādu tolaik italiešu operā netrūka. Taču prasmīgi transformē tos lielā mākslinieciskā veidolā.

Italiskais romantisms. Cik daudzi laikabiedri to ekspluatējuši labākos vai vāgākos, mūzikālākos vai banālos opusos. Verdi romantiskais stils, protams, ir līdzīgs Rosini stilam. No Rosini daudz aiz-

gūts, bet tikpat daudz arī no Bellīni melodisma.

Verdi teicami pārzināja orķestŗa iespējas. Tas bieži viņu glāba no tukšvārdības sižetā, garlaicīgiem rečitativu kilometriem. Ar orķestŗi viņš efektīgi kontrolē sižeta gaitu un spriedzes pārmaiņas darbībā.

Ar Verdi tā īsti aizsākās Itāliešu Lielā Opera. Tā beidzās līdz ar Dž. Verdi nāvi 20. gadsimta sākumā.

Šī gada 20. septembrī Latvijas Nacionālajā operā notika kārtējais „Rigoletto” iestudējums. Režija uzticēta Margo Zālitei, dažādu ideju pārpilnai režisorei, kas mācījusies Berlīnē pie tik dažādu uzskatu mā-

Hercogs – Rame Lahajs, Madalēna – Kristīne Zadvovska, Džilda – Olga Pudova, Rigoletto – Samsons Izjumovs // FOTO: Gunārs Janaitis

JAUNAIS RIGOLETO

cībspēkiem Hansa Eislera (tā paša, kas ir Vācijas Demokrātiskās Republikas himnas autors, liels Brechta draugs un pielūdzejis) Mūzikas augstskolā. Jādomā, ka šī augstskola atrodas bijušajā Austrumberlīnes rajonā, jo, spriežot pēc Zālītes nosauktajiem uzvārdiem (Neienfelds, Baumgartens, fon Peters, Herheims), sociālisma spoks no viņu galvām nav izkūpējis. Par to var spriest, palasot tīmeklī viņu komentārus, „filozofiskos prātojumus”.

LNO Margo Zālite uzsākusi savu režisores pieteikumu veiksmīgi un pilnā mērā pieņemami. Operas

patiesi banālais sižets veiksmīgi sasaistīts ar mūsdienām. Savā lomā labi iejuties Armands Siliņš (Rigoletto). Nepārspējot un nekad nepārkāpiot labas gaumes robežas, viņa tēlojums ir precīzs, aktieriski veiksmīgs, vokālā partija emocionāli nedaudz atturīga, un tas visai viņa darbībai piešķir lielāku ticamību.

Džilda – Inga Šjubovska ir lieliska savā traģiskās milas uzticībā. Vokāli un aktieriski spožs veikums. Īsts zelta putns pie vakariņām debesīm.

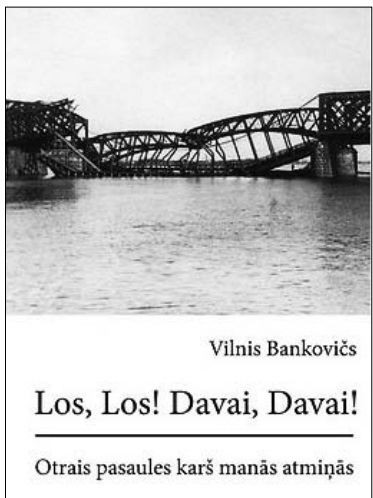
Hercogs – Raimonds Bramanis, dramatiķis un nedaudz puiciski dauzonīgs, taču nav tipiski uzspēlētāis pavedēja tips. Režisore un dziedonis atraduši interesantu, mūzikas loģikā pamatotu tipāžu.

Diriģents Mārtiņš Ozoliņš, scenografe Aida Leonora Gvardija. Cik brašs uzvārds! Uzreiz paliek atmiņā saistībā ar Krievijas nupat izvirzītām prasībām notiesāt „Padomju armijā nedienējušos lietuviešus”. Bet tas nu tā, mana muļķība!

Vai izrādei būs lielāka veiksmē nekā iepriekšējiem uzvedumiem, laiks rādīs. Taču jaunās režisores pieteikums ir veiksmīgs un apsveicams. Varbūt vienīgi intervijās neceļties sevi visu „izlikt”. Pataupīt kaut ko priekšdienām.

Kad bīda citu griba

Vilnis Bankovičs, Los, Los! Davai, Davai! Otrās pasaules karš manās atmiņās, otrās, paplašinātais izdevums, apgāds Mansards, 2014.g., 384 lpp.

EDUARDS
SILKALNS

Vilnis Bankovičs

Los, Los! Davai, Davai!

Otrās pasaules karš manās atmiņās

Grāmata, šķiet, vislabāk patiks gados vecākiem lasītājiem, kas aprakstītajā laikā paši jau mituši šai saulē un kas autora gaitas un pieredzi var salīdzināt ar savējām. Nav obligāti jābūt bijušam cīnītājam, lai no Bankoviča teiktā iedarbotos tādu lasītāju atmiņā, domas un pārdomas. Sīks piemērs izpašreizējā rakstītāja atmiņām.

1943. gada novembrī Bankovičs ar vācu darba dienesta puisiem bijis Neištrēlicā, pilsētīņā ap 100 km uz ziemeļiem no Berlīnes. Kad 22. novembra naktī notika angļu aviācijas lieluzlidojums Berlīnei un pilsētīņai turpat stundu pāri laidies „neskaitāms skaits spožo putnu ar nāves krāvu”, Neištrēlicai nav uzņemta neviens bumba, tās visas saņēmuši berlīnieši. (63.) Līdz šai vietai nonākušam, lasītājam vajadzēja starp lapām ielikt grāmatzīmi un mirkli atcerēties. Kā septīngadīgs bērns mitu tai pašā Neištrēlicā gadu pēc Bankoviča, gāju tur vācu tautskolas pirmajā klasē. Ļoti patika greznā pilsētiņas pils, Neištrēlicas lepnums un gods. Kad pag. gs. 90. gados bija kritis dzelzs priekšsargs un Rietumos dzīvojošajiem Austrumvācija atkal kļuva ērti pieejama, aizbraucu no jauna uz Neištrēlicu. Pie vecās skolas, kur audzēkņu sanāksmēs kādreiz ar paceltu roku vajadzēja izklept *Heil Hitler!*, domās izkleidzu *Drei Liter*, tad devos uz pili. Kājāmģājēju celiņi pāri plašajam pils parkam visi likās vedam vienā virzienā, uz pili, taču to galā bija – liels tukšs laukums. Izlasāms bija tikai vēstījums, ka šai vietai reiz bijusi pils, kas 1945. gada pavasarī nodegusi. Un es, stulbenis, piecdesmit gadus biju dzīvojis ar illūziju,

ka manas bērības skaistā pils, stalta un balta, visu laiku eksistējusi!

Izlūdzos lasītāju piedošanu par šo nelielo ekskursu, par kādu domrakstu mācības skolotājas, iespējams, pazeminātu atzīmi. Bet ko lai dara, ja daudzas vietas Viļņa Bankoviča dzīvīgajā stāstījumā raisa atmiņās! Lūk, pat tik „nevainīgs” teikums: „Turpinu prātot par iespējamo braucienu uz Kurzemi” (152.). Tais pašos 90. gados, kad pētīju Rīgā, Kaŗa mūzejā, eksponātus, telpas uzraugs vaicāja, vai es esot bijis Kurzemē. „Nē, bet rīt braukšu,” atbildēju. Tikai vēlāk man atausa, ka jautājais būs gribējis izzināt, nevis vai vispār esmu bijis Kurzemē, bet gan – vai 1944./45. gadā esmu bijis viens no cīnītājiem Kurzemes cietoksnī. Kāda muļķīga neatjautība no manas puses!

Jaunākām lasītāju paaudzēm grāmatu vairāk vai mazāk pievilcīgu un baudāmu padaris viņu patika vai nepatika pret kaŗa un gūsta tematiku un arī tas, cik daudz grāmatu par šo tematu viņi lasījuši līdz šim. Katrā ziņā faktiskā kaŗa stāstu starpā šis ir viens no raitākajiem un detalētākajiem un ir pelnījis daudzos labos vārdus, kādus tam veltīt izvēlējies Latvijas Okupācijas mūzeja fonda valdes priekšsēdis Valters Nollendorfs abos savos grāmatas priekšvārdos.

Pats grāmatas virsraksts jau norāda, ka tiks salīdzināti vieni mūsu kādreizējie kaklakungu ar otriem. Edvīns Snore savā labu pazīstamību iemantojušajā filmā *Padomju stāsts* uzsvāru liek uz komunistiem un nacionālsociālistiem kopīgo, bet Bankovičs pamēģina definēt kā kopīgo, tā arī atšķirīgo. Pirmais sa-

līdzinājums, kas attiecas uz pāreju no krievu okupācijas uz vācu okupāciju 1941. gada jūlijā, gan padevies neveikls. Autors raksta: „Sākumā nemaz neaptvērām, ka no vienas, smieklīgi stulbas okupācijas bijām nonākuši otrā, smalkā, rafinētā, ļaunā okupācijā.” (31.) Diez vai kādam no padomju Baigā gada upurim par toreiz notiekošo nāca smieklīgi? Un vai padomju okupācija, vismaz attiecībā pret latviešiem, bija mazāk ļauna par to, kas tai sekoja?

Pret turpmākajiem, mazāk vispārinātiem vācu un krievu salīdzinājumiem tādiem lasītājiem, kas paši kaujas nav pieredzējuši, iebildumu nevarētu būt. Par tanku kaujām Bankovičs raksta: „Krievi savējos nežēloja un dzina ugunī bezjēdzīgi; vācieši pat kaŗa beigās neatlāvās tādu kaŗavīru slaktiņu.” (173.)

Krieviem par sliktu runā arī šāds vērtējums par pāris simtu kaŗa gūstekņu gājiena noorganizēšanu:

Lai... visus pārbaudītu un... sakārtotu rindā pa četri, krieviem vajag divas stundas (vācieši to izdarītu piecpadsmit minūtēs). Jā, ar kārtības ieviešanu krieviem nekad nav veicies. Nevar saprast, kuŗš te priekšnieks, kuŗš palīgs, kuŗš zemākā cīnā, jo visi lamājas vienādi uz gūstekņiem un savējiem, katrs uzskata sevi par galveno komandētāju. Krievi paši nekārtības apzīmē ar vienu īsu vārdu bardak – kuŗā ikviens var ielikt savu jēgu. (206.)

Krievu raksturojumu grāmatā ir vairāk nekā vācu raksturojumu. Vietām tie var šķist nedaudz pretrunīgi, piemēram, – „sarkanarmieši ienaidnieku par cilvēku neturēja” (95.), bet tad atkal – „krievu tautas raksturā ir daudz labsirdības un

maz strādāt gribas” (316.). Ļoti izteiksmīgas ir divas rindkopas, kur pastāstīts, kā sarkanarmieši apģājušies ar kritušiem vāciešiem un kā paši ar saviem kritušajiem. Vāciešiem tikuši novilkti zābaki, pārmeklētas kabatas, lai redzētu, vai tur nav atrodamas kādas „trofejas”, tad liķi samesti bedrē, kā pagadās, un bez uzskaites. Turpretim –

Pie sarkanarmiešu bedres ir virsnieks, kas iegrāmato ziņas par kritušo, ja pie tā atrasti kādi dokumenti. Krievu liķiem noņēma tikai ieročus un somas, drēbes neaiztiek; liķus nesviez bedrē pa roku galam, bet sakārto galvas uz vienu pusi. Kad bedres līdz pusei pilnas, tās aizbeŗ. Uz krievu kaŗavīru kapa izveido kapa formas paaugstinājumu, pielīdzina; vidū uzsprauz kaut ko piramidai līdzīgu, ar sarkanu zvaigzni galā. (203.)

Grāmatā ir šaušalīgas vietas (kokos pakārtie vācu armijas dezertieri – 167., 83 dienas ilgais gūstekņu brauciens vilcienā uz austrumiem – 251. – 269., autora kreisās acs zaudēšana – 351. u.d.c.). Laimīgi varēja būt tajos laikos par autoru gadus desmit, piecpadsmit jaunāki cilvēciņi, kas tikai klausījās pieaugušo runās par to, kas „vācietim” vai kas „krievam” (allaŗ vienskaitlī!) varētu būt aiz ādas, bet neapjēdza stāvokļa nopietnību ārpus savas tuvākās apkārtnes. Šobrīd, kad plašsaziņas līdzekļi piesātināti ar ziņām par tā paša „krievu” nodarījumiem Ukrainā un provokātiīviem gājieniem citur Austrumeiropā, Viļņa Bankoviča teicamā grāmata lasītājiem ar vājākiem nerviem varētu kļūt par apdraudējumu viņu garīgajai veselībai.

Varēja būt sliktāk

KĀRLIS STREIPS

(Turpināts no 11. lpp.)

Lielas šaubas par Latvijas Zaļo un Zemnieku savienību (ZZS) raisa tās joprojām ciešās attiecības ar kompromitēto Ventpils pilsētas galvu Aivaru Lembergu, kaut gan viņš tiek tiesāts par ļoti smagiem noziegumiem un izmeklēšana notiek arī citās valstīs. Turklāt reti kāds ir aizmirsis, ka aizpagājušajā valdībā ZZS rī-

kojās kā visstākie opozicionāri, itin bieži balsojot kopā nevis ar koalīcijas partneriem, bet gan ar opozīciju. Vecie niķi un stiķi varbūt pagaidām nobāzti kaut kur atvilktnē, un tāpēc nemiers par ZZS tomēr nav gluži nepamatots.

Savukārt Nacionālā apvienība parlamentā un valdībā ir izcēlusies ar visnotaļ ultimātīvu attieksmi pret dažādiem margināliem jautājumiem, piemēram,

par uzturēšanās atļauju tirgošanu, par sievietes reproduktīvajām tiesībām, par 16. martu (NA pārstāvis tieslietu ministrs Einārs Cilinskis pat atkāpās no amata, lai tik varētu piedalīties kārtējā gājienā). Ja NA turpinās šādu rīcību, tad koalīcijai viegli nebūs.

Visi minētie iemesli liek domāt, ka jaunā valdība varētu būt krietni problēmatiska, un tas nav sevišķi patīkami tāpēc, ka

nākamie gadi Latvijai būs ļoti nopietni un sarežģīti: jau ar 1. janvāri Latvija būs Eiropas Savienības prezidējošā valsts. Dienas kārtībā ir ārkārtīgi nopietnais jautājums par valsts aizsardzības spēju pilnveidošanu, tāpat arī par aizsardzības budžeta palielināšanu. Pašu valsts iekšpolitikā tāpat ir daudz nopietnu jautājumu, kaut vai Saeimas "gudro galvu" apstiprinātie grozījumi būvniecības likumā, kuŗi

tika pieņemti tik steidzamā kārtā, ka neapmierina nevienu no tiem, uz kuŗiem likums attiecas. Valsts prezidents, jādūmā, grozījumus atdos atpakaļ Saeimai, un riņķa dancis sāksies no jauna. Nē, šis nav brīdis, kad pārvaldes sistēmā dot vaļu diletantiem, dikdieniem un *jeffiniem*. Turēsim visi iekški, lai politiķi būtu patiešām politiķi, nevis politikāni. Vēsture liecina, ka tas nav ļoti ticami, un tomēr...

„Maskava darīs „visu iespējamo”, lai pasargātu savus tautiešus Baltijas valstīs,” saka Krievijas diplomāts

PAUL GOBLE

Stauntonā oktobrī. Anatolijs Makarovs, Krievijas Ārlietu ministrijas nodaļas vadītājs, kas rūpējas par tautiešiem ārzemēs, stāsta, ka Maskava darīs visu iespējamo, „lai mūsu daudzdu miljonu lielā diaspora kļūtu par uzticamu Krievijas partneri, no kuŗa varam sagaidīt stipru morālu atbalstu un mūsu ārpolitikas sapratni”.

Rubaltic.ru korespondentei Jelizavetai Boldovai viņš skaidroja, ka „mēs uzturam tādu politiku, kas mūsu tautiešiem neatkarīgi no viņu dzīvesvietas nodrošina visas tiesības un brīvību, ko nosaka starptautiski pieņemtās normas, lai neierobežotu viņu iespējas lietot savu dzimto valo-

du un ļautu viņiem saglabāt savas vēsturiskās dzimtenes kultūru un tradīcijas”.

Par Igauniju, Latviju un Lietuvu Makarovs sacīja, ka „mēs darīsim visu iespējamo, lai pasargātu to aptuveni 1,3 miljonu krievu tiesības un intereses, kuŗi dzīvo šajās valstīs”.

„Šobrīd īpašas raizes rada [krievu] tautiešu situācija Ukrainā,” Krievijas diplomāts uzsvēra. „Ar aptuveni sešiem miljoniem piederīgo šī ir lielākā krievu kopiena ārpus Krievijas, un pār viņu dzīvi un cilvēktiesībām krājas ļoti reāli draudi”.

Taču Makarovs arī uzsvēris, ka pieeja tautiešu problēmām ārze-

mēs balstās uz vispārējiem principiem un „cenšas izvairīties no īpašiem reģionāliem apstākļiem Baltijas valstīs un Ukrainā. „Principā darbs ar tautiešiem šajās valstīs,” viņš teica, „neatsšķiras no tā, kas tiek veikts ar tautiešiem ASV, Francijā vai Kirgizstānā.”

Maskavas politiku šajā jautājumā izstrādājošajai Krievijas valdības komisijai ārzemju tautiešu jautājumus, kuŗa veido ikgadējus plānus un attīsta ilgtermiņa stratēģijas, un saskaņo Ārlietu ministrijas un citu Krievijas valdības aģentūru darbību. Šobrīd šī komisija strādā ar 2015. - 2017. gada plāniem.

Makarovs norāda, ka svarīga

šīs darbības daļa ir informācijas kanālu paplašināšana ārzemēs dzīvojošiem krievu tautiešiem. Nesen komisija esot izveidojusi savu portālu un joprojām izdodot atsevišķiem reģioniem domātus žurnālus, kā, piemēram, *Ruskij vek* un *Baltijskij mir* Baltijas valstīm, *Jedintsvo v razno-obrazii* Vidusāzijai un *Šire krug* Eiropai.

Vaicāts par nesen iznākušajām grāmatām, kas kritizē Maskavas sadarbību ar tautiešiem ārzemēs, kā, piemēram, Igaunijā nesen izdoto Oļega Samorodnija „Kremlja tautieši” (*Compatriots of the Kremlin*), Makarovs atbildēja, ka tās ir nenozīmīgas, jo katrs sapra-

tis, ka tas ir Krievijas pretinieku pasūtījums.

Krievijas diplomāts piebilda, ka „mums ir labi zināms, ka šaurās emigrantu aprindās ir cilvēki, kuŗi ir gatavi nomelnot tos, kas cenšas stiprināt saites ar savu dzimteni un savās mītnes zemēs popularizēt Krievijas sniegtus kultūrā un zinātnēs”.

Bet, Makarovs saka, viņš esot pārliecināts, ka šādiem cilvēkiem neveiksies, jo Maskava darīs visu iespējamo, lai aizstātu tos, kuŗi vēlas būt daļa no krievu pasaules arī turpmāk.

(*Tulkotjs Pēteris Bolšaitis ar Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) atbalstu.*)

ATSAUCOTIES UZ PUBLICĒTO

DR. KĀRLIS I. ĀBOLIŅŠ,
Kēlnes universitātes banku katedras ziņātņu doktors

Mūsu laikraksta 35. numurā bija publicēts Ligita Kovtunas raksts „Latvijai vērtīgs portfelis”, kuŗā stāstīts par EK prezidenta amata kandidāta Žana Kloda Junkera piedāvāto Eiropas komisāru portfēļu sadalījumu. Mūsu Valdis Dombrovskis saņēmis ietekmīgā EK viceprezidenta portfēļa piedāvājumu.

Šaubu nav, Eiropas Savienības (ES) Komisijas prezidents Žans Klods Junkers (*Jean-Claude Juncker*) ir sastādījis līdz šim revolūcionārāko ES Komisiju. Tas nav tikai tamdēļ, ka viens no viceprezidentiem būs latvietis Valdis Dombrovskis, ne arī tamdēļ, ka no Igaunijas nāk viceprezidents – Andruss Ansips.

Tomēr paliek jautājums, vai šī revolūcionārā komanda panāks ES krīzes pārvarēšanu, ekonomisko izaugsmi un it sevišķi bezdarba mazināšanu. Izaicinājumi un klupšanas akmeņi šai komisijai ir ļoti lieli.

To var labi izskaidrot ar latvieša Valža Dombrovskā un

igauņa Andrusa Ansipa tūlītējo iecelšanu par Komisijas viceprezidentiem. Vai tad it sevišķi Francijai, Vācijai un arī Anglijai, kā nekā abas lielākās un svarīgākās ES dalībvalstis, nepienācās viceprezidenta gods? Viceprezidenta amatu ar atbildību par eiro, finanču tirgu organizāciju, nodarbinātību un sociālo dialogu iegūst latvietis Valdis Dombrovskis no ES dalībvalsts, kas eiro ieviesusi tikai 2014 gadā! Vai tad nebūtu bijis pareizāk par šo viceprezidentu iecelt igauņu Andrusu Ansipu, jo Igaunija taču daudz agrāk pievienojās eirozonai. Tomēr Ansipa atbildība kopā ar vācu komisāru ir nākotnē svarīgā ES dalībvalstu digitalizācijas problēmu atrisināšana, kuŗas nekādā ziņā nav un nebūs tik strīdīgas kā Valža Dombrovskā risināmo problēmu klāsts.

Lai saprastu Junkera domu gājienu, iecelot Valdi Dombrovski par ES viceprezidentu ar atbildību par vissvarīgākajiem ES uzdevumiem - eiro, finanču tir-

gu organizāciju, nodarbinātību un sociālo dialogu –, jaspaskatās, kādi ir tie komisāri, kuŗi ir pamatā atbildīgi par šo uzdevumu labu risināšanu.

Pirmais un svarīgākais ir jāmin bijušais Francijas finanču ministrs Pjērs Moskovisi (*Pierre Moscovici*). Būdamis Francijas finanču ministrs, viņš nevienu gadu nespēja veidot Francijas budžetu pēc ES kritērijiem. Viņš ir izteikti pretojies Vācijas tauņības un reformu politikai un šai ziņā guvis atbalstu, it sevišķi no ES dienvidu dalībvalstīm - Itālijas, Spānijas, Portugales. Moskovisi ES eiro komisāra amatā ir signāls ES dienvidvalstīm, ka viņš savos vērtējumos un priekšlikumos par eiro turpmāko attīstību ņems vērā ES dienvidvalstu dzīves un kultūras īpašības. Līdz ar Moskovisi ir teorētiski novērstā iespējama ES un it sevišķi jauna eiro krīze, kuŗas pamatā būtu ekonomiskās problēmas ES dienvidvalstīs. No otras puses, ne tikvien Vācija, bet arī citas ES ziemeļvalstu valdi-

bas un it sevišķi kanclere Merkele to būtu uzskatījusi par skaidru Junkera spļāvīnu seņā, ja Moskovisi viens pats būtu atbildīgs par eiro nākotni.

Kāda laime Junkeram, ka bija pa rokai latvietis Dombrovskis, kas Latviju bez precedenta, bet it sevišķi ar Vācijas un citu ES ziemeļvalstu apbrīnu izveda no krīzes uz attīstības un ekspansijas ceļā. Ja nebūtu Dombrovskā, nebūtu Moskovisi - Francijas komisāra ar atbildību par eiro.

Tas pats attiecas uz Džonatanu Hilu (*Jonathan Hill*), Lielbritānijas komisāru ar atbildību par ES finanču tirgu organizāciju. Viņš ir vēsturnieks un izcēlies ar vienaldzīgu nostāju pret ES, lai neteiktu ko sliktāku. Tā kā viņam nav ne praktisku, ne teorētisku zināšanu par finanču tirgiem, tad ir pat iespējams, ka ES parlamenta viņu neapstiprinās par finanču tirgus komisāru. Ja tomēr apstiprinās, tad atkal tikai Valža Dombrovskā dēļ.

Sakarā ar nodarbinātību lielas problēmas nebūs ne tās komi-

sārei beļģietei Marianai Tisenai (*Marianne Tyssen*), ne par to atbildīgam viceprezidentam Valdim Dombrovskim, ja būs panākumi eiro disciplinā un ES dalībvalstu budžetu organizācijā, kā arī finanču tirgu un banku pārraudzībā ES.

Junkera doma ir saprotama: it sevišķi tie komisāri spēš gūt panākumus ES dalībvalstīs, kuŗi šos panākumus gūs paši savās valstīs. Tas neapšaubāmi visvairāk attiecas uz Moskovisi un Hilu. Skaidrs, ka ES parlamentam ir vajadzīgs ticams iemesls, ka Moskovisi un Hils patiešām sekmīgi spēš izpildīt savus uzdevumus. Šis iemesls ir latvietis Valdis Dombrovskis.

Turēsim iekškus, lai Valdis Dombrovskis pārvarētu visus klupšanas akmeņus un būtu sekmīgs viceprezidents ES visvairāk funkcionālo uzdevumu izpildē.

Tas nesīs Latvijas vārdu pasaulē, palielinās valsts drošību un ekonomisko attīstību sadarbībā kā ar iekšzemes, tā ar ārzemju investoriem.

Laba vai slikta Junkera komanda? To rādīs nākotne!

LĀSMA
ĢIBIETE

Latvijas mākslas vēsturē līdzās mūsu vecmeistariem ļoti nozīmīgu vietu ieņem arī kāda talantīga somu dziedātāja. Tā ir gleznotāja un mākslas pedagoga Jaņa Rozentāla (1866.-1916.) dzīvesbiedre, viņa bērnu māte un iedvesmotāja mākslā 14 gadu garumā - Ellija Forsele-Rozentāle (Elli Forssell; 1871-1943). Energiskā sieviete latviešu vidē ienāca strauji un tajā palika līdz mūža galam. Gluži tāpat kā mākslinieks somu vidē, kas viņam šķita saistoša jau kopš studiju laika Pēterburgas Mākslas akadēmijā.

Melnās un sārtās rozes

Ellija Forsele ir Somijā ievērojama inteliģentu dzimtas atvase. Viņas ģimenē par vienu no lielākajām vērtībām uzskatīja labu izglītību, un tās Ellijai patiešām netrūka: viņa bija studējusi gan Helsinku Mūzikas institūtā, gan Parīzē, gan Milānā. Jaunā dziedātāja spēja nodziedāt pat vissarežģītākos opusus no Sibēliusa, Hendeļa, Mocarta, Gluka, Rosīni, Šūberta, Šūmaņa, Melartīna repertuāra. Jaņa Rozentāla biografs Kārlis Dziļleja Elliju Forsele nodēvējis par "somu lakstīgalu", jo viņas balss bija lielisks mecosoprāns. Jāpiebilst, ka ar mūziku profesionālā līmenī nodarbojās arī Ellijas māsa Anna Forsele-Suolahti - iecienīta vijolniece. Savukārt Ellijas un Annas Forseļu māsiņa Maila Tālvio ir Somijā atzīta romānu un noveļu autore.

1902. gada nogalē māsām Forselem - vijolniecei un dziedātājai bija uzstāšanās Rīgas Latviešu biedrības namā. Arī koncertprogramma labi pārdomāta un sagatavota: latviešu auditorijai paredzēts atskaņot somu komponistu darbus. Savukārt pēc koncerta par godu somu māksliniecēm ielānāts bankets advokāta Frīdriha Grosvalda namā, kur māsas aicinātas koncertturnejas laikā apmesties. Vienīgais, ko iepriekš paredzēt nespēja neviens, bija tas, cik lielā mērā pēc šī koncerta mainīsies visa Ellijas dzīve.

Aktīvais, sabiedriskais, daudzpusīgais Janis Rozentāls, kas jau kopš studiju gadiem bijis sajūsmā par somu gleznotāju darbiem, turklāt savā saspringtajā dzīves ritmā atradis laiku, lai vakaros dziedātu Rīgas Latviešu teātra kori, - šo koncertu, protams, vēlējas apmeklēt. Un milzīgs bijis viņa pārsteigums, uz skatuves ieraugot skaisto somieti ar vijīgo augumu, brozas nokrāsas matiem un brīnišķīgo balsi. Gleznotāju īpaši savīņojusi Jana Sibēliusa komponētā dziesma "Melnās rozes" somietes dziedājumā. Par spīti lielajai aizņemībai, Jani Rozentālu šai laikā diezgan bieži nomākušas skumjas, pat depresīvas domas. Varbūt tas arī bijis iemesls, kāpēc māksliniekam šķitis, ka dziedātāja "Melnās rozes" veltījusi tieši viņam. Koncerta starpbrīdī, tērējot ar paziņām gan par somu glezniecību, gan mūziku, par Sibēliusa smeldzīgajām melodijām un skaisto dziedātāju, pie mākslinieka pienākusi Grosvalda kundze un jautājusi,

vai viņš būtu ar mieru piedalīties banketā par godu abām somu viesnām. Bankets pēc koncerta notiks Grosvaldu dzīvoklī Basteja bulvārī. Sapratis, ka tā būtu vienreizēja izdevība ar dziedātāju iepazīties tuvāk, gleznotājs uzaicinājumam acumirkli piekritis, taču pirms tam ātri aizgājis uz puķu veikaliņu Vaļņu ielā, lai nebūtu jāierodas tukšām rokām. Skaisti šī iepazīšanās attēlota K. Dziļlejas biografiskajā romānā "Janis Rozentāls".

"Also - Rosental mit Rosen?" (Ak tā - Rozentāls ar rozēm?) viesņa joko, iepazīdamās ar mākslinieku.

"Tikai ne "melnās rozes", par kādām jūs dziedājat!" viņš atjoko. „Ne manā sirdī, ne visā Rīgā tādas neplaukst! Un kāpēc gan melnās skumju rozes, kad ir taču arī sarkanās - gavilējoša prieka rozes.”

Ziemeļu valkīras valdzinājums

Kopš liktenīgā 1902. gada 16. novembra (jeb 3. novembra pēc "vecā" stila) vakara bija pagājušas tikai deviņas dienas, kad gleznotājs rakstīja vēstuli Ellijas tēvam. Bija dzimusi mīlestība, kas tuvināja ne tikai divus radošus cilvēkus, bet arī veidoja tiltu starp divām kultūrām, divām nācijām. 1903. gada 5. martā Helsinku vācu draudzes baznīcā notika viņu laulību ceremonija. Tā paša gada 3. septembrī pasaulē nāca Rozentālu pirmdzimtā - meitiņa Laila. Pēc trim gadiem viņai sekoja otra meitiņa Irja, bet vēl pēc gada piedzima dēls Miķelis, kas, līdzīgi tēvam, arī izvēlējās gleznotāja profesiju.

Pašam Janim Rozentālam pēc laulībām sākās ne tikai jauns dzīves pavērsiens, bet arī jauns posms radošajā darbībā. Paša dzīvesbiedre kļuva par iedvesmas avotu viņa turpmākā mūža garumā. "Veselu sievietes kultu Janis Rozentāls ir radījis savās gleznās. No kārdinātājas Ievas līdz pazemīgai grēciniecei un svētajai madonnai - visos veidos viņš sievieti tēlojis, visādas sejas tai devis. (...) Tā ir Ellija, kas dzīvo jaunu mākslas mūžu Rozentāla gleznās," raksta K. Dziļleja. Jāpiebilst, ka skaistā somiete attēlota pat vairākās Jaņa Rozentāla radītajās altārgleznās.

Bet kā ar pašu Elliju, ar viņas mūziķes karjēru? Kā zināms, diviem māksliniekiem vienā ģimenē mēdz būt par grūtu. Nē, šis nebija tas gadījums, - Ellijas karjēra straujus apgriezienus vairs neuzņēma, taču mūziku viņa novārtā neatstāja. Slavenā gleznotāja kundze savā repertuārā parallēli somu melodijām iekļāva arī latviešu tautasdziesmas, Emīla Dārziņa, Alfrēda Kalniņa skaņdarbus un koncertus sniedza Latvijā un Igaunijā. Brīvajā laikā viņa savā dzīvoklī rikoja dziedāšanas nodarbības, savukārt 1908. gadā, kad tika nodibināta Latviešu Mūzikas biedrība, tajā iestājās kopā ar dzīvesbiedru.

Dikensa circenis aizkrāsne

Tikpat populārs kā Rozentālu ģimene, kļuvis arī viņu mājoklis. Pagājušā gadsimta sākumā divi

Skaists un piepildīts mūžs

Jaņa Rozentāla mūza Ellija Forsele

Gleznotājs Janis Rozentāls ar dzīvesbiedri Elliju un pirmdzimto meitiņu Lailu 1904. gadā // FOTO: J. Rozentāla Saldus vēstures un mākslas mūzeja fonds

latviešu arhitekti Konstantīns Pēkšēns un Eižens Laube Alberta un Strēlnieku ielas stūrī, Rīgā, projektēja daudzstāvu namu. Bija izplānots, ka šis ēkas augšējā stāvā atradīsies gleznotāja darbnīca. Jā, tā bija paredzēta Janim Rozentālam un veidota, uzklusot viņa vēlmes. Savukārt stāvu zemāk atradās Rozentālu dzīvoklis. Skaistais jūgendstila arhitektūras nams, kuŗā kopš 1973. gada ir Jaņa Rozentāla un Rūdolfa Blaumaņa mūzejs, no 1904. gada līdz pat Pirmajam pasaules karā kļuva var Rozentāla ģimenes svētnīcu. Dzīvokli līdz mūsu dienām saglabājis gan Jaņa Rozentāla molberts, gan Ellijas klavieres, kas vēl aizvien liecina par ģimenes mūzikālo viesību vakaru tradīciju. Pēkšēna nama 9. dzīvoklis bijis slavens visā Rīgā; te bieži pulcējušies Rozentālu ģimenes draugi - ievērojami latviešu gleznotāji, rakstnieki, mūziķi, aktieri. Viesmīlība, patīkamā atmosfāra un joki šai vietai pievilka kā magnētus. Rakstniece Anna Brigadere vēlāk savās atmiņās rakstīja: "Viesmīlība pie Rozentāliem bija tik silta un apgarota, ka te mācījās saprast, kādēļ mūsu senči viesmīlību kā augstāko tikumu turējuši..."

Savukārt labam Rozentāla draugam, novelistam un dramatiķim Rūdolfam Blaumanim gleznotāja darbnīca jumta stāvā iepatikusies tik ļoti, ka viņš lūdzis

atļautu tajā padzīvot! Ne jau nau-
das grūtības Blaumani uz to spie-
dušas, - viņš būtu varējis izvēlē-
ties arī smalkāku mitekli, taču
Rozentālu ģimenes pavards un
īpašā gaisotne - to dēļ rakstnieks
vēlēties apmesties drauga omulī-
gajā darbnīcā. Janis Rozentāls to
arī atļāvis, pašu rakstnieku gan
nedaudz "apsmaidot" un salīdzinot
ar Dikensa circeni aizkrāsne. Savukārt
„Dikensa circenis” Jani
Rozentālu pamudinājis rakstīt
par glezniecību, publicēties, iepa-
zistināt savus tautiešus ar pasaules
tautu meistariem. Tas bija arī
viens no iemesliem, kāpēc tapis
gleznotāja plašais apcerējums
"Par Somijas mākslu". Diemžēl
šīs labās kaimiņattiecības ilgušas
pavisam īsu laiku - Blaumanis
sirga ar tuberkulozi, kas bija viņa
pārgrārs nāves cēlonis. Nelīdzēja
Ellijas pūles, rakstnieku iekārto-
jot specializētajā Takaharju sana-
torijā Somijā.

Ellijas un Jaņa Rozentālu kop-
dzīve ilga 14 gadus, taču tie bijuši
mīlestības piestrāvoti, radoši ga-
di. Sākoties Pirmajam pasaules
karā, Rozentālu ģimene no Lat-
vijas emigrēja un 1915. gadā ap-
metās divstāvu koka namā Bren-
des (tagad - Kolosāri) salā Somijā
pie Ellijas māsas. Kara laikā, or-
ganizējot latviešu gleznotāju iz-
stādi Maskavā, Rozentāls saslima
ar plaušu karsoni - slimību, ar
kuŗu cilvēki pagājušā gadsimtā
mira, jo īsti vēl nebija zāļu, ar ko
to izārstēt. Gleznotājs mūžībā

aizgāja 1916. gada Ziemsvētkos
Somijā, „izdziestot” savas mīļās
Ellijas rokās.

Tavs mūžs bija daiļš dziedājums

Pāris gadu pēc Jaņa Rozentāla
nāves beidzās arī viena no lielā-
kajām "asinspirtīm" - Pirmais pa-
sauls karš. Eiropa atkopās lēni,
kā pēc grūtas, mokpilnas slimī-
bas. Par atraitni kļuvusi Ellija
Forsele, karā beidzoties, pie-
ņēma lēmumu atgriezties vīra
dzimtenē un tieši šeit uzaudzināt
savus bērnus. Tas bija tiem lai-
kiem drosmīgs solis.

No radošo cilvēku vides, kas
labi iepazīta un iemīļota kopš
pirmās viesošanās Latvijā, Ellija
nevēlējās norobežoties un māks-
linieku aktivitātēs, kā arī latviešu
inteliģences sabiedriskajā dzī-
vē ar pilnu sparū piedalījās arī
turpmāk. Tikai nu viņa dzīvoja
ne vairs Alberta ielas namā, bet
Maiznīcas ielā 10. Par Ellijas pat-
stāvību, neatkarību un drosmi
liecina vēl kāds viņas lēmums:
dzīvodama Rīgā, viņa pagājušā
gadsimta 20. gados atvēra Rozen-
tāla vārdā nosauktu mākslas sa-
lonu, kas tais laikos bija retums.

Pēc nepilniem diviem gadu
desmitiem Eiropu satricināja jau-
na traģēdija. 1939. gada 1. sep-
tembrī Vācijas karaspēks iebru-
ka Polijā. Bija sācies Otrais pa-
sauls karš. To pārdzīvot Ellijai
vairs nebija lemts - 1943. gadā 71
gada vecumā pārstāja pukstēt
dziedātājas sirds. Par Ellijas For-
seles-Rozentāles nāvi plaši rakstī-
ja Latvijas laikraksti *Tēvija* un
Kurzemes Vārds. Nekrologā la-
sāms: "Pēc garīgi bagāta, spraiga
dzīves cēliena (71 g. v.) aizsaulē
aizgājusi mūsu ievērojamā glez-
notāja, nelaiķa Jaņa Rozentāla
kundze Ellija Rozentāle, dzimusi
Forsele. Viņas dzīve pieder pie
tām, kuŗas jāatzīst par skaistām,
kaut arī bijis jāpanes daudz grū-
tu un skumju brīžu. Vai šāds mū-
ža raksturojums nesabalsojas ar
kāda cita ziemeļzemes - Norvē-
ģijas dēla Henrika Ibsena drā-
mas "Pērs Gints" varones Solvei-
gas dzīves gājumu, kuŗas mūžs
bijis daiļš dziedājums?"

Pašlaik Helsinkos darbojas
Rozentāla biedrība, kuŗas vadī-
tāja ir Marjo Mela. Ar šīs bied-
rības atbalstu un līdzdalību Lat-
vijas Valsts proklamēšanas 90.
gadskārtā 2008. gada 18. novem-
brī Kolosāri (*Kolosaari*) salā, Ko-
lopolku 5, atklāja Janim Rozen-
tālam un Ellijai Forselei veltītu
piemiņas plāksni ar abu māksli-
nieku bronzas portretiem. Plāks-
ne piestiprināta pie klints, uz ku-
ŗas atradās divstāvu koka nams,
kuŗā Rozentālu ģimene dzīvoja
Pirmā pasaules kara laikā. Pati
plāksne ir no granīta, un to vei-
dojis tēlnieks Jānis Strupulis.

www.brivalatvija.lv

www.facebook.com/brivalatvija

SALLIJA
BENFELDE

12. Saeima ir ievēlta, un, kaut arī *Saskaņai* ir par vienu deputāta vietu vairāk nekā *Vienotībai* (pēc iegūto mandātu skaita Saeimā otrajā vietā), notiek sarunas par koalīcijas veidošanu bez *Saskaņas*. Iepriekšējā pusgada laikā *Saskaņa* ir centusies lēnām ietērties jēra ādā un sauc sevi par sociāldemokratiem, bet tas nepavisam neizskatās ticami, tāpēc ir skaidrs, ka *saskanieši* varēs arī turpmāk sēdēt opozīcijā. Tiesa gan, pavisam droši apgalvot, ka topošā valdība kļūs par ilgdzīvotāju un strādās līdz nākamās Saeimas vēlēšanām, nav iespējams. Tādēļ, lai gan šķiet, ka 12. Saeima bez *Saskaņas* labi varēs tikt galā ar visiem jautājumiem, tādos jautājumos, kā zināms, garantiju nav.

Ja opozīcijā paliek Ingūnas Sudrabas *No sirds Latvijai* (NSL) ar savām septiņām deputātu vietām un arī Latvijas Reģionu apvienība (LRA), kuŗai Saeimā ir astoņas deputātu vietas, opozīcijā būs 49 deputāti, ar kuŗiem nepietiek „galma apvērsumam”. LRA droši vien ar laiku gribēs sev pievienot gan *zaļzemnieki* (ZZS), gan *Vienotība*, un LRA partijas lojālītāti Latvijai līdz šim nav bijis pamata apšaubīt. Tātad vēlēšanu rezultāti, kaut gan vēlētajiem kļūst aizvien kūrāki, nav slikti un ir skaidrs, ka koalīcijā būs un valdību veidos *Vienotība*, ZZS un Nacionālā apvienība (NA). Diskusijas, protams, būs par to, kuŗas ministrijas portfeli saņems kuŗa partija, par tiem, kas gribēs sēdēt ministru krēsls, un, iespējams, arī par to, vai Laimdotas Straujumas vietā varētu tikt piedāvāta cita kandidātūra. Tomēr, manuprāt, uz pašreizējo situāciju der palūkoties no citas puses.

Papērtot vēlēšanu rezultātus, satriecoša aina atklājas Latgalē. *Saskaņa* ir saņēmusi 39, 54 procentus, bet Ždanokas partija Latvijas Krievu savienība, kas pat *saskaniešiem* izskatās pārāk šo-

vinistiski un radikāli noskaņota, Latgalē gandrīz tikusi pāri piecu procentu vēlēšanu barjērai, saņemot 4,69 procentus balsu. Pat Rīgā, kur dzīvo daudz vēlētajū, kuŗu dzimtā valoda nav latviešu valoda, Krievu savienība ieguva tikai 1,66 procentus, bet *Saskaņa* – 36,04 procentus balsu. Šajās vēlēšanās balsotāji aktīvi ir izmantojuši iespēju svītrot un likt plūsiņus deputātu amata kandidātiem, tā mainot sarakstus. Lepnie, iedomīgie un negodīgie ir saņēmuši savu vērtējumu, izņemot Latgali, kur *Vienotības* sarakstā trešajā vietā ierakstītais 11. Saeimas deputāts Dzin-tars Zaķis ir uzkāpis pirmajā vietā. Savulaik deputāts Zaķis kļuva plaši pazīstams visā Latvijā, jo krāpās ar nodokļu maksāšanu, tāpēc balsotāju liktie plūsiņi Zaķa tikšanai saraksta pirmajā vietā daudziem Latvijā bija krietns pārsteigums. Turklāt Latgalē bija vismazākais vēlēšanās piedalījušos pilsoņu skaits – tikai 46,99 procenti.

Vai tas nozīmē, ka latgalieši ir noskaņoti pret Latvijas valsti? Manuprāt, tā domāt būtu aplam. Pirmkārt, pierobežā bez maksas un pavisam viegli var uzvert Krievijas televīzijas, bet Latviju ne, tāpēc daudzi jo daudzi dzīvo pavisam citā pasaulē. Otrkārt, nabadzība un atstumtības izjūta Latgalē vietām ir krietni lielāka nekā citur Latvijā. Cilvēki vai nu netic nevienam un domā, ka nav jēgas balsot, vai arī cer, ka pavisam cita valdība un pavisam citi deputāti izdarīs vēlētajiem kaut ko labu. Kā zināms, ar nabadzīgiem, nogurušiem un arī neapmierinātiem cilvēkiem manipulēt ir daudz vienkāršāk nekā ar tiem, kuŗiem klājas labi. Idejas par Latgales autonomo apgabalu vai lielāku tās patstāvību jau ir izskanējušas, tāpat kā apgalvojumi, ka Latgali neviens nesaprot, ja nu vienīgi tie, kuŗu dzimtā valoda ir krievu valoda.

Tāpēc, manuprāt, mēs savā at-

veiglojumā, ka *Saskaņa* nav uzvarējusi ar kārtīgu balsu vairākumu, esam šo to piemirsuši. Pirmkārt, nedomājam par Latgali un par to, ka, izveidojot jauno koalīciju un valdību, Latgalē nekas nemainīsies un arī cilvēku noskaņojums nemainīsies. Otrkārt, šķiet, ka ne politiķi, ne vēlētajū šobrīd sev neuzdod jautājumu: ko patiesībā grib Aivars Lembergs, kuŗa uzskati nav rietumnieciski un kuŗš bieži raugās Krievijas virzienā? Jā, šobrīd Lembergs gan piedalās un piedalīsies sarunās par valdību, šobrīd viņš atbalsta ieceri, ka koalīciju veidos *Vienotība*, ZZS un NA, un atzīst, ka Laimdota Straujuma varētu būt valdības vadītāja. Tomēr tas nešķiet tik vienkārši, kā pirmajā brīdī varētu likties. *Saskaņa*, protams, grib un gribēs tikt valdībā, bet nupat ievēlētājā Saeimā domubiedrus tā varētu atrast tikai ZZS un Sudrabas partiju.

Teorētiski *Saskaņai*, ZZS un NSL kopumā ir 51 balss, bet ir skaidrs, ka vismaz kāds no *Zaļās* partijas ievēlēts deputāts būs pret šo pasākumu un no frakcijas aizies. Tātad būtu jāatrod vēl kādi atbalstītāji. Vai tos varēs atrast? Iespējams, jo 11. Saeimas deputāts no *Saskaņas centra* Jānis Urbanovičs jau ir paudis, ka viņu partija līgumu ar Putina partiju varētu arī lauzt, ja vien tiktu valdībā. Nils Ušakovs savukārt to tik droši vis neapgalvo, tomēr šķiet, ka *Saskaņa* būtu gatava uz daudziem kompromisiem (vārdos), ja vien tiktu pie varas. Protams, mēģinājums izveidot kopīgu koalīciju ar *Saskaņu* tūlīt noteikti nenotiks. Tādi mēģinājumi varētu sākties, ja Lembergam kaut kas nepatiks un cita valdība būtu izdevīgāka. Sākumā tas droši vien izskatītos pavisam jauki, – domāju, ka Ušakovs vispirms aizskrietu uz Maskavu un atgrieztos ar triumfa vēsti, ka „vislabākais prezidents” Putins atcēlis kādu daļu no pārtikas embargo Latvijai. Tad

NEĻAUTIES SNAUDAI

droši vien sāktos skaļas rūpes par „nabaga Latgali”, bet pēc tam arī par to, ka Latgalei varbūt jāpiešķir vairāk autonomijas u.tml. Pieļauju, ka daudzi Latvijas vēlētajū tad noticētu Lembergam un *Saskaņai* uz ļoti ilgu laiku, bet pēc tam jautājumu par neatkarīgu Latviju droši vien varētu sākt risināt no sākuma, jo tādas Latvijas vairs nebūtu.

Saprotu, ka tāds redzējums šobrīd nešķiet pārāk ticams, tomēr,

zinot, ka Lemberga „īpašums” *zaļzemnieki* vienmēr vairāk vai mazāk ir izpildījuši saimnieka vēlmes, un redzot, ka *Saskaņa* ir gatava uz dažādiem it kā kompromisiem varas dēļ un ka Latgale savā atstumtībā, nabadzībā un izmisumā ir noplūcama kā gatavs ābols, domāju, ka to nebrīdi nedrīkst aizmirst. Atliek rūpīgi sekot to deputātu darbam, kuŗus esam ievēlājuši, un neļauties saldai snaudai.

LETA RĪGA, 2022. GADA 20. MAUS

NO RIGAS LIDZ VARŠAVAI 3 STUNDĀS

SAGATAVOJIES RĪTDIENAI!

LETA nacionālā informācijas aģentūra

ZIŅAS • APSKATI • ARHĪVS • FOTO • VIDEO • MONITORINGS • DIGITALIZĀCIJA WWW.LETA.LV

PAUL GOBLE

Stauntonā 28. septembrī. Tāpat kā jau notika Ukrainā, Maskava atkal gatavojas izspēlēt pilsonības kārti, bet šoreiz Igaunijā un Latvijā. Šādi tā domā saduļkot ūdeņus jautājumā, kas ir „krievs” un tālab Vladimira Putina „krievu pasaulei” piederīgs, lai Maskava zinātu viņus aizsargāt neatkarīgi no tā, vai viņi paši šādu aizsardzību vēlas.

Ukrainas gadījumā Krievijas valdība dažādās reizēs pēdējo sešu mēnešu laikā pie „krievu pasaules” ir pieskaitījusi, „Krievijas Federācijas pilsoņus”, „etniskus krievus neatkarīgi no viņu pilsonības”, „krievvalodīgos” un citus neatkarīgi no viņu etniskās piederības, mātes valodas vai pilsonības.

Tagad, pakāpeniski pastiprinot spiedienu pret Baltijas valstīm, Maskava atkal lieto ļoti elastīgu „Krievu pasaulei piederīgo” definīciju. To ir svarīgi saprast un atzīt, lai Baltijas valstis un to atbalstītāji spētu atvairīt Maskavas centienus destabilizēt šo valstu valdības vai citādi tām uzbrukt.

Nadežda Jermolajeva rakstā ar virsrakstu „Liels skaits Latvijas iedzīvotāju pieņem Krievijas pavalstniecību”, kas parādījās pagājušajā nedēļā izdevumā *Rosij-skaja Gazeta*, rāda virzienu, kādā Krievijas valdība rīkojas, un lokano Putina „krievu pasaules” jēdzienu, ko tā izmanto, lai noteiktu, kas tai ir piederīgs.

Vērtīgi ir uzzināt, lai gan tas droši vien nebūs bijis Jermolaje-

vas nodoms, vadlīnijas, kuŗām Baltijas valstu valdībām un to atbalstītājiem Eiropā būtu jāseko, lai neļautu Kremļa vadonim ūdeņus saduļkot tādā mērā, ka kļūtu neiespējami pretoties viņa agresijai.

Jermolajeva ieskatā „katrs piecdesmitais Latvijas iedzīvotājs ir Krievijas pilsonis” un šis skaitlis ar katru gadu pieaug. Viņa apgalvo, ka eksperti šajā jautājumā norādot, ka tiklab Latvijas pilsoņi, tā nepilsoņi piesakoties uz Krievijas pavalstniecību. Viens no šiem ekspertiem teicis, ka „par to Latvijas valdībai derētu padomāt”.

Daži Krievijas pilsonību pieņemot aiz tīri praktiskiem apsvērumiem: pensionēšanās vecumu

Latvijā paaugstina, un, mainot pavalstniecību, cilvēki, var pensiju iegūt agrāk. Bet tas nav vienīgais apsvēruma. Lielākais to ļaužu skaits, kuŗi pieprasa Krievijas pavalstniecību, norāda Jermolajeva, dzīvo Latgalē, „trūcīgākajā reģionā valsts austrumos”.

Jermolajeva uzrāda statistiku, ka 13% Latvijas iedzīvotāju ir nepilsoņi. Kopā tas ir 288 000 personas. Vairākums šo cilvēku iera-dušies Latvijā Padomju Savienības okupācijas laikā un tāpēc uz starptautisku likumu pamata nekvalificējas automatiskai pavalstniecībai.

Daudzi no šiem ļaudīm ir Latvijai lojāli, bet jūtas aizvainoti, ka viņiem jāpiesakās uz pilsonību un jānokārto pieprasītie valodas

un vēstures eksāmeni. Dīvainā kārtā tie ir reģiona „visprivileģētākie cilvēki”, jo var brīvi ceļot pa Eiropu un bez vīzas arī uz Krieviju.

„Kaimiņvalstī Igaunijā,” Maskavas žurnāliste stāsta, „nepilsoņu skaits ir mazāks nekā Latvijā – tikai 7 procenti iekļaujas šajā kategorijā. Toties Krievijas pilsoņu skaits ir lielāks – arī 7 procenti, pēc Baltijas Sabiedrisko zinātņu institūta datiem.

Šo atšķirību iemesls, Maskavas žurnāliste skaidro, ir dažādie lēmumi, ko abās valstīs pieņēma pag. gs. 90. gados. Tiem ir bijušas nozīmīgas sekas: Igaunijā nav „spēcīgas un neatkarīgas krievvalodīgo partijas”, bet Latvijā tāda ir.

(Tulkojis PĒTERIS BOLŠAITIS)

Maskava ir gatava izspēlēt pilsonības kārti Igaunijā un Latvijā

Kas jauns pie Katlakalna baznīcas

SIGURDS RUSMANIS

Braucot Rīgā pa Maskavas ielu, uzmanīgs vērotājs pāri Daugavai ap 200 gadu vecajās Katlakalna priedēs pamanīs celtni ar kupolveida pārsegumu 18 m diametrā. Tā ir arhitekta Kristofa Hāberlanda projektētā unikālā Katlakalna baznīca, kuŗas celtniecība pabeigta un kuŗa iesvētīta 1794. gadā. Augusta beigās sešas dienas ilga baznīcas 220 gadu jubilejas sarīkojumi. Pirmdienā dievnama apmeklētāji varēja noklausīties ne tikai koncertu, bet arī mākslas vēsturnieka Ojāra Spāriša referātu par baznīcu būvformu attīstību pasaulē, sākot no reformācijas laikiem. Latvijā apaļu luterāņu dievnamu ir pamaz, zināmu līdzību var saskatīt Rīgas Jēzus baznīcai un Valgas Jāņa baznīcai (1816) ar ovālu plānojumu, kas arī ir K. Hāberlanda darbs. Laterna ar savu smagumu virs kupola 1809. gadā to salauza, vēlāk to vairs neuzstādīja. Tagad notiekošajā dievnama restaurācijā tā tiks atjaunota.

Pie netālās bijušās draudzes skolas ēkas *Ozolkalni*, kas projektēta 1815. gadā un tagad ir draudzes nams, sestdien, 23. augustā, pēc jubilejas dievkalpojuma atklāja sārta pulēta granīta piemiņas plāksni jaunajam pa-

ŠAJĀ MĀJĀ NO 1901. LIDZ 1905. GADAM DZĪVOJA DZEJNIEKS KATLAKALNA BAZNĪCAS ĒRĢELNIEKS DRAUDZES KORA DIBINĀTĀJS UN DRAUDZES SKOLAS SKOLOTĀJS FRICIS BĀRDA 25. 01. 1880. - 13. 03. 1919.

līgskolotājam, vēlākajam dzejniekam Fricim Bārdam, kam tā bija pirmā darbavieta 21 gada vecumā no 1901. gada pēc Valakas skolotāju semināra beigšanas. Skola tobrīd atradās Torņakalnā, Rīgā. Skolotājs te bija arī pērminderis, ērģelnieks un vajadzības gadījumā mācītāja promienes laikā arī noturēja dievvārdus. Viņa dzīvokļa divi logi augšējā stāvā bija uz Daugavas pusi.

Piemiņas zīmes autors ir me-
daļu mākslinieks Jānis Strupu-

lis. Vecākos attēlos dzejnieks skatāms jau mazliet rezignēts, bet šeit bronzas bāreljefā mākslinieks parāda jaunības enerģiju, entuziasmu, dzīvesprieku. Piemiņas plāksnē līdz ar biografiskajiem datiem dots arī fragments no Friča Bārdas dzejoļa „Mans Dievs”. Piemiņas vietu iesvētīja mācītājs Māris Ziemelis.

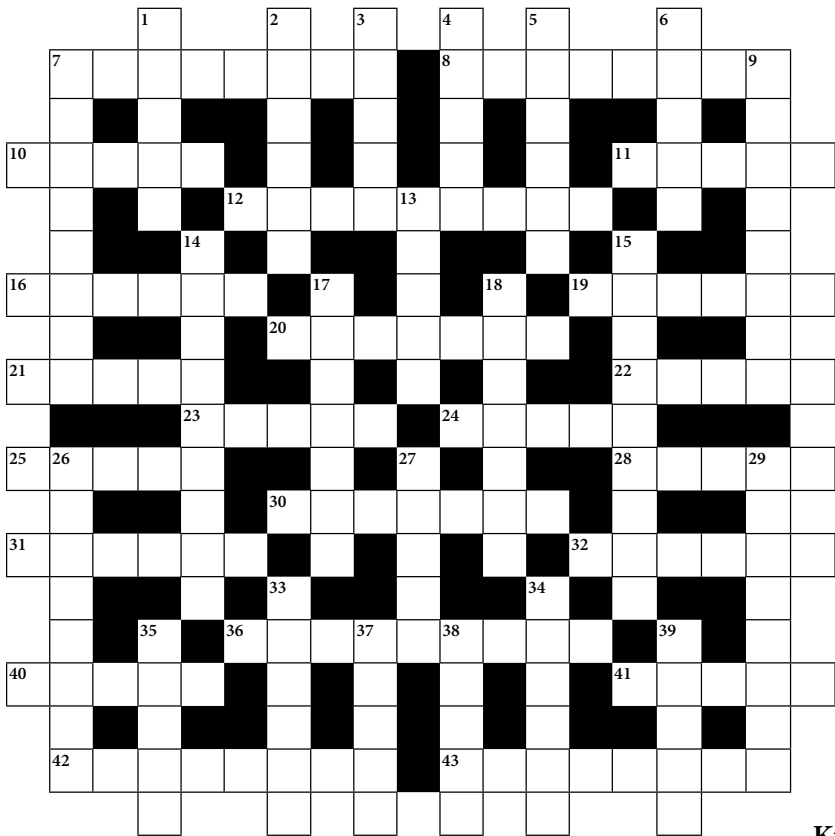
Pociemā, Katvaru pagastā, ir dzejnieku Bārdu dzimtas mūzejs. Uz *Rumbiņu* zemes ir septiņas bērzu birztales kā atsevišķi puduŗi tīrumu vidū. Izteiktas pat domas, ka dzejniekam ir bērza dvēsele. Šos kokus Fricis Bārda apdzejojis:

*Manas dzimtenes svētie bērzi
stāv pulciņos zilgani bāli
un klusi plaukstošām rokām
svētī dīgstošo zāli...*

Savulaik no *Rumbiņiem* divus bērzus atvedis ilggadējais Katlakalna draudzes mācītājs profesors Roberts Feldmanis (1910-2002), tie aug netālu no draudzes nama baznīcas virzienā. Ap baznīcu ir R. Feldmaņa veidotie dendroloģiskie stādījumi, viena no bagātākajām citzemju koku kolekcijām Latvijā. Pie dievnama mācītājs pats arī apglabāts, vietu iezīmē tēlnieka Tālivalža Muzikanta veidots kapakmens.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 7. Karēļu-somu tautas eposs. 8. Zemes mākslīgais pavadonis. 10. Kuŗa kāpnes. 11. Konstruktīvi būvelementi. 12. Senlaicīgi buru kuŗi. 16. Sarīkojumu deŗa. 19. Latviešu grafiķis, gleznotājs (1911-1940). 20. Balsta elements arhitektūrā. 21. Amūras pieteka. 22. Tērauda stieplu tauva. 23. Peļu dzimtas dzīvnieks. 24. Zodiaka zvaigznājs. 25. Figūras projekciju rasējums plaknē. 28. Daudzgadīgs aromatisks baldriānu dzimtas lakstaugs (aug Himalajos). 30. Abinieks. 31. Reakciju virkne,

sekas spēcīga kairinātāja iedarbībai uz organismu. 32. Ievērojamo, augstu personu pavadoņi. 36. Tropu un subtropu joslās izplatīts nakteņu ģints daudzgadīgs augs. 40. Speciālists kuŗu vadīšanā noteikta rajona robeŗas. 41. Upe Latvijā. 42. Kaut kam veltīta uzmanība vai zinātkāre. 43. Amerikas nēģeŗu deŗu mūzikas forma (izveidojās 19. gs. beigās).

Stateniski. 1. Rokas instruments vītņu iegriešanai. 2. Bruņucepures. 3. Liktenlēmēja dievība senlatviešu mitoloģijā. 4.

Latgaļu pilskalns netālu no Jēkabpils. 5. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 6. Vārnu dzimtas putns. 7. Kuŗu dzimtas zidītājs (izplatīts Afrikas un Āzijas tuksnešos). 9. Dārgakmens. 13. Angļu rakstnieks (1866-1946). 14. Daudzvietīga zirgu vilkta ekipāŗa. 15. Novada centrs Latvijā. 17. Jāšanas sporta disciplīna. 18. Silīkātu klases minerāls. 26. Viengadīgi ķirbjaugu dzimtas dārzeņi. 27. Mācība par morāli. 29. Sīkas, apaļas konfektes. 33. Uztraukums, baŗas. 34. Tumši zila krāsviela. 35. Inženier tehniska būve. 37. Kastes dažādu mantu glabāšanai. 38. Stabils, vēsturiski izveidojies mākslas darbu veids. 39. Zvejas rīks.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 37) atrisinājums

Līmeniski. 1. Seda. 3. Stāt. 7. Atrākāja. 8. Naidnieki. 9. Pagale. 12. Skālas. 15. Likts. 17. Tallina. 18. Apsvīlts. 20. Kakti. 22. Paipala. 24. Tīklene. 26. Titrs. 27. Lemesis. 28. Retorte. 29. Lieste. 32. Aktīvs. 34. Sasist. 35. Tikties. 36. Raitnieks. 37. Sust. 38. Osta.

Stateniski. 1. Svaine. 2. Dārdi. 4. Trifele. 5. Tralis. 6. Skanēt. 10. Amata. 11. Laidars. 13. Laime. 14. Sūtne. 15. Lakats. 16. Karst. 18. Astore. 19. Sekot. 21. Kāsis. 22. Palma. 23. Iemīt. 25. Notis. 29. Likties. 30. Eŗi. 31. Tosters. 33. Startis. 34. Siksnā.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Jūrmalas pilsētas dome šogad no 1. aprīļa līdz 30. septembrim par iebraukšanu pilsētā (jāmaksā 2 eiro) iekasējusi 2 076 000 eiro - par 386 000 eiro (23%) vairāk nekā pērn šajā pašā laikā. Maksa par iebraukšanu kūrortpilsētā tiek noteikta atbilstīgi domes saistošajiem noteikumiem „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā”. Savukārt automaŗinas Jūrmalas pilsētā var novietot bez maksas, izņemot privātās autostāvvietas. No ņ.g. 1. oktobra līdz 2015. gada 31. martam iebraukšana Jūrmalā tagad ir bez maksas.

Jelgavas novadā notika apspriede par Elejas muiŗas parka būvju (celtas 19. gs.) restaurāciju, jo izdevies piesaistīt Eiropas fonda naudu. Kopējās izmaksas ir 300 000 eiro, lielākā daļa - Eiropas fināncējums. Nākamā gada pavasārī darbus sāks ar Tēŗas paviljona un vēsturiskā ņoga restaurāciju.

Saldus novada Lutriņu pagasta „Kļavās” atklāta Lutriņu mazpulka „Truŗmīļu skola”. Projekts īstenots ar Latvijas Mobilā telefona (LMT) projekta „LMT Latvijai” finānciālu (1971 eiro) atbalstu. Truŗmīļu skola ir domāta Saldus novada bērnu, jaunieŗu un pieauguŗo iepazīstināšanai ar ņķirnes truŗu audzēšanu. Projekta laikā izgatavoti 16 truŗu būŗi, sametināti nojumes statīvi, uzlikts jumts un iebetonētas lauka flīzes, apkāŗt truŗu novietnei uzcelts ņogs.

Balvu novada mūzejā atklāta Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobeŗu sadarbības programmā īstenota Ziemeļlatgales nemateriālas kultūras mantojuma digitālā ekspozīcija, kas izvietota piecās mūzeŗa zālēs. Mūsdienīgā izteiksmē atspoguļota vietējā tradicionālā mūzika, folklorā, paraŗas, psalmi, Maiŗa dziedājumi, cilvēku prasmes un citas Ziemeļlatgales kultūras vērtības. Balvu novada domes līdzfināncējums projektā ir 329 096,36 eiro.

Dobeles vēsturiskajā Tīrgus laukumā 27. septembrī notika Ābolu diena. Dobeli dēvē par ābolu lielpilsētu, jo ņeit ir senas to audzēšanas tradīcijas Latvijas Valsts Augļkopības institūtā (LVAI), kuŗa dāŗzos aug aptuveni 600 dažādu ābeļu ņķirņu un hibrīdu. Dobeles Amatu mājā bija apskatāma plaŗa ābolu ņķirņu izstāde, kur varēja ne tikai nogarŗot jauno raŗu, bet arī saņemt institūta zinātnieku konsultācijas. Jau treŗo reizi par īpaŗiem nopelniem tiks pasniegts Ābolu ordenis. To saņēma LVAI vadoŗā pētniece Laila Ikase.

Talsu novada Ķībuļu pagastā notika Latvijas „spārnoto” pagastu un pilsētu saiets „Ar putnu ģerboni”. Latvijā ir 24 paŗvaldības, kuŗu ģerbonī attēlots putns: Ķībuļu pagasta ģerbonī - bezdelīga, Staiceles pilsētas - stārķis, Neretas - pūce, Preiļu pilsētas - krauklis, Ēŗģļu - ēŗģlis. Nākamgad spārnoto paŗvaldību saiets notiks Līvānu pilsētā, kuŗas ģerbonī ir vanags.

Rietumkurzemes un Viduskurzemes lauki pēdēŗas nedēŗas piedzīvojuŗi vēsturē vēl nebījuŗu tūkstoŗiem muŗu uzbrukumu. Kuŗkārnī apseŗduŗi māŗas, kūtis, veikalus un iestādes. Vecāka gadagājuma ļaudis tik ņausmīgu muŗu uzlidojumu savā mūŗā neesot piedzīvojuŗi. Pirmie signāli par muŗu invāziju saņēmti no Pāvilstas novada jau septembra vidū. Bet tagad muŗas ir arī Kuldīgas, Aizputes rajonā un citur. Vieni pie vainas atzīst Vēŗgales pagasta Plocē atklāto ņdeļu fermu. Plocē muŗas apseŗduŗas māŗas bieŗā slānī, bet Vēŗgalē uz pāris dienām nācies slēgt bērnu dāŗzu, jo muŗu tūkstoŗi tika indēti. Citi savukārt domā, ka no jūras izskalots kaut kas tāds, kas veicinājis muŗu savairoŗanos, kā tas savulaik noticis ar kolorādo vaboliņu, kuŗas arī atrada jūras krastā, bet pēc tam tās pārņēma visu valsti. Entomologi nespēŗ sniegt loģisku izskaidrojumu ņādai pēķŗņai muŗu invāzījai.

Zemessardzes 54. Inŗenier tehniskā bataljona un Amerikas bruņoto spēku 16 inŗenierī 26. septembrī demonstrēŗa savu māku, uzsprīdzīnot divus novecojuŗus objektus - Viesītes novada Saukas pagasta Ormaņakalnā 13 m augsto skatu torni un ķieģeļu ņdenstorni (24 m) Ilūkstes novada Eglaines pagastā.

Lekciju jaunāko kursu studentiem par pilsētas attīstības plāniem Liepājas universitatē lasīja Liepājas pilsētas domes priekŗšēdis Uldis Sesks. Pēdēŗos gadu desmitos pilsēta lepojas ar attīstītu rūpniecību. Tās lielākie apjomi ir Liepājas ostā, tekstīla nozarē, kā arī kuŗu būvē un zivrūpniecībā, uzsvēŗa ņ. Sesks. Liepājas pilsēta lepojas ar ambicioziem nākotnes projektiem: ar “Lielā Dzīntarā” koncertzāles būvniecību, lidostas rekonstrukcijas plāniem, jaunās vieglatlētikas manēŗas būvniecību un slimnīcas rekonstrukciju.

Rudens ieskaņā Priekules kultūras namā jau treŗo gadu notiks “Zemnieku-uzņēmeŗu diena 2014”. Novada iedzīvotāji un viesi aicināti 16. oktobrī apmeklēt vietējo raŗotāju - amatnieku un uzņēmumu veidoto “Lielo Rudens andeļi”. Būs arī folkloras kopas “Traistēni” priekŗnesumi un seminārs par Priekules novada attīstību.

Septembra pēdēŗā dienā svinīgi atklāŗa Talsu jauno slimnīcu, bet 1. oktobrī notika jaunās ēkas iesvētīšana un Atvērto durvju diena iedzīvotājiem. Apskatīt jaunās, skaistās slimnīcas telpas Atvērto durvju dienā sanāca aptuveni 500 iedzīvotāji. Jaunajā slimnīcā ir iekŗķīgo slimību, chirurģijas, intensīvās terapijas nodaļa, kā arī dienas stacionārs un observācijas gultas steidzamās medicīniskās palīdzības punktā. Slimnīcā ir plaŗa ambulātorās medicīnas nodaļa ar ģimenes ārstu un speciālistu kabinetiem, laboratorija un rehabilitācijas nodaļa. Kopējās Talsu slimnīcas būvniecības izmaksas ir 7,33 miljoni eiro.

Alsungā ar plaŗu programmu trīs dienas svinēŗa vietējās katoļu baznīcas aizbildņa Svētā Miķeļa svētkus. *Suitu mūzikantu* kapella braukāja pa ciemata ielām un atgādināja, ka laiks doties uz Miķeļdienas tīrgu. Ciemata centrālais laukums iepretīm baznīcai jau kopŗ agra rīta bija ļauŗu pilns. Tīrgū varēja nopirkt gandrīz visu, sākot no gumijas zābakiem un rakstainām suitu zeķēm un beidzot ar paŗceptu maĩzi, sklandrauŗiem un zāvētām desām.

Iŗiŗņas sagatavojuŗas VALIJA BERKINA un MĀRA LINDE

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI BOSTONA (MA)

Bostonas Trimdas draudzes nams
(58 Irving St, Brookline, MA).

19. oktobrī 13:00 koncerts *Music by Pēteris Aldiņš*. Programmā Pētera Aldiņa ievads un viņa komponētie darbi. *River songs* pirmatskaņojums. Riko Jaunanglijas baltiešu apvienība ar Latviskā Mantojuma fonda Bostonā atbalstu. Ieeja \$25, bērniem zem 12 g. bez maksas.

Hancock Church (1912 Mass Ave, Lexington, MA).

15. novembrī 19:30 *Labyrinth* kora koncerts. Profesionālais koris uzstāsies ar koncerta programmu *Celestial Spaces*: komiskas dziesmas par debesīm, zvaigznēm un nakti. Diriģē **Dr. Anita Kupriša**. Biļetes pie ieejas: \$20 un \$15.

Info: www.labyrinthchoir.org; labyrinthchoir@gmail.com; 508-481-2453.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-

986-5337 vai 303-913-8081. **Piekt-dienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

ŅUJORKA (NY)

Igaņu namā (243 West 34th Str. (pie 2. avēnijas), New York, NY 10016)

23. oktobrī 19:30 koncerts. Uzstāsies Latvijas Nacionālās Operas soliste **Inga Šlubovska** – soprāns un **Agnese Eglīna** – klavieres. Programmā būs operu ārijas un latviešu komponistu skaņdarbi. Aicina Ņujorkas latv.org padome (NLOP) sadarībā ar latv. kultūras biedrību TILTS un Amerikas latv. apvienību (ALA). Ieejas maksa \$25, bērniem līdz 14 g. ieeja brīva. Info: Baiba Pinnis, tālr.: 917-270-4786, e-pasts: pinnis@banet.net

SAGINAVA (MI)

Saginavas dr. (128 N Elm Str, Saginava).

12. oktobrī 15:00 Saginavas dr. dāmu komiteja riko *bazaru* baznīcas lejas telpās. Būs pusdienas, dziesmas, kafijas galds, pērkami visādi cepumi. Izloze! Visi laipni lūgti atbalstīt šo sarīkojumu! Dr. sekretāre Vija Arins, E-pasts: vijaarins@yahoo.com

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE,

Seattle, WA 98125). Info: www.seattletlatviancenter.com

12. oktobrī 12:00 (pēc dievk.) Pļaujassvētki. Programmā prof. Guntis Šmidchens stāstīs par viņa dziesmoto vasaru. Pusdienas, loterija. Pusdienu cena pieaugušiem \$15, bērniem zem 12 g. \$10.

25. oktobrī 18:00 Baltijas studiju atbalstgrupa riko Mārtiņvakaru, atzīmējot **Baltijas ceļa** 25. gadadienu. Būs dziedāšana, dejošana un vakariņas. Dalības maksa \$25, studentiem \$15, bērniem zem 10 g. ieeja brīva.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713), tālr.: 727-365-7856

14. oktobrī 13:00 biedrības namā videoizrāde – grandiozākā pasākuma koņa vēsturē, **8. pasaules koņu olimpiādas atklāšanas ceremonija arēnā Rīga**. Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums, sākot ar \$3.

War Veterans Memorial Park (9600 Bay Pines Blvd. N nojumē #4), ieejas vārti parkā pie 94th Str. N.

18. oktobrī 10:00 DV apvienības Floridā **gadskārtējais pikniks**.

Līdzī jāņem priecīgs prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desiņām, sūtītiem kāpostiem un vēsu dzērienu gādās vanadzēs un vanagi. Visi laipni aicināti!

Latvian American Shipping Line paziņojums. Sūtījumus uz Latviju paredzēts savākt **18. oktobrī** 14:00- 15:00 pie biedrības nama. Info: Anita, tālr.: 973-755-6565, ext. 5, jeb 973-744-6565.

27. oktobrī 19:00 biedrības namā atsāksies kora mēģinājumi. Visi, kam prieks dziedāt, sirsnīgi aicināti ierasties!

28. oktobrī 13:00 biedrības namā videoizrāde – **Pasaules koņu olimpiādas Lielkoncerts** Mežaparka lielajā estrādē. Kafija un cepumi. Ieejas ziedojums, sākot ar \$3.00.

4. novembrī 10:00 biedrības valdes sēde.

8. novembrī 17:00 šīs sezonas atklāšanas sarīkojums – **Mārtiņu vakars** ar pašmāju mākslinieku sagatavotu, šiem svētkiem piemērotu programmu. Pēc muzikālās daļas biedrības saimnieces visus cienās ar siltām vakariņām, kafiju

un cepumiem. Par danču priekiem gādās *Ilmārs Dzenis* un *Pēteris Ozols*, būs iespēja laimēt loterijā trīs lieliskus dāvanu grozus! Jautrību veicinoši dzērieni katram līdzī jānes pašam. Ieejas ziedojums, sākot ar \$20.

ZIEMEĻKALIFORNIJA (425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI
• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving Str, Brookline MA 02445). Visi dievk. notiek 11:00, dievg. katrā dievk. **12. oktobrī** dievk. nenotiks. **19. oktobrī** 11:00 dievk. 13:00 Trimdas dr. zālē Pētera Aldiņa jubilejas koncerts ar viņa komponētiem skaņdarbiem *Music by Pēteris Aldiņš*. Riko *The Baltic American Society of New England* ar Latviskā mantojuma fonda atbalstu. Ieeja \$25, bērniem līdz 12 g. bez maksas. (Turpināts 18. lpp.)

Sludinājumu un reklāmas
pieņemšanas punkts
internetā
www.307.lv

www.307.lv

SLUDINĀJUMI

PĒRK

Pērku zemi, māju vai dzīvokli. Tālr.: 20151111

VESELĪBAS

APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIŅIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

NAUDAS PĀRSŪTĪJUMI UZ LATVIJU

Likmes: līdz \$100 - \$23
no \$101 līdz \$500 - \$28
virs \$500 - \$28 + 3% no summas
virs \$500. Nododam ASV \$ vai €
pēc LB kursa. Piegāde Rīgā \$14,
ārpusē \$0.45/km, min. \$23.
Piegadājam summas līdz \$1000.

Paziņojam jaunas cenas –
stājas spēkā ar 1. nov. 2014.

Lūdzu nosūtīt vēstuli ar sūtītāja
un saņēmēja vārdu, adresi, tele-
fona numuru un norādījumu par
summu kopā ar čeku rakstītu uz:

Baltic Financial Services
19 N. Mountain Ave.,
Montclair, NJ 07042-1810

Lūdzu zvanīt:
(973) 746-3075

Pasūtījumus, ko saņemsim līdz
31. oktobrim pieņemsim par
vecām cenām!

**IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI**

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

ZIEMEĻKALIFORNIJAS LATVIEŠU LUT. DRAUDZE PIEŠKIR ARTURA JULLAS STIPENDIJAS

Līdz \$10,000. – kopsummā, kā finansiālu atbalstu centīgiem universitātes, koledžas vai kādas citas valsts atzītas augstākās mācību iestādes studentiem. Stipendijas domātas studentiem, kas pierādījuši ne tikai labas akadēmiskās sekmes, bet arī interesi un spējas uzturēt un veicināt latviešu valodas, kultūras un sabiedriskās vērtības. Priekšroka tiek dota Ziemeļkalifornijā un ASV rietumkrastā dzīvojošiem studentiem. Pieprasītājiem jāiesniedz savas dzīves apraksts, kurā minēti sasniegumi, aktivitātes un nākotnes ieceres. Pieprasījumi un vismaz divu sabiedrisko darbinieku – piemēram, skolotāju vai mācītāju atsauksmes iesūtāmas līdz šā gada **1. novembrim** draudzes priekšniekam Gvido Bergmanim, 678 Daffodil Drive, Benicia, CA 94510, tel: 707-748-0138, fax: 707-748-0138, e-pasts: gbergsf1@aol.com

Patriotisks latvietis pērk LATVIEŠU GLEZNAS UN PORCELĀNU.

Zvaniet uz +1 312-730-7459 jeb
rakstiet uz rob@johnsonblumberg.com

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE 2014. g. Ziemsvētku paku sūtījums

Saiņus pieņemam noliktavā līdz 31. oktobrim un vāksim līdz 1. novembrim.

• Skat. lūdzu saiņu savākšanas datumu un vietu
sarakstu **27. sept. – 3. okt. LAIKA avīzē!**

LASL sagatavotās pakas: www.lasl.com/ZSv
Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: pakas@lasl.com

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

26. oktobrī 11:00 laju vadīts dievk. 15:00 Vitolda Vītola atceres pēcpusdienu. Viesu māc. Kaspars Bērziņš.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Svētdienās** 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Visi dievk. notiek 10:00 no rīta. Dr. māc. Aija Greiema (*Graham*), tālr.: 517-614-4853. Ērgeln. Dr. S. Lizlova, L. Upīte un Margarete *Thompson*. Info: www.detdraudze.org **12. oktobrī** dievk. **17. oktobrī** 11:00 Bībeles stunda. **19. oktobrī** dievk. ar dievg., sekos kredītsabiedrības atklātā valdes sde. **26. oktobrī** dievk., ja atradis atvītotāju dr. mācītājam, kurai jāpiepalas LELBAs sinodē.

• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (1927 Riverside Dr, Los Angeles, CA 90039). **12. oktobrī** 11:00 dievk. ar dievg., māc. Mārtiņš Rubenis. Pēc dievk. sekos Dāmu komitejas rīkotais dr. rudenis *bazars* latviešu namā 12:30 ar siltām pusdienām, kafijas galdu un loteriju.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Visi dievk. notiek 11:00. **12. oktobrī** angļu val. dievk. ar Sv. vakarēdienu. **19. oktobrī** dievk. ar Sv. vakarēdienu. **26. oktobrī** laju vadīts dievk. **2. novembrī** dievk. ar Sv. vakarēdienu. Māc. Ieva Dzelzgalvis.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo, MI 49996). **12. oktobrī** 10:00 dievk. ar dievg., māc. A. Pelds, pēc dievk. zupas pusdienas un ārkārtas pilnsapulce. **19. oktobrī** 10:00 dievk., māc. J. Kīnēns, pēc dievk. kafija. **19. oktobrī** 16:00 sveču svētbrīdis *Riverside* kapsētā. **26. oktobrī** 10:00 dievk. angļu valodā, māc. T. Pederson, pēc dievk. kafija. **2. novembrī** 10:00 dievk., māc. I. Larsen, pēc dievk. kafija.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. Apvienotās draudzes dievnamā. **Baptistu dr.** dievk. notiek **svētdienās** 14:30.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv.**

Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pas-torlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukee draudze.org

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org **9. oktobrī** 13:00 latviešu centrā pensionāru saiets. **12. oktobrī** 11:00 Tērvetē Pļaujas-svētku dievkalpojums. **19. oktobrī** 15:00 latv. centrā dievk. **2. novembrī** 15:00 latv. centrā dievk. **5. novembrī** 19:00 latv. centrā valdes sēde.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:**

Leikvudā Igaņu bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ).

Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ).

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:**

Īstoranža (153 Glenwood Ave, East Orange NJ)

Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY)

Manhatena *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY NY)

Morristovna *St. Mark Lutheran Church* (100 Harter Rd, Morristown, NJ)

Ņudžersija *Holy Trinity Lutheran Church* (70 River Rd, Montville, NJ)

Parsippany *St. Andrew Lutheran Church* (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ)

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY)

Springfilda *Holy Cross Lutheran Church* (639 Mountain Ave, Springfield, NJ 07081)

12. oktobrī 12:00 Kapusvētki Katskiļos (414 Bloomer Rd, Tannersville NY), prāv. Sniedze.

18. oktobrī 14:00 Manhatenā dievk., māc. Saliņš. **19. oktobrī**

10:00 Jonkeru bazn. dievk. ar dievg., māc. Saivars. Sekos Rudens sarīkojums. **10:30** Salas bazn.

dievk., māc. Saliņš. **13:30** *Parsippany St. Andrew* bazn. dievk. ar dievg., diakons Kaņeps. Sekos siltas pusdienas. **26. oktobrī** 10:00

Jonkeru bazn. dievk., māc. Saivars.

• **Ročesteras latv. ev. lut. Krusta dr.:** *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY). **18. oktobrī** 14:00 Pļaujas

svētku dievk., sekos sarīkojums. **2. novembrī** 14:00 dievk. ar diakones Lindas Sniedzes *Taggart*

amata ievēšanu, sekos azaid. **15. novembrī** 14:00 Valsts svētku dievk., sekos koncerts un azaid.

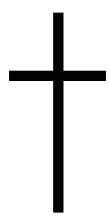
23. novembrī 14:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg. Visos dievk. piedalās prāv. Oļģerts Sniedze un diakone Linda Sniedze *Taggart*.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Āriņš, e-pasts: vijaarins@yahoo.com **19. oktobrī** 13:00 dievk., kafijas galds. **16. novembrī** 13:00

Mirušo piemiņas dievk. ar dievg., kafijas galds. **21. decembrī** 13:00 Ziemassvētku dievk. ar dievg., kafijas galds.

(Turpināts 19. lpp.)

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais vīrs, tēvs un znots

PAUL WILLIAM BERG

Dzimis 1957. gada 12. novembrī Boston, MA,
miris 2014. gada 27. septembrī Stamford, CT

Kam, vējiņi, tu nolauzi

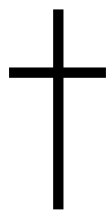
Taisnāko ozoliņu?

Ai, nāvīte, kam paņēmi

Manu mīļu bāleliņu?

**Viņu mīlestībā piemin:
SIEVA GITA GRŪBE BERG
DĒLI MARKUS UN NILS
GUNTA UN GUNĀRS GRŪBE**

Mūžībā aizsaukta mūsu senā draudzene

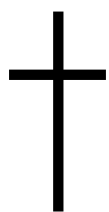
ELVĪRA VĪTOLS

Dzimusi 1918. gada 10. maijā Baldonē, Latvijā,
mirusi 2014. gada 27. augustā Danbury, CT

*Paņem līdzī saules glāstu,
Ko Tev draugu rokas liek,
Lai Tev, smilšu klēpī dusot,
Mazu brīdi siltāk tiek.*

**Viņu mīļā piemiņā paturēs Danburijas draugi:
ĀRIJA UN VIESTURS KUNDZIŅI
RASMA UN OSVALDS BELTES
OLITA GRIGORE UN ALDIS GAILĪTIS
NORA PILLANDERS UN ILGA KALNIŅŠ**

Mūžībā aizgājusi

MELITA VIJA NĪGALS, dzimusi JAUNZEMS

Dzimusi 1923. gada 25. janvārī Liepājā, Latvijā,
mirusi 2014. gada 28. septembrī Stroudsburgā, Pensilvānijā

*Neviens neaiziet pavisam, mīlestība paliek.
(I. Gubiņa)*

**Mīlestībā piemin:
DĒLI JĀNIS UN UĢIS, VEDEKLA LAILA
MAZBĒRNI LAURA, DIDZIS, IMANTA
UN KIKA AR VĪRU LEON UN MAZMAZMEITĀM LĀRU UN ANIKU**

Mūsu mīļā, labā māte

VIJA LEJNIEKS KĀRKLIŅŠ

Dzimusi 1929. gada 16. aprīlī Rīgā, Latvijā,
aizgājusi Dieva mierā 2014. gada 10. septembrī Potomakā, Merilandē

*Dzimtā zemē, tālā saulē
Vedīs tevi mūsu atmiņas.
(Ingrīda Viksna)*

**Pateicībā, mīlestībā un dziļās sērās
MEITA IEVA AR FRANK UN KATIE**

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā

VIJA KĀRKLIŅŠ, dzimusi LEJNIEKS

Dzimusi 1929. gada 16. aprīlī Rīgā,
mirusi 2014. gada 10. septembrī Potomac, Maryland

Ar skumjām viņu piemin:
MĀSA INĀRA UN ERIKS UN DACE MAGONS
KRUSTMEITA MĀRA UN JĀNIS VEIDIS AR BĒRNIEM
ĒRIKU, NIKOLAJU UN NILU

Dieva mierā aizgājusi
mana mīlā māte un vecmāmiņa

ZINAIDA JUNKERS, dzimusi RUTKASTE

Dzimusi 1919. gada 12. decembrī Rīgā,
mirusi 2014. gada 6. septembrī North Olmstead, OH

Par to nogurušo balsi,
Kas tev teica Kristus vēsti,
Vienu baltu, baltu rozi
Man uz kapa kopas dēsti...
(J. Poruks)

Mīlestībā un patecībā piemin
DĒLS, MAZMEITA

Mūžībā aizsaukts mūsu mīlais, dārgais

RICHARDS KLAVINS

Dzimis 1929. gada 11. februārī Pildā, Latvijā,
miris 2014. gada 1. septembrī St. Louis Park, Minesotā

Dziļās sērās un piemiņā viņu paturēs:
SIEVA ANNA
DĒLS JOHN UN SIEVA ANN-MARIE
BRĀLIS ARTŪRS
DĒLA ARTŪRA SIEVA MARGARĒTA
MĀSAS LIDIJAS DĒLS ARTŪRS AR ĢIMENI LATVIJĀ
MAZBĒRNI JOSHUA, KARA, BENJI, LUKE
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ, ASV, KANADĀ

Pēc grūtas slimības no mums šķīries
mans vīrs, mūsu tēvs un Opa

ALDONIS KALNIŅŠ

Dzimis 1932. gada 10. augustā Medņu pagastā,
miris 2014. gada 30. jūlijā Grand Rapids, Mičiganā

Tik sirdī paliek atmiņas ...

Mīlestībā piemin:
SIEVA ILGA
DĒLS EDMUNDS AR JULIA
MAZBĒRNI KENDRA UN TROYS

NEKROPOLE

PERSONU, NOTIKUMU UN KAPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam
nav analoga pasaulē. Mēs tveŗam pasaules aizejošo vēsturi,
par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs,
ja ne mēs paši?!

Skatiet – www.nekropole.info!

Nekropole.info var palīdzēt un atbalstīt, ziedojot:

Biedrība "Nekropole.info"

reģ. Nr. 40008208926

banka – AS SWEDBANK

konta Nr. – LV12HABA0551036552408

Bankas kods HABALV22

Sabiedriskai organizācijai Nekropole.info. ir piešķirts sa-
biedriskā labuma statuss.

(Vairāk publicēts Nr. 29)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:**

Grace Lutheran Church (3967

Park Blvd, San Diego, CA 92103,

ieeja no sētas). Prāvests Kārlis

Žols, tālr.: 925-788-1101, e-pasts:

kazols@msn.com. Dr. pr. Jānis

Legzdinš, tālr.: 858-598-5451,

e-pasts: jlegzdins@san.rr.com.

Visi dievk. notiek sestdienās

12:00. **11. oktobrī** Pļaujassvētku

dievk. ar dievg., kafijas galds. **22.**

novembrī Latvijas Valsts dibinā-

šanas atceres dievk.. Svētku pro-

gramma sarīkojumu telpās, pus-

dienas. **20. decembrī** Ziemsvētku

dievk., kafijas galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:**

Christ Lutheran bazn (#1 Selma

Ave, Webster Groves, MO 63119)

katra mēneša trešajā svētdienā

14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar

groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr.

pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830,

e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710

3rd Ave N E Seattle, WA 98125).

Visi dievk. notiek 10:30. **12. ok-**

tobrī Pļaujassvētku dievk. ar

dievg., sekos svētku mielasts nama

zālē. Programma. **19. oktobrī**

10:30 angļu val. dievk. ar dievg.,

sekos Bībeles stunda. **26. oktobrī**

LELBA sinode Milvokos. Dievk.

nenotiek. Māc. D. Cilne, tālr.:

206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: [www.seattle-](http://www.seattle-latvianchurch.org)

[latvianchurch.org](http://www.seattle-latvianchurch.org)

• **Skenektidijas latv. ev. lut.**

dr.: (35 Furman St, Schenectady,

NY 12308) **19. oktobrī** 14:00

Pļaujassvētku dievk. ar dievg.,

dz.grāmatas. Prāv. O. Sniedze,

asistēs diakone L. Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas (FL) latv.**

ev. lut. dr.: sākot ar oktobrī,

dievk. notiek *Mūsu Pestītāja (Our*

Savior) bazn. (301 – 58th Street

S, St. Petersburg, FL 33707),

Bībeles stundas notiek biedrības

namā 11:00. **12. oktobrī** Bībeles

stunda. **19. oktobrī** 14:00 dievk..

26. oktobrī Bībeles stunda. **2.**

novembrī 11:00 Kapusvētki

Royal Palms Cemetery (101 55th

Street South, St. Petersburg). **9.**

novembrī Bībeles stunda. Māc.

Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935.

Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-

367-6001.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut.**

latv. dr.: (200 Balmoral Ave,

Toronto, ON M4V 1J6), tālr.:

416-921-3327, e-pasts: [baznica@](mailto:baznica@bellnet.ca)

bellnet.ca. Māc. prāv. Dr. *Fritz*

Traugott Kristbergs, tālr.: 905-

827-8326, e-pasts: [fritz.krist-](mailto:fritz.kristbergs@sympatico.ca)

bergs@sympatico.ca. Māc. Dr.

Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042,

e-pasts: aigaide@yahoo.com. Dia-

kone Aina Avotiņa, tālr.: 416-

920-8491, e-pasts: [avotinsa@aol-](mailto:avotinsa@aol.com)

com. Dr. pr. Valda Kaļiņa, tālr.:

613-471-1180, e-pasts: [valda43@](mailto:valda43@yahoo.com)

yahoo.com.

• **Vašingtonas (DC) latv. ev.**

lut. dr.: Draudzes nams (400

Hurley Ave, Rockville, MD 20850-

3121) **Svētdienās:** 9:15 Latviešu

skola, 10:00 Zaķīši, 11:00 dievk.,

vasaras mēnešos dievk. 10:00.

Kafijas galds. Grāmatu galds. **12.**

oktobrī laju vadīts dievk.. **19.ok-**

tobrī Sv.vakarēdiena dievk., pēc

dievk. SAL komitejas rīkotās *Zu-*

pas pusdienas. 12:45 iesvētes mā-

cība – klases pirmā tikšanās.

(Turpināts 20. lpp.)

Mūžībā ir aizgājis mūsu tēvs

RŪDOLFS JANUMS

Dzimis 1926. gada 14. martā,
miris 2014. gada 25. augustā Rīgā

PAR VIŅU SĒRO PIEDERĪGIE

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 19. lpp.)

Lūdzu pieteikties uz iesvētes mācību pie prāv. Anitas. **24.-26. oktobrī** LĒLBA XIV sinode Milvokos. **26. oktobrī** laju vadīts dievk., pie kafijas galda oktobra jubilāru sveikšana. 15:00 operdziedātājas **Ingas Šļubovskas** koncerts. Riko LOV.Prāv. Anita Vārsberga Pāža. Tālr. baznīcā: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** Ebenezer Lut. Church 96 Oak Str, Willimantic, CT). Māc. Dr. Jānis Keggi, dr.pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. **11. oktobrī** (sestdienā) 11:00 Pļaujassvētku dievk., sekos kafijas galds.
• **Ziemeļkalifornijas latv. lut. dr.:** Sanfrancisko (425 Hoffman

Ave, San Francisco).
San Jose-Los Gatos (16548 Ferris Ave, Los Gatos).

Oaklande *Resurrection Luth. Church* (397 Euclid Ave, Oakland).

Burlingema, Labā Gana baznīca (301 Burlingame Ave).

Saratoga (12635 Indio Ct, Saratoga, CA 95070).

Sakramento *Lutheran Church of the Cross* (4465 H Str, Sacramento).

Lūgums sūtīt **SARĪKOJUMU** un **DIEVKALPOJUMU** ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais-svētdienās.

Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas **PIRMDIENĀS**.

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais radnieks

DR. AIVESTS LIVIUS VECOZOLS

Dzimis 1919. gada 4. maijā Bernē, Šveicē,
miris 2014. gada 23. augustā Columbus, Ohio

Mīļā piemiņā viņu paturēs:
ILZE UN RITA AR ĢIMENĒM
INA UN LOLITA AR ĢIMENĒM

Mūsu mīļā

FiL. VIJA KĀRKLIŅŠ, dzimusi LEJNIEKS

Dzimusi 1929. gada 16. aprīlī,
mirusi 2014. gada 10. septembrī,
arvien būs mūsu atmiņā

Vēl vienu sārtu rožu ziedu...

Sēro
KORPORĀCIJAS DZINTRA KOPA VAŠINGTONĀ, DC

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Trejmeitiņas

Latvijas sportā katru gadu ir iemesls priecāties par mūsējo panākumiem. Iznēmums nav arī teniss. Ar lielākām vai mazākām uzvarām ik pa laikam var lepoties kāds šā sporta veida pārstāvis.

Teniss ir dārgs sporta veids. Finanču tēriņi lielākoties gulstas uz ģimenes pleciem, un tas nav viegls slogs. Tādēļ vislielākā cieņa vecākiem, kuŗi spējuši savām atvasēm rast iespēju pilnveidoties un progresēt viņu iecienītajā sporta veidā. Maldās tie, kuŗi, ieraudzījuši, kādu naudu sacensībās izdevies nopelnīt vienam vai otram tenisistam, domā, ka viņi peldas bagātībā. Neaizmirsīsim, ka pa-

šiem jāmaksā par došanos no viena turnīra uz nākamo, pašiem lielākoties jāmaksā par uzturēšanos viesnīcā, par trenera un apkalpojošā personāla pakalpojumiem. Savulaik izcilākās vācu tenisistes Štefijas Grāfas tēvs pārdeva savu privātmāju, lai meita tomēr varētu turpināt ceļu uz tenisa virsotnēm, kuŗas spoži izdevās sasniegt. Skaidrs, ka ne katram ir šādas iespējas.

Šodien stāsts par trijām Latvijas pašlaik vadošajām tenisistēm.

Likteni ierakstīts

Jau piecpadsmit gadu latvieti **Līga Dekmeijere-Tomase** ir profesionāla tenisiste. Tā vien šķiet, ka bērnu dienās viņai jau likteni

ierakstīts – būt sportistei. Līgas tētis savulaik bija viens no Latvijas bobsleja izlases treneriem, vecākā māsa Laila ir profesionāla hokejiste un tagad arī trenere. Tādēļ ir likumsakarīgi, ka Līga kļuva par sportisti. Kopš 10 gadu vecuma tētis ir viņas treneris.

Pateicoties šai sadarbībai un prasmīgi izvēlētajiem treniņpartneriem, Līga kļuvusi par pasaulē atzītu dubultspēļu meistari. Viņu par savu partneri izvēlējušās daudzas titulētās tenisistes. Tādēļ nav jābrīnās, ka Līga izcīnījusi 19 Starptautiskās Tenisa federācijas pārraudzībā esošu sacikšu galvenās balvas, cīnījies sešos WTA turnīru pusfinālos un tikpat daudz finālos.

Var jau teikt, ka statistika ir vienīgi „sausī” cipari, taču tie runā paši par sevi. Līga Dekmeijere-Tomase daudzus gadus veiksmīgi spēlējusi sezonas četrus lielākajos *Grand Slam* turnīros: Austrālijas atklātajās meistarsacīkstēs trīsreiz cīnījies otrajā kārtā, vienreiz – Francijas atklāto meistarsacikšu trešajā kārtā, vienreiz – Vimbldonas

turnīra otrajā kārtā un piecreiz – ASV atklāto meistarsacikšu otrajā kārtā. 2010. gadā pasaules dubultspēļu rangā viņa sasniedza augstāko pozīciju – 54. vietu. Līgai joprojām iecienītākās ir Austrālijas atklātās meistarsacīkstes, kuŗās viņa startējusi sešas reizes pēc kārtas. Līgas dubultspēļu partneres bijušas slavenā šveiciete Petija Šneidere, titulētā beļģiete Kīma Klijstera, taizemiete Tamarine Tanasugarna. Savukārt kopā ar polieti Alīšu Rosolsku viņa Čīlē izcīnīja WTA turnīra galveno balvu.

Amerikas Savienotajās Valstīs katru gadu vasaras vidū notiek *World Tennis Team* sacensības, kuŗās azartiski piedalās esošie un bijušie profesionālie tenisisti. Jau vairākus gadus viņu vidū ir arī Līga, kuŗa pirms piecām sezonām ieguva titulu Gada debitante, aplicinot augsto meistarību. Viņa šogad pārstāvēja Springfildas komandu *Lasers*, kuŗas treneris bija Džons Lafnē de Džegers, komandas biedri Džeimss Bleiks, Maikls Rasels, Anna Lēna Grenfelda un citi. Kopā ar Olgu Govorcovu Līga sasniedza šīs sezonas rekordu, uzvarot četrās dubultspēlēs pēc kārtas un zaudējot tikai sešos (!) geimos. Springfildas komanda tika līdz finālam, mērojoties spēkiem ar Vašingtonas *Kastles*, ko pārstāvēja arī leģendārā šveiciete Martina Hingisa. Šoreiz stiprāki bija vašingtonieši.

Tenisa sezona drīz būs beigusies, un Līga pēc nogurdinošajām sacensībām atgūs spēkus plūdmalē vai kāpjot kalnos. Un gaidīs brīdi, kad, ciemojoties mājās, varēs baudīt savas māmiņas Vijas cepto dzimšanas dienas torti.

Ceļā uz virsotni

Diāna Marcinkeviča pirmās prasmes tenisā apguvusi sava tēva Antona pārraudzībā. Meitenei to-

reiz bija vien četri gadi. Interese par spēli nebija zudusi, tādēļ ģimene nolēmusi, ka atvases skološana jāuztiek profesionālim. Ceļš aizveda pie Irinas Gudeles, kuŗa savulaik bija viena no vadošajām Latvijas izlases tenisistēm, valsts čempione.

Meitene bija centīga un apbrīnojami neatlaidīga, soli pa solim apgūstot tik sarežģīto spēles mākslu. Vienai spēlētājam mērķis ir kāpt pa ranga trepītēm, citai – agri vai vēl pieveikt konkrētas sacensē, uz kuŗām agrāk, iespējams, raudzījies vien ar milzu bijību. Nez vai atradīsiet daudz sportistes, kuŗas gandrīz vai ik dienu pētītu savu vietu pasaules rangā. Pats galvenais tenisistēm ir kvalitatīvi sagatavoties kārtējam turnīram, censties ilgstoši saglabāt sportisko formu un veselību, kas nav mazsvarīgi, jo šajā sporta veidā sezona ilgst gandrīz vienpadsmit mēnešu gadā.

Latvijas tenisa ranga liderei Diānai Marcinkevičai patlaban ir 22 gadi. Viņa Starptautiskās Tenisa federācijas pārraudzībā esošajos turnīros izcīnījusi trīs galvenās balvas vīnspēlēs un 16 – pāru sacīkstēs. Diāna savulaik teikusi, ka viņas mērķis ir tikt ranga pirmajā piecsimtņiekā. Kad tas sasniegts, mērķi kļuvuši arvien augstāki un, kā izrādījās, arī sasniedzami. Viņai līdzās ar padomniešiem joprojām ir tēvs Antons, savukārt par fizisko sagatavotību galvenais atbildīgais ir Antona brālis Jevgeņijs. Turklāt tā tiek arī ietaupītas finanses, kas ir ļoti svarīgi. Sadarbība, vienam otru papildinot, ir veiksmīga. Viņi jau sen nonākuši pie secinājuma, – lai gūtu arvien labākus panākumus starptautiskajā arēnā, ikdienas treniņos nepieciešami spēcīgi sparringpartneri. Tie atrodami stiprā dzimuma vidū, kuŗi spēj izturēt vēra ņemamu slodzi. Šādi treniņi nesuši ilgi gaidītos augļus. Vienubrīd radās iespēja Čehijā trenēties eruditā trenera Sīrila Suka vadībā, un arī tas bija vēra ņemams pienesums Latvijas tenisistes izaugsmei.

MĀRA JURŠEVICA
(Nobeigums sekos)

SPORTS AMERIKĀ

Roberts Ābele un Martins Jansons – *Iron Man*

28. septembrī *Chatanooga, Tennesi*, notika sacensības *Iron Man*. Programmā bija peldēšana 2,5 jūdzes, riteņbraukšana – 114,4 jūdzes un skriešana – 24,6 jūdzes.

Grūtajās sacensībās startēja 2700 dalībnieki, 300 cilvēkiem tas bija par grūtu, viņi nefinišēja. Ļoti labus rezultātus sasniedza Roberts Ābele un Martins Jansons (*attēlā*). Abi intensīvi trenējās gandrīz divus gadus. Martins mērķi sasniedza ātrāk par 12 stundām, Roberts finišēja pēc 12 stundām un dažām minūtēm. Viņi godam nopelnījuši titulu *Iron Man*. Paldies sportistu ģimēnēm un draugiem par atbalstu!

I. J.

